

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ 2ο • ΜΕΡΟΣ 1ο

Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου

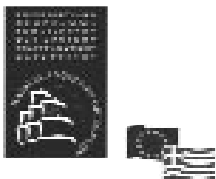
**Βιβλίο, Τετράδιο Δραστηριοτήτων 1,
Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2**

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 2002**

© Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Σχολή Επιστημών Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
Πανεπιστημιούπολη, 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ
τηλ.:08310/77605, 08310/77635 Fax: 0831/77636
e-mail: ediamme@edc.uoc.gr
www.ediamme.edc.uoc.gr
<http://www.uoc.gr/diaspora>

Το έργο χρηματοδοτήθηκε από εθνικούς πόρους
και την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια
του Β΄ και Γ΄ Κ.Π.Σ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Το «Πρόγραμμα Παιδείας Ομογενών» χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή της Ε.Ε. και το ΥΠΕΠΘ στα πλαίσια του Β΄ και Γ΄ Κ.Π.Σ., και η υλοποίησή του ανατέθηκε στο «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» του Πανεπιστημίου Κρήτης. Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν οι παρακάτω:

ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Νικόλαος Ε. Παπαδογιαννάκης, Ελινίκη Νικολουδάκη-Σουρή
(Βιβλίο, Τετράδιο Δραστηριοτήτων 1)

**Ευρυδίκη Λελεδάκη, Παρασκευή Παπασπυρίδου, σε συνεργασία με τις Ομάδες
Εργασίας στην Αγγλία, στην Αυστραλία, στις Η.Π.Α. και στον Καναδά***
(Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2)

ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΗ

Μαρίνα Μουνδριανάκη

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Χρυσούλα Κελαϊδή

ΣΚΙΤΣΑ

Βαγγέλης Ελευθερίου (Βιβλίο, Τετράδιο Δραστηριοτήτων 1)
Βαγγέλης Παπιομύτογλου (Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2)

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Νικόλαος Ε. Παπαδογιαννάκης, Ελινίκη Νικολουδάκη-Σουρή
(Βιβλίο, Τετράδιο Δραστηριοτήτων 1)

Ευρυδίκη Λελεδάκη, Παρασκευή Παπασπυρίδου (Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΡΓΟΥ

Μιχάλης Δαμανάκης

*** ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:**

ΑΙΓΑΙΑ: Ειρ. Φιλιππάκη - Warburton (επιστημονική επίβλεψη),
Ομάδα συγγραφής: Μ. Λουκά - Crann (συντονισμός), Ν. Βολιώτης,
Φ. Γεωργιάδης, Α. Ζήσιμος, Π. Κουλούρης, Μ. Παπαστεργίου.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ: Α. Τάμης (επιστημονική επίβλεψη), Μ. Σοφοκλέους
(συντονιστής του έργου), Ομάδα συγγραφής: Κ. Κυπριανού (συντονισμός),
Αντζ. Βασιλείου, Μ. Βύλλας, Ελ. Γλαρού, Μ. Δουβαρτζίδου,
Ε. Ευαγγελάκου, Χ. Θεμιστοκλέους, Π. Κομοσή, Δ. Κουτσοβέλης
Ν. Μπογιαννίδης, Π. Νάζου, Στ. Σχούλη, Ιω. Τουλουμιτζόγλου.

Η.Π.Α.: Ομάδα συγγραφής Νέας Υόρκης: Ν. Νικολιδάκης (συντονισμός),
Μ. Ζαχαρίου, Κ. Λουκέρης, Β. Τσόλα.
Ομάδα συγγραφής Σικάγου: Β. Αλεξάκου- Σελλούντου (συντονισμός),
Χ. Ευθυμίου-Ράπτη, Μ. Γκούβα, Τζ. Πατριανάκου, Ν. Παπαγεωργίου.

ΚΑΝΑΔΑΣ: Ομάδα συγγραφής: Στ. Κωνσταντινίδης (συντονισμός),
Σ. Βολονάκης, Ν. Καραγκιόζη, Εμμ. Καρδαρά, Μ. Μαρίνου - Bleeker,
Φ. Κομπορόζος, Ελ. Κουρέση, Γ. Λαφογιάννης, Δ. Λυγουριάτης,
Θ. Μανιάκας, Α. Μοσχόπουλος, Μ. Ξενικάκη, Ρ. Παγιατάκη,
Γ. Ρίζου, Θ. Τάσου, Γ. Φιλιπούσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	7

BIBLIO - ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	13
Ενότητα 1η: «Πάλι όλοι μαζί!»	15
Ενότητα 2η: «Κάθε παιδί κι ένα... λουλούδι»	18
Ενότητα 3η: «Στο σπίτι... καθένας μας και όλοι μαζί»	21
Ενότητα 4η: «Να ζήσεις, Μαρία,...»	23
Ενότητα 5η: «Οι συγγενείς μου»	26
Ενότητα 6η: «Έλα κι εσύ στην παρέλαση»	29
Ενότητα 7η: «Από τον Πύργο του Τορόντο»	31
Ενότητα 8η: «Πολλά μπορούν να κάνουν τα παιδιά»	33
Ενότητα 9η: «Πονάνε τα δόντια όταν χαλάσουν»	35
Ενότητα 10η: «Το λιοντάρι και το ποντίκι»	37
Ενότητα 11η: «Να βρεθούμε;»	39
Ενότητα 12η: «Πάμε για ψώνια;»	41
Ενότητα 13η: «Η γέννηση του Χριστού»	43
Ενότητα 14η: «Τα όργανα έπαιζαν γλυκά...»	45
Ενότητα 15η: «Δήμητρα και Περσεφόνη»	47
Ενότητα 16η: «Ήρθε η τρελή Αποκριά!»	49
Ενότητα 17η: «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή!»	51
Ενότητα 18η: «Θέλω να γίνω...»	53
Ενότητα 19η: «Χριστός Ανέστη! Χρόνια Πολλά!»	55
Ενότητα 20η: «Έλα, μάρμπα, να σου κάνω το τραπέζι!»	57
Ενότητα 21η: «Γάιδαρος και λύκος»	59
Ενότητα 22η: «Α! Τι ωραία! Διακοπές!»	61

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 2

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ	64
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	65
ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ	67
ΑΓΓΛΙΑ:	
Ενότητα 1η: Η παρέα μας	71

Ενότητα 2η: Ο τόπος που μένω	73
Ενότητα 3η: Νύχτα φαντασμάτων	75
Ενότητα 4η: Τα Χριστούγεννα της Κλάρας	76
Ενότητα 5η: Μυρωδιές και χρώματα	77
Ενότητα 6η: Μια απίθανη εβδομάδα	78
ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΚΡΟΑΣΕΩΝ	79
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ:	
Ενότητα 1η: Πώς σε λένε;	87
Ενότητα 2η: Πώς βρέθηκαν παππού στην Αυστραλία;	88
Ενότητα 3η: Μια αστεία ιστορία	89
Ενότητα 4η: Η φίλη μου η Yen Nguyen	90
Ενότητα 5η: Βόλτα στην αγορά	91
Ενότητα 6η: Το κοάλα	92
Ενότητα 7η: Τα ζώα τρελάθηκαν	93
Ενότητα 8η: Χριστούγεννα στην Αυστραλία	94
Ενότητα 9η: Ελάτε να γιορτάσουμε μαζί	95
Ενότητα 10η: Η γιορτή της Μητέρας	96
Ενότητα 11η: Στην κατασκήνωση	97
Ενότητα 12η: Η παράσταση	98
Η.Π.Α.:	
Ενότητα 1η: Ας γνωριστούμε καλύτερα!	101
Ενότητα 2η: Η γιορτή της φιλίας	102
Ενότητα 3η: Έρχεται το Halloween!	103
Ενότητα 4η: Μετά τη μέρα των Ευχαριστιών ..	105
Ενότητα 5η: Ο τόπος που ζούμε	106
Ενότητα 5.1: Οι Έλληνες της Νέας Υόρκης	107
Ενότητα 6η: Πες μου τι τρως	109
Ενότητα 7η: Χριστούγεννα στη Νέα Υόρκη	110
Ενότητα 8η: Η 25η Μαρτίου	112
ΚΑΝΑΔΑΣ:	
Ενότητα 1η: Η μέρα των Ευχαριστιών	117
Ενότητα 1.1: Κάτι από την Ελλάδα	118
Ενότητα 2η: Η γιορτή του Halloween	119
Ενότητα 3η: Μια βόλτα στην πόλη ..	120
Ενότητα 4η: Είμαστε φίλοι λοιπόν!	121
Ενότητα 5η: Χριστούγεννα στον Καναδά	122
Ενότητα 6η: 25η Μαρτίου στον Καναδά	123
Ενότητα 7η: Πάσχα στο Μόντρεαλ	124
Τα παιδιά ζωγραφίζουν (στίχοι-μουσική)	125
Τσάμικος (στίχοι-μουσική)	126

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο παρών οδηγός αναφέρεται στο **πρώτο μέρος** του **δευτέρου επιπέδου** της σειράς ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Το συγκεκριμένο μέρος, με την επωνυμία «Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου», μαζί με το δεύτερο μέρος, με την επωνυμία «Γράμματα πάνε κι έρχονται Ελληνικά στον κόσμο» αποτελούν το γλωσσικό διδακτικό υλικό του δευτέρου επιπέδου, για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας (ΕΔΓ).

Το συνολικό εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της ΕΔΓ και των «Ιστορικοπολιτισμικών Στοιχείων» κατανέμεται σε πέντε (5) επίπεδα, όπως αυτά εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 1: Επίπεδα παραγωγής διδακτικού υλικού για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας και Ιστορικοπολιτισμικών Στοιχείων

ΗΛΙΚΙΑ	ΤΑΞΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ	ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	ΙΣΤΟΡΙΚΟΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
6	Προδημοτική	ΠΡΩΤΟ:	Προαναγνωστικό-Αναγνωστικό	Το άτομο και η οικογένειά του (οικοιστορία)
7	1η			
8	2η			
9	3η	ΔΕΥΤΕΡΟ:	Εμπέδωση της παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου	Το άτομο, η οικογένεια και ο άμεσος περίγυρός του (τοποιστορία)
10	4η			
11	5η	ΤΡΙΤΟ:	Καλλιέργεια της παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου	Χώρα προέλευσης και παροικίες (κοινωνιο- και εθνο- ιστορία)
12	6η			
13	7η			
14	8η	ΤΕΤΑΡΤΟ:	Αυτόνομη παραγωγή γραπτού λόγου	Ελληνική και παροικιακή ιστορία (εθνο και κοσμο -ιστορία)
15	9η			
16	10η			
17	11η	ΠΕΜΠΤΟ:	Ενασχόληση με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία	Ενασχόληση με την ιστορία και τον πολιτισμό της Ελλάδας και της ελληνικής διασποράς
18	12η			

Το **πρώτο μέρος** του γλωσσικού υλικού του **δευτέρου επιπέδου**, αντιστοιχεί ηλικιακά σε μαθητές της Γ΄ Τάξης και αποτελείται από **τρία βιβλία**.

Το πρώτο είναι το **κυρίως βιβλίο**, που περιέχει τα βασικά κείμενα και τα προς δια-

πραγμάτευση γραμματοσυντακτικά φαινόμενα.

Το δεύτερο βιβλίο είναι το **Τετράδιο Δραστηριοτήτων Νο 1**, το οποίο χρησιμεύει για την άσκηση και εμπέδωση των γραμματοσυντακτικών φαινομένων.

Το τρίτο βιβλίο είναι επίσης ένα **Τετράδιο Δραστηριοτήτων Νο 2**, το οποίο όμως αναφέρεται στις χώρες διαίτησης των μαθητών και στοχεύει κυρίως στη διαπραγμάτευση κοινωνικοπολιτισμικών περιεχομένων, που αναφέρονται στις χώρες διαίτησης και στις ελληνικές παροικίες σ' αυτές τις χώρες, και δευτερευόντως σε γλωσσικά φαινόμενα.

Αυτό το τρίτο βιβλίο, ή αλλιώς δεύτερο Τετράδιο Δραστηριοτήτων, αποτελεί το **Υλικό της Ετερότητας**, το οποίο συνδέεται και λειτουργεί μαζί με τα άλλα δύο βιβλία, τα οποία αποτελούν το **Υλικό Κορμού**.

Συγκεκριμένα, το **Υλικό Κορμού** είναι κοινό για όλους τους μαθητές, σ' όλες τις χώρες, οι οποίοι διδάσκονται την Ελληνική ως Δεύτερη Γλώσσα¹.

Αντίθετα το **Υλικό Ετερότητας** διαφοροποιείται κατά χώρα και απευθύνεται στους μαθητές της κάθε χώρας.

Σ' αυτό το σημείο θα επανέλθουμε παρακάτω, αφού πρώτα αποσαφηνίσουμε τη σχέση μεταξύ του **Υλικού Κορμού** ή αλλιώς **Υλικού Ταυτότητας**, και του **Υλικού Ετερότητας** και αφού απαντήσουμε στο βασικό ερώτημα γιατί καταλήξαμε σ' αυτή την οργάνωση του γλωσσικού υλικού.

Στην πρώτη κιόλας φάση του σχεδιασμού παραγωγής του διδακτικού υλικού μάς απασχόλησε το ακόλουθο ερώτημα:

Είναι σκόπιμη η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για κάθε χώρα υποδοχής χωριστά ή η παραγωγή ενός κοινού για όλους υλικού ή, τέλος, είναι σκόπιμος ο συνδυασμός των δύο δυνατοτήτων;

Η απάντηση στο παραπάνω ερώτημα έχει ένα οικονομικο-τεχνικό και ένα θεωρητικό- φιλοσοφικό σκέλος.

Από οικονομικής και τεχνικής πλευράς η παραγωγή διδακτικού υλικού για κάθε χώρα υποδοχής χωριστά είναι πολύ δύσκολη έως αδύνατη, δεδομένου ότι Έλληνες ζουν σε περισσότερες από 100 χώρες ανά τον κόσμο, και κάποια μορφή ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης λειτουργεί σε περισσότερες από 40 χώρες.

Η οικονομική επιβάρυνση δεν περιορίζεται μόνο στην παραγωγή, αλλά επεκτείνεται και στην αναπαραγωγή και προώθηση του υλικού και άρα μεγεθύνεται. Οι δε τεχνικές δυσκολίες δεν περιορίζονται μόνο στο οργανωτικό σκέλος, αλλά έχουν κι ένα ουσιαστικό, με την έννοια ότι είναι ελάχιστες εκείνες οι χώρες όπου μπορούν να συσταθούν ομάδες παραγωγής διδακτικού υλικού, των οποίων τα μέλη να διαθέτουν την απαιτούμενη παιδαγωγική-διδακτική και γλωσσολογική, θεωρητική κατάρτιση, καθώς και την ανάλογη εκπαιδευτική εμπειρία.

Σημαντικότερο, ωστόσο, είναι το θεωρητικό -φιλοσοφικό σκέλος του ερωτήματος, η απάντηση του οποίου αποτελεί ουσιαστικά το πλαίσιο οργάνωσης του εκπαιδευτικού υλικού.

Αν δεχτούμε ότι σκοπός της παιδείας ομογενών είναι ο πολιτισμικός εμπλουτι-

¹ Για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας παράγεται ειδικό γλωσσικό υλικό.

σμός, μέσα από τη δυναμική διαδικασία της ενδοελληνικής πολιτισμικής συνάντησης και αλληλεπίδρασης, ο οποίος οδηγεί στη διεύρυνση της κοινής βάσης των διαφόρων ελληνικών ταυτοτήτων χωρίς να τις ομοιογενοποιεί και να τις ακυρώνει, τότε οδηγούμαστε στις ακόλουθες λογικές συνέπειες².

Ένα διδακτικό υλικό που θα ήταν οργανωμένο κατά χώρα και θα πρότασε την καλλιέργεια των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της εκάστοτε παροικίας, θα προωθούσε μόνο την ετερότητα και θα απομάκρυνε σταδιακά από την κοινή πολιτισμική βάση, δηλαδή τα κοινά στοιχεία της ταυτότητας των απανταχού Ελλήνων.

Αντίθετα, ένα διδακτικό υλικό για όλους που θα πρότασε και ενδεχομένως θα επιχειρούσε να επιβάλει την ελλαδική πολιτισμική νόρμα θα οδηγείτο σε αδιέξοδο.

Το διδακτικό υλικό που έχει τις περισσότερες πιθανότητες να ανταποκριθεί στην παραπάνω στοχοθεσία είναι ένα υλικό που καλλιεργεί τόσο την **ταυτότητα** (κοινά χαρακτηριστικά και στοιχεία) όσο και την **ετερότητα** (ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στοιχεία) και που, κατά συνέπεια, θα αντλεί τα περιεχόμενά του από όλους τους κοινωνικούς χώρους της παροικίας, της χώρας διαμονής και της Ελλάδας.

Για τους παραπάνω λόγους αποφασίσαμε, λοιπόν, να οργανώσουμε το εκπαιδευτικό υλικό έτσι, ώστε ένα μέρος του να είναι κοινό για όλους - το υλικό αυτό το αποκαλούμε **Υλικό Κορμού ή Υλικό Ταυτότητας** - και ένα άλλο μέρος του υλικού να είναι διαφοροποιημένο κατά χώρα - το υλικό αυτό ονομάζεται **Υλικό Ετερότητας**.

Είναι προφανές ότι η συγκεκριμένη οργάνωση του υλικού βασίζεται από τη μια στη γενική σκοποθεσία της ελληνικής παιδείας στο εξωτερικό, και από την άλλη στη γεωγραφική διάσταση (γεωγραφικό κριτήριο). Δεν χρησιμοποιούμε όμως τη γεωγραφική διάσταση στην τοπο-λογική έννοια του όρου, αλλά υπό την έννοια της ανθρωπογεωγραφίας. Δηλαδή, η γεωγραφική διάσταση συναρτάται με την κοινωνικοπολιτισμική.

Η σχέση μεταξύ του **Υλικού Ταυτότητας** (ή Υλικού Κορμού) και του **Υλικού Ετερότητας** - την οποία επιδιώξαμε να εκφράσουμε σχηματικά στον πίνακα 2 - είναι συμπληρωματική.

Ο όρος της συμπληρωματικότητας, ωστόσο, δεν είναι μονοσήμαντος με την έννοια ότι το **Υλικό της Ετερότητας** συμπληρώνει το **Υλικό της Ταυτότητας**, αλλά σημαίνει και το αντίθετο.

Συγκεκριμένα, στην περίπτωση του γλωσσικού υλικού συμπληρωματικότητα σημαίνει:

- α) εμπέδωση βασικών δομών της Ελληνικής,
- β) εμπλουτισμό του διδακτικού υλικού με κοινωνικοπολιτισμικά στοιχεία από την παροικία και την χώρα διαμονής,
- γ) ανάπτυξη μιας συνειδητής διγλωσσίας και διπολιτισμικότητας,
- δ) πρόληψη ή και διορθωτική αγωγή σε παρεμβολές (πρόληψη και θεραπεία λαθών).

Συγκεκριμένα, η εμπέδωση βασικών δομών της ελληνικής γλώσσας προωθείται και μέσω του συγκεκριμένου Υλικού Ετερότητας, δηλαδή του δεύτερου Τετραδίου

² Σχετικά με τη στοχοθεσία της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό βλ.: Προλεγόμενα Αναλυτικού Προγράμματος για την Ελληνόγλωσση Εκπαίδευση στη Διασπορά. Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ Ρέθυμνο 2001 (κεφ. 1).

Δραστηριοτήτων, με την έννοια ότι εμπεριέχονται σ' αυτό ασκήσεις και δραστηριότητες για επανάληψη, εμβάθυνση και εν μέρει επέκταση των γλωσσικών φαινομένων που εμφανίζονται στο Υλικό Κορμού.

Πίνακας 2: Η σχέση μεταξύ του υλικού ταυτότητας και ετερότητας

	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΕΠΙΠΕΔΑ				
	1	2	3	4	5
Γλωσσικό Υλικό Ετερότητας	Γλωσσικό Υλικό Ετερότητας (διαφοροποιημένο κατά χώρα)				
Διδακτικό Υλικό ταυτότητας	Γλωσσικό Υλικό Ταυτότητας ή Κορμού (κοινό για όλους) Ιστορικοπολιτισμικό Υλικό Ταυτότητας ή Κορμού (κοινό για όλους)				
Ιστορικοπολιτισμικό Υλικό Ετερότητας	Ιστορικοπολιτισμικό Υλικό Ετερότητας (διαφοροποιημένο κατά χώρα)				

Ο βασικός, ωστόσο, στόχος του δεύτερου Τετραδίου Δραστηριοτήτων είναι ο εμπλουτισμός του γλωσσικού υλικού αυτού του επιπέδου με κοινωνικοπολιτισμικά στοιχεία από τις ελληνικές παροικίες και την εκάστοτε χώρα διαμονής.

Αυτός ο εμπλουτισμός των περιεχομένων του υλικού δεν βοηθά μόνο τον μαθητή να βρει τα βιώματα, τις παραστάσεις και τις εμπειρίες του στο υλικό και να ταυτιστεί μ' αυτό, αλλά τον βοηθά συγχρόνως να συνειδητοποιήσει τη διπολιτισμικότητά του και να διαμορφώσει μια ταυτότητα που να συνάδει με τις κατά κανόνα διπολιτισμικές ή και πολυπολιτισμικές συνθήκες κοινωνικοποίησής του.

Η πρόληψη και η θεραπεία λαθών παρεμβολής, δηλαδή λαθών της Ελληνικής, τα οποία ανάγονται στην επίδραση της γλώσσας της χώρας διαμονής, επιδιώκεται μόνο έμμεσα από το ίδιο το υλικό.

Ο εκπαιδευτικός, όμως, καλείται, ορμώμενος από τη θεματοποίηση διπολιτισμικών ή και διαπολιτισμικών θεμάτων, να θεματοποιήσει επίσης- έστω και ευκαιριακά σ' αυτό το επίπεδο και συστηματικότερα στα επόμενα επίπεδα- γλωσσικές ομοιότητες και διαφορές μεταξύ της Ελληνικής και της γλώσσας της χώρας διαμονής και να βοηθήσει τους μαθητές του να αποκτήσουν μια συνειδητή διγλωσσία.

Η συνειδητοποίηση, από τους μαθητές, της διγλωσσικής τους κατάστασης και των πιθανών αποκλίσεων του δικού τους ελληνικού γλωσσικού κώδικα από τη νόρμα αποτελεί προϋπόθεση για τη διάκριση των δύο γλωσσικών κωδίκων και για την υπέρβαση των πιθανών αποκλίσεων που ανάγονται στην παρεμβολή της γλώσσας της χώρας διαμονής στην Ελληνική.

Στο δεύτερο Τετράδιο Δραστηριοτήτων του συγκεκριμένου γλωσσικού υλικού εμπεριέχονται διδακτικές ενότητες που αφορούν σε περισσότερες χώρες διαμονής και

συγκεκριμένα: στις Η.Π.Α, στον Καναδά, στην Αυστραλία και στην Αγγλία.

Αυτή ήταν μια συνειδητή επιλογή, η οποία ανάγεται σε δύο κυρίως λόγους.

Ο πρώτος λόγος είναι ότι όλες οι παραπάνω χώρες είναι αγγλόγλωσσες και επομένως πρόκειται για την ίδια «γλωσσική συνάντηση» και κατά συνέπεια για τις ίδιες συνέπειες που μπορεί να έχει αυτή η συνάντηση για τη γλωσσική παιδεία των μαθητών.

Ο δεύτερος λόγος ανάγεται στη θεωρητική θέση μας ότι μια «ενδοελληνική πολιτισμική συνάντηση και αλληλεπίδραση»³ διευρύνει τον πολιτιστικό ορίζοντα των μαθητών και τους βοηθά να συνειδητοποιήσουν ότι οι ίδιοι και η κοινότητά τους αποτελούν συνθετικό στοιχείο ενός ευρύτερου συνόλου, του ελληνισμού της διασποράς.

Μέσα από τα συγκεκριμένα περιεχόμενα του δευτέρου *Τετραδίου Δραστηριοτήτων* οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να έλθουν έμμεσα σε επαφή με τον ελληνισμό άλλων χωρών, εκτός της δικής τους. Αυτό σε συνδυασμό με τα περιεχόμενα του Υλικού Κορμού, που αναφέρονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στις ελληνικές παροικίες στη διασπορά, βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν σταδιακά μια εικόνα και μια αντίληψη για την παρουσία των απανταχού Ελλήνων, αλλά και για τις σχέσεις τους με τους λοιπούς λαούς και πολιτισμούς.

Έτσι, με μια πρώτη ματιά στον πίνακα περιεχομένων του *Υλικού Ετερότητας* (*Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2*) μπορούν να εντοπιστούν αμέσως ενότητες παράλληλες ή συγκρίσιμες, όπως εκείνες που αναφέρονται στη γιορτή του Halloween (Αγγλία: Νύχτα φαντασμάτων, Η.Π.Α.: Έρχεται το Halloween, Καναδάς: Η γιορτή του Halloween) ή αυτές που μιλούν για ελληνικές γιορτές (Η.Π.Α.: 25η Μαρτίου, Καναδάς: 25η Μαρτίου στον Καναδά). Επίσης, ο έγχρωμος πίνακας περιεχομένων στο *Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2*, μας υποδεικνύει και τους κοινούς θεματικούς κύκλους ανάμεσα στις τέσσερις αγγλόφωνες χώρες, όπως: ενότητες που αναφέρονται στους φίλους ή τους συμμαθητές, άλλες που κάνουν λόγο για κοινές διατροφικές συνήθειες ή για τους Έλληνες στη Νέα Υόρκη, στις τρεις μεγάλες πόλεις του Καναδά που παρουσιάζονται εδώ και για την ελληνική γειτονιά του Λονδίνου. Ο/Η εκπαιδευτικός ενθαρρύνεται, μέσα από ιδιαίτερες δραστηριότητες, να ανατρέξει στις σελίδες του βιβλίου μαζί με τους μαθητές του και να κάνουν τις συγκρίσεις τους.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι τα περιεχόμενα και η στοχοθεσία του Υλικού Ετερότητας έχουν κατά κύριο λόγο ένα κοινωνικοπολιτισμικό και δευτερευόντως έναν γλωσσικό προσανατολισμό.

Αυτό σημαίνει ότι το Υλικό Ετερότητας από μόνο του δεν αρκεί σε καμία περίπτωση για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας.

Ρέθυμνο, Οκτώβριος 2001

Μιχάλης Δαμανάκης
Επιστημονικός υπεύθυνος
του έργου *Παιδεία Ομογενών*

³ Σχετικά μ' αυτό το θέμα βλέπε Προλεγόμενα Αναλυτικού Προγράμματος για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά. Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ Ρέθυμνο 2001, (κεφ.1).

Εισαγωγή

Το βιβλίο «Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου» προορίζεται για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας και απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 8 - 9 ετών που εισέρχονται στο δεύτερο επίπεδο ελληνομάθειας.

Περιλαμβάνει εικοσι δύο θεματικές ενότητες που προσφέρουν μια μεγάλη ποικιλία υλικού σε θέματα της καθημερινής ζωής, του πολιτισμού και του θρησκευτικού βίου των απανταχού Ελλήνων. Στόχοι είναι η **εκμάθηση-κατάκτηση της γλώσσας** σε βαθμό τέτοιο, ώστε να αποκτούν τα παιδιά την ικανότητα:

- **ακρόασης/κατανόησης**
- **ανάγνωσης/κατανόησης**
- **συζήτησης/κατανόησης**
- **παραγωγής γραπτού λόγου.**

Τα ανωτέρω υλοποιούνται με υλικό που προσφέρεται σε μια πορεία *προϊούσης δυσχερείας*, πρωτίτως μέσω της επιλογής των κατάλληλων κειμένων, τα οποία χρησιμοποιούνται επίσης για τη διδασκαλία του εκάστοτε γραμματικού φαινομένου και της λεκτικής πράξης. Έτσι, χρησιμοποιούνται κείμενα:

- **επικοινωνιακού τύπου**
- **πεζά μη λογοτεχνικά (περιγραφικά, πληροφοριακά, διαφήμιση, κείμενα του ημερήσιου ή περιοδικού τύπου κ.λπ.)**
- **λογοτεχνικά (πεζά, ποιητικά, θεατρικά).**

Τα επικοινωνιακού τύπου κείμενα, με την αμεσότητα του προφορικού λόγου, κρίνονται ως τα πλέον κατάλληλα για τους μαθητές που επιλέγουν να παρακολουθήσουν την Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, επειδή σ' αυτά υπάρχει μια ορισμένου βαθμού οικειότητα με τον προφορικό λόγο. Επιπλέον, καταβάλλεται προσπάθεια, ούτως ώστε το περιεχόμενο των κειμένων να ανταποκρίνεται σε βιωματικές καταστάσεις των μαθητών.

Τα πεζά μη λογοτεχνικά κείμενα προσφέρονται για επαφή με τον κόσμο της πραγματικότητας, μέσω του γραπτού λόγου και με τον τρόπο αυτό καθίστανται γέφυρα διαλόγου και πρόσβασης προς το στενότερο ή ευρύτερο περιβάλλον. Τέλος, τα λογοτεχνικά κείμενα (πεζά, ποιητικά ή θεατρικά) προσφέρονται κατ' εξοχήν για μία βαθύτερη επικοινωνία με τη γλώσσα.

Κατά την επιλογή και παραγωγή κειμένων για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στους μαθητές της Ομογένειας, στο δεύτερο επίπεδο, η Ελληνική είναι μια ενδιάμεση κατάσταση ανάμεσα στην εκμάθηση και την κατάκτηση και για τον λόγο αυτό τα λογοτεχνικά κείμενα είναι ολιγότερα σε αριθμό από τα μη λογοτεχνικά. Τα πεζά και τα ποιητικά κείμενα του βιβλίου δεν γίνονται αντικείμενο αναλυτικής προσέγγισης· η ανάγνωση και η ακρόασή τους, εντούτοις, προσφέρει, χάρη στο περιεχόμενο, στον ρυθμό και στην ομοιοκαταληξία, την απόλαυση και την ψυχαγωγία και περαιτέρω μια πρώτη μύηση στη χάρη και τη γοητεία της λογοτεχνίας.

Στα κείμενα των διαφόρων ειδών και τύπων φροντίσαμε να τηρούνται οι αρχές της κειμενικότητας, δηλ.,

- **η προθετικότητα**
- **η αποδεκτότητα**
- **η πληροφορικότητα**
- **η καταστασιακότητα**
- **η συνοχή**
- **η συνεκτικότητα**
- **η διακειμενικότητα**

Γι' αυτό και κατά τη σύνθεση των ενότητων κατεβλήθη ιδιαίτερη φροντίδα, ώστε τα κείμενα να μεταφέρουν ένα ανεκτό σύνολο πληροφοριών μέσα σε ευδιάκριτο καταστασιακό πλαίσιο, να διαφαίνονται οι παιδαγωγικές, πολιτισμικές (ως προς τα μηνύματα ελληνογνωσίας και ταυτότητας) και διαπολιτισμικές προθέσεις, να τίθενται προβληματισμοί και ταυτοχρόνως τα κείμενα να είναι ελκυστικά για να γίνονται αποδεκτά από τους μικρούς αναγνώστες.

Όσον αφορά στο περιεχόμενο των κειμένων, οι ενότητες πραγματεύονται και καλύπτουν θέματα επίκαιρα και διαχρονικά σε μια αμφίδρομη τροφοδοτούμενη σχέση: μέσω αυτής τα ελληνόπουλα της Ομογένειας αποκτούν την ικανότητα πρόσβασης τόσο στους προβληματισμούς του παρόντος, όσο και στο διαχρονικό μορφωτικό αγαθό της ελληνικής παιδείας, όπως αυτή διαχέεται και εμποτίζει τις παγκόσμιες αξίες.

Σχετικά με τις ασκήσεις επιδιώκεται να επαληθεύσουν τις παραπάνω αρχές και αξίες και ταυτόχρονα να εισαγάγουν τα παιδιά στον μηχανισμό της γλώσσας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του επιπέδου, δηλ., την κατανόηση ενός βασικού κειμένου, την κατάκτηση της σημασίας ενός ειδικού, κάθε φορά, λεξιλογίου, την εμπέδωση των γραμματικών φαινομένων, την οικείωση με λεκτικές πράξεις και την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου. Στην πραγμάτωση αυτών των στόχων συντελεί το πολυλειτουργικό κείμενο της κάθε ενότητας, το οποίο φροντίζουμε να ανταποκρίνεται στη νόρμα του νεοελληνικού λόγου της εποχής μας. Τον ίδιο σκοπό υπηρετούν οι ασκήσεις της ακρόασης και της δραματοποίησης (ακρόαση και κατανόηση του βασικού νοήματος / ανάγνωση και ελεύθερος σχεδιασμός λόγου). Τόσο τα κείμενα, όσο και οι δραστηριότητες επιδιώκουν να εμπλέξουν ως ενεργούς αναγνώστες τα παιδιά μέσα στο είναι και γίνεσθαι του βιβλίου (θεωρουμένου ως πεδίου δράσης – βιβλίο μαθητή και τετράδιο δραστηριοτήτων). Την αρχή της συμμετοχής των παιδιών στην εκμάθηση-κατάκτηση της γλώσσας υποστηρίζει με χάρη και παιδικότητα η εικονογράφηση του βιβλίου, όπου επιχειρείται μέσω μιας δυναμικής των μορφών να αναδειχθεί και η ίδια η ευρωστία και ευλυγισία της ελληνικής γλώσσας.

Ενότητα 1η: «Πάλι όλοι μαζί!»

Γενικοί στόχοι

- Να παρουσιάσουμε μια τυπική συναισθηματική κατάσταση των παιδιών, όταν φτάνει το τέλος των καλοκαιρινών διακοπών τους.
- Να δημιουργήσουμε μια ευχάριστη ατμόσφαιρα στον χώρο του σχολείου, όπου οι αναμνήσεις και οι εμπειρίες του καλοκαιριού διαδέχονται την πρώτη μελαγχολία και βοηθούν στην ομαλή προσαρμογή των παιδιών στη σχολική ζωή.
- Να δούμε την πρώτη μέρα στο σχολείο ως ευκαιρία ανταλλαγής εμπειριών από άλλους τόπους, όπως αυτές διατυπώνονται στις διηγήσεις των παιδιών και των δασκάλων.
- Να προετοιμάσουμε τα παιδιά για τα μαθήματα του νέου σχολικού έτους.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

Ο τίτλος της ενότητας «Πάλι όλοι μαζί!» υποδηλώνει ότι η επιστροφή στο σχολείο δίνει την ευκαιρία στα παιδιά και τους δασκάλους να συναντηθούν μετά από πολύν καιρό και να ανταλλάξουν εντυπώσεις και εμπειρίες από τα μέρη που επισκέφθηκαν στις διακοπές τους. Ειδικότερα, με τα κείμενα και τις δραστηριότητες επιδιώκουμε:

- Να κατανοήσουν τα παιδιά ότι η περίοδος των διακοπών προσφέρει περίπου τις ίδιες δυνατότητες σε όλους· να παίξουν, να κάνουν φίλους, να χαρούν τον ήλιο και τη θάλασσα, να φιλοξενήσουν και να φιλοξενηθούν σε σπίτια φίλων, αλλά και να επισκεφθούν τόπους του άλλου ημισφαιρίου και με διαφορετικές κλιματολογικές συνθήκες, να γνωρίσουν τον τρόπο ζωής εκεί.
- Να μάθουν ότι οι κάρτες, οι φωτογραφίες, οι βιντεοταινίες, τα διάφορα ενθύμια από τα μέρη που επισκέφθηκε κάποιος το καλοκαίρι είναι απαραίτητα στοιχεία που μας κρατάνε ζωντανές τις αναμνήσεις και βοηθούν, επίσης, τους φίλους μας να γνωρίσουν άγνωστους γι' αυτούς τόπους.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

Με την εναλλαγή των προσώπων, των καταστάσεων, του χώρου και του χρόνου επιδιώκουμε να μάθουν τα παιδιά να προσαρμόζονται σε νέα δεδομένα, να αναγνωρίζουν τα όρια των δραστηριοτήτων τους σε κάθε χρονική περίοδο και να βλέπουν την αισιόδοξη πλευρά των αλλαγών.

3. Γλωσσικοί στόχοι

Το περιεχόμενο της ενότητας σχετίζεται με καθημερινές καταστάσεις του καλοκαιριού και προσφέρει τις εξής δυνατότητες, όσον αφορά στην καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας:

- Ένα βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας των διακοπών.

- Τις πρώτες κουβέντες που γίνονται, όταν τα παιδιά συναντώνται μετά από πολύ καιρό.
- Τις συχνότερες και απλούστερες δομές λόγου που έχουν σχέση με την παραστατική προφορική αφήγηση γεγονότων του άμεσου παρελθόντος.
- Την ακολουθία των χρόνων, όσο γίνεται περισσότερο με παιγνιώδη τρόπο.
- Την επισήμανση γνωστών γραμματικών όρων, όπως είναι τα ουσιαστικά και τα γένη τους.
- Τις σημασιολογικές ποικιλίες που αποκτούν οι λέξεις, και συγκεκριμένα, τα ρήματα *κάνω*, *περνώ*, *παίρνω* σε συνταγματικές ακολουθίες.

- Την εξοικείωση, γενικά, με τον γραπτό λόγο, ώστε τα παιδιά να διαβάζουν σωστά και με χρώμα ένα κείμενο και να γράφουν τις κυριότερες αναμνήσεις του καλοκαιριού.

Μεθοδολογία

Η πρώτη μέρα στο σχολείο προσφέρεται, κυρίως, για κουβέντα. Είναι πιθανόν να υπάρχουν και νέοι μαθητές ή μαθήτριες στο μάθημα των ελληνικών, οπότε καλό είναι να ζητήσουμε από τα παιδιά να γνωριστούν μεταξύ τους. Έτσι, το κάθε παιδί παρουσιάζεται, λέει τι έκανε στις διακοπές του και γράφει στον πίνακα κάποια λέξη ή φράση που το εντυπωσίασε. Στη συνέχεια, γίνεται μια σύντομη συζήτηση για τους τόπους και τους ανθρώπους που γνώρισαν.

Η νέα χρονιά έχει νέα μαθήματα και νέα βιβλία! Τα παιδιά μπορούν να περιεργαστούν το βιβλίο «Πράγματα και Γράμματα», να δουν τα θέματα των ενοτήτων και την εικονογράφηση και να συζητήσουν. Ο διδάσκων θα υποδείξει τα πρόσωπα του βιβλίου. Η πρώτη ενότητα παρακολουθεί τη ζωή ορισμένων παιδιών στην Ελλάδα κατά την περίοδο των διακοπών τους.

Το κείμενο έχει πολλά πρόσωπα, πράγμα που μας διευκολύνει να αναθέσουμε στα παιδιά να διαβάσουν και έτσι η ανάγνωση θα αποκτήσει θεατρικό χαρακτήρα. Οι συνηθισμένες λέξεις, οι απλές συντακτικές δομές και το ύφος του παιδικού λόγου βοηθούν τον μικρό αναγνώστη να αισθανθεί το κείμενο οικείο και να το διαβάσει, ωσάν να αναγνωρίζει μέσα σ' αυτό τη δική του φωνή, τις δικές του σκέψεις, τα δικά του συναισθήματα.

Το φωτογραφικό υλικό δίνει την ευκαιρία στον διδάσκοντα να παρακινήσει το παιδί να δημιουργήσει περιγραφή στον προφορικό λόγο, να μάθει, δηλαδή να παρατηρεί μια εικόνα, να αναγνωρίζει βασικά θέματά της και να μιλάει γι' αυτά. Θα πρέπει να προσθέσουμε: (α) ότι ο διδάσκων μπορεί να χρησιμοποιήσει και δικό του υλικό από διακοπές: φωτογραφίες, κασέτες με μουσική και τραγούδια ή μαγνητοφωνημένο λόγο από άλλες χώρες, βιντεοταινίες, για να γνωρίσουν τα παιδιά αυθεντικό και χειροπιαστό υλικό από άλλους τόπους και πολιτισμούς και (β) ότι για να έχουν τα παιδιά μια βιωματική προσέγγιση του αναμνηστικού δώρου τους προσφέρεται μια κάρτα ή κάποιο αντιπροσωπευτικό αντικείμενο σχετικό με τον τόπο των διακοπών.

Με τις ασκήσεις **συμπλήρωσης** έχουμε στόχο να ελέγξουμε:

- την αφομοίωση του περιεχομένου και των σημασιών του βασικού λεξιλογίου και των χαρακτηριστικών ρηματικών εκφράσεων της ενότητας και
- την ευχέρεια των παιδιών να αναγνωρίζουν μέσα σε ένα προτασιακό σύνολο το ουσιαστικό κατά το είδος, το γένος και τη λειτουργία του και να κατανοούν τον λειτουργικό ρόλο του οριστικού άρθρου.

Με την άσκηση δραματοποίησης τα παιδιά εμποδώνουν τη χρήση εκφράσεων, όπως: *καλωσόρισες, καλώς σε βρήκα κ.λπ.*

Η τελευταία άσκηση ζητά από τα παιδιά να παραγάγουν σύντομο κείμενο, στο οποίο θα φανεί κατά πόσον έχουν αφομοιώσει αφήγηση, λεξιλόγιο, εκφράσεις κ.λπ.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Εκτός από το βασικό λεξιλόγιο που υπάρχει στο βιβλίο του μαθητή, ο διδάσκων μπορεί να το διευρύνει με συνώνυμες και συγγενικές λέξεις. Οι λέξεις αυτές σε συνεργασία με τα παιδιά μεταφράζονται στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Το ίδιο είναι δυνατόν να γίνει και για τις ρηματικές φράσεις των λεκτικών πράξεων. Π. χ.

καράβι	πλοίο, βαπόρι, καΐκι
αυτοκίνητο	αμάξι
εστιατόριο	ταβέρνα, ρεστωράν
μπάνιο	κολύμπι
περνώ	διαβαίνω
πηγαίνω	πάω

Ενότητα 2η: «Κάθε παιδί κι ένα... λουλούδι»

Γενικοί στόχοι

- Να ενθαρρύνουμε τα παιδιά να μιλήσουν για τον εαυτό τους, το περιβάλλον τους, την καταγωγή τους και για το τι τους αρέσει να κάνουν. Έτσι, το ένα παιδί γνωρίζει το άλλο και συνειδητοποιεί την ιδιαιτερότητά του μέσα από τις συνήθειές του, το οικογενειακό του περιβάλλον και τα ενδιαφέροντά του.
- Να δημιουργήσουμε μια κατάλληλη ατμόσφαιρα, μέσα στην οποία οι ικανότητες και οι ευαισθησίες του κάθε παιδιού γίνονται θετικοί παράγοντες μιας δημιουργικής συνύπαρξης, ανάλογης προς την εικόνα που εμφανίζεται στην ενότητα (όπως τα άνθη του κήπου συνθέτουν με τη διαφορετικότητα μιαν αρμονία).
- Να δούμε τις πρώτες μέρες στο σχολείο ως ευκαιρία αυτογνωσίας, δηλ., να μιλήσουν τα παιδιά για τον εαυτό τους, το περιβάλλον τους και τα ενδιαφέροντά τους.

Ειδικόί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

Ο τίτλος της ενότητας και το περιεχόμενο ανταποκρίνονται στα ζητούμενα του σύγχρονου σχολείου, όπου τα παιδιά από διαφορετικές χώρες και περιβάλλοντα συνυπάρχουν αρμονικά, προκειμένου να κατακτήσουν το αγαθό της μόρφωσης και να κοινωνικοποιηθούν. Ειδικότερα, με τα κείμενα και τις δραστηριότητες επιδιώκουμε:

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι αυτή η συνύπαρξη προσφέρει τη δυνατότητα της άμεσης επικοινωνίας μεταξύ τους και της αποδοχής του «φίλου».
- Να κινηθούμε το ενδιαφέρον τους για αναζήτηση περισσότερων στοιχείων για «τον κόσμο του άλλου». Τέτοιες ευκαιρίες προσφέρει πάντα η χρήση του χάρτη.
- Να συνδυάσουν το κύριο όνομα, με την καταγωγή του παιδιού, π.χ. ο Γιόχαν, από τη Γερμανία, ο Χασάν από το Μαρόκο κ.λπ.
- Να κατανοήσουν ότι το κύριο όνομα προσαρμόζεται, πολλές φορές, στο πολιτισμικό περιβάλλον της χώρας διαμονής και στο ανάλογο ονοματολογικό περιβάλλον, π.χ. ο Αλέξης γίνεται Άλεξ, ο Γιώργος Γκέοργκ κ.λπ.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

Με την επαφή των προσώπων, με τη δυναμική των καταστάσεων που αναπτύσσονται, ενθαρρύνονται τα παιδιά να αναπτύξουν το αυτοσυναίσθημά τους και να αναγνωρίσουν στον «άλλο» κάτι ανάλογο, όπως ευαισθησίες, ταλέντο, κ.λπ., ως και ιδιότητες που πολλές φορές εκλαμβάνονται ως «ιδιοτροπίες». Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνεται ένα κλίμα αντίθετο προς κάθε μορφής προκαταλήψεις.

3. Γλωσσικοί στόχοι

Το περιεχόμενο της ενότητας σχετίζεται με τις δυναμικές που αναπτύσσονται μέσα στην τάξη μεταξύ παιδιών από διαφορετικές χώρες.

Όσον αφορά στην καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας, προσφέρει τις εξής δυνατότητες:

- Ένα βασικό λεξιλόγιο που αναφέρεται στην εξωτερίκευση ατομικών χαρακτηριστικών και δραστηριοτήτων.
- Συχνές και απλές δομές λόγου που έχουν σχέση με την ικανότητα των παιδιών να παρουσιάζουν τον εαυτό τους και τις δραστηριότητές τους.
- Λειτουργία της δράσης στο άμεσο παρελθόν, στο παρόν και στο μέλλον.
- Διδασκαλία των *ουδετέρων*, σε **-ι** και **-ο** και των ονομάτων που δηλώνουν καταγωγή.
- Τις γλωσσικές ποικιλίες της δήλωσης καταγωγής - διαμονής και (*είμαι από... μένω στο/στη..*) και της ονοματοθεσίας (*με λένε..., ονομάζομαι..., λέγομαι...*).
- Οικείωση των παιδιών με λεκτικές διατυπώσεις αυτοσύστασης.

Μεθοδολογία

Τα σύντομα κείμενα εμπεριέχουν τη δυναμική των δρωμένων και μπορούν να παροτρύνουν τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν παρόμοιες απλές δομές λόγου, για να μιλήσουν για τον δικό τους κόσμο. Τα ίδια κείμενα βοηθούν τα παιδιά να εκφραστούν γρηπτός, με παιγνιώδη τρόπο, ανάλογα προς το θέμα της ενότητας. Η παρουσία στο κείμενο πολλών προσώπων δημιουργεί ένα μικρόκοσμο, ανάλογο του πραγματικού πολυπολιτισμικού κόσμου μας.

Πρέπει, επίσης, να σημειώσουμε ότι, στον διάλογο όπου ο Αλέξης αυτοσυστήνεται ως Άλεξ, η παρέκκλιση είναι σκόπιμη. Επιζητούμε έτσι να προκαλέσουμε συζήτηση γύρω από τις μεταβολές που υφίστανται τα ονόματα προσαρμοζόμενα στη μορφολογία της επίσημης γλώσσας στη χώρα διαμονής. Η τροπή αυτή είναι μια κοινωνικοπολιτισμική λεπτομέρεια που αντικατοπτρίζει ευρύτερες δυναμικές προσαρμογών.

Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης έχουμε στόχο να ελέγξουμε:

- Την αφομοίωση του περιεχομένου και των σημασιών του βασικού λεξιλογίου και των χαρακτηριστικών ρηματικών εκφράσεων της ενότητας.
- Την ευχέρεια των παιδιών να αναγνωρίζουν μέσα σε ένα προτασιακό σύνολο τα *ουδέτερα ουσιαστικά* με καταλήξεις **-ι** και **-ο**.
- Να χρησιμοποιήσουν φράσεις, όπως: *«με λένε..., ονομάζομαι..., λέγομαι..., είμαι από..., μένω στο...»*, προκειμένου να ορίσουν τον εαυτό τους μέσα στο άμεσο περιβάλλον και κατ' επέκταση στον κόσμο.

Διευρυνόμενο λεξιλόγιο

Εκτός από το βασικό λεξιλόγιο που υπάρχει στο βιβλίο του μαθητή, ο διδάσκων μπορεί το διευρύνει με συνώνυμες και συγγενικές λέξεις. Οι λέξεις αυτές μεταφράζονται στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Το ίδιο είναι δυνατόν να γίνει και για τις ρηματικές φράσεις των λεκτικών προάξεων. Π. χ.

το περιβόλι:	ο κήπος
ζωγραφίζω:	σχεδιάζω
τρέχω:	τρέχω σαν ελάφι
ονομάζομαι:	λέγομαι
στολίζω:	στολίζω το βάζο
στολίζομαι:	στολίζομαι σαν νύφη!
είμαι από:	κατάγομαι από
λούζομαι:	πλένω τα μαλλιά μου

το κίλοκαίρι λούζεται και στολίζεται

Ενότητα 3η: «Στο σπίτι... καθένας μας και όλοι μαζί»

Γενικοί στόχοι

- Να παρουσιάσουμε καθημερινές καταστάσεις που δημιουργούνται σ' ένα ελληνικό σπίτι σε διαφορετικές ώρες της ημέρας.
- Να βοηθήσουμε τα παιδιά, ώστε να δουν από πολύ κοντά τη ζωή μιας οικογένειας και τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των μελών της (μικροέριδες, κοινά και διαφορετικά γούστα, ρόλοι των μελών της οικογένειας κ.λπ.).
- Να δημιουργήσουμε μια κατάλληλη ατμόσφαιρα, μέσα στην οποία τα παιδιά αποκτούν την άνεση να μιλήσουν κι εκείνα για το σπίτι και την οικογένειά τους.

Ειδικόί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

Ο τίτλος και το περιεχόμενο της ενότητας ανταποκρίνονται σε συνήθεις καταστάσεις που παρατηρούνται στο ελληνικό σπίτι. Ειδικότερα, με τα κείμενα και τις δραστηριότητες βοηθούμε τα παιδιά να επισημάνουν ότι η κοινή γενικά διαρρυθμίστη των κατοικιών σε αστικά περιβάλλοντα ανά τον κόσμο, καθώς και τα όμοια αντικείμενα και οικιακά σκεύη (συσκευές, έπιπλα κ.λπ.), προσδίδουν ένα κοινό τύπο καθημερινής ζωής σε όλα τα μέρη του κόσμου (μορφή παγκοσμιοποίησης).

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

Με τη δυναμική των καταστάσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των προσώπων μέσα στην οικογένεια, συνειδητοποιούν τα παιδιά ότι στις διαπροσωπικές σχέσεις, απαιτούνται ανεκτικότητα, κατανόηση και αναγνώριση του «άλλου» στο οικείο περιβάλλον, όπου ο περιορισμένος χώρος ευνοεί την δημιουργία εντάσεων.

3. Γλωσσικοί στόχοι

Το περιεχόμενο της ενότητας σχετίζεται με τις δυναμικές που αναπτύσσονται μέσα στην οικογένεια και στους χώρους ενός σπιτιού.

Για την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας προσφέρονται τα ακόλουθα:

- Το βασικό **λεξιλόγιο** της ενότητας που αναφέρεται στους οικείους χώρους και στις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των μελών της οικογένειας.
- Οι συνηθέστερες δομές λόγου που εκφωνούνται στις παραπάνω καθημερινές καταστάσεις και απεικονίζουν τις αναπτυσσόμενες δυναμικές.
- Η διδασκαλία των *αρσενικών* σε *-ας* και *-ος* που κατονομάζουν χώρους και αντικείμενα του σπιτιού, προκειμένου να γίνεται ταυτόχρονα η πρόσληψη της *λειτουργίας του ονόματος*.
- Η χρήση των μορίων *που/πού* και *πως/πώς*.
- Η οικείωση των παιδιών σε ποικιλίες *λεκτικών διατυπώσεων* του αιτήματος (προσταγή, απαίτηση, παράκληση και διαβαθμίσεις).
- Η ευκαιρία παραγωγής γραπτού λόγου (σύνθεση μιας ιστορίας) με παρατήρηση εικόνων.

Μεθοδολογία

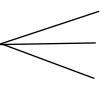
Τα κείμενα απεικονίζουν δρώμενα τα οποία είναι οικεία στα παιδιά. Με τη χρησιμοποίηση παρόμοιων απλών δομών λόγου τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν προφορικά (δραματοποίηση) και γραπτά (αφήγηση ιστορίας).

Προσφέρονται ασκήσεις *συμπλήρωσης* με στόχο να ελέγξουμε:

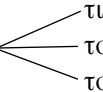
- Την αφομοίωση του περιεχομένου και των σημασιών του βασικού λεξιλογίου.
- Την οικείωση των παιδιών με τη *μορφολογία των αρσενικών ουσιαστικών σε -ας και -ος* και την ευχέρειά τους να τα αναγνωρίζουν σ' ένα προτασιακό σύνολο.
- Την ικανότητα των παιδιών να χρησιμοποιούν φράσεις στις οποίες υπάρχουν τα μόρια *που/πού* και *πως/πώς* και να εθιστούν στον σωστό τονισμό, ανάλογα με τη σημασία.
- Την ευχέρεια των παιδιών να χρησιμοποιούν την κατάλληλη διατύπωση για την εμπέδωση της λεκτικής πράξης (προσταγή, απαίτηση, παράκληση).

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Το βασικό λεξιλόγιο συμπληρώνεται, κατά το δυνατόν, με συνώνυμες και συγγενικές λέξεις, πάντοτε ανταποκρινόμενες στον κόσμο και τις δυνατότητες των παιδιών. Οι λέξεις αυτές μπορούν να μεταφράζονται στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Το ίδιο είναι δυνατόν να γίνει και για τις ρηματικές φράσεις των λεκτικών πράξεων. Π.χ.

πλένω τα δόντια μου
τα πιάτα
τα ρούχα

βουρτσίζω τα δόντια μου
μαγειρεύω μουςακά

καθαρίζω τις πατάτες
το σπίτι
το μπάνιο

«σας αρέσει ο μουςακάς?»

Ενότητα 4η: «Να ζήσεις, Μαρία, ...»

Γενικοί στόχοι

- Να παρουσιάσουμε μερικά συνήθη και οικεία στιγμιότυπα από τον τρόπο με τον οποίο γιορτάζουν τα γενέθλιά τους τα παιδιά αυτής της ηλικίας.
- Να δούμε τη συγκεκριμένη επέτειο ως ένα δυναμικό χώρο κοινωνικότητας, επικοινωνίας και δράσης ανθρώπων διαφορετικών ηλικιών και πολιτισμών.
- Να εξοικειώσουμε τα παιδιά με τις λεκτικές διατυπώσεις με τις οποίες αναπαρίστανται οι κυριότερες φάσεις της γιορτής των γενεθλίων.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Να δείξουμε ότι η επέτειος των γενεθλίων είναι μια σημαντική μέρα του χρόνου στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου. Η γιορτή, που προετοιμάζεται και που έχει σκοπό να προσφέρει ένα ευχάριστο απόγευμα στα παιδιά, τους παρέχει τη δυνατότητα να αναπτύξουν κοινωνικές και διαπολιτισμικές σχέσεις μέσα από το παιχνίδι.
- Να υποδείξουμε ότι το πάρτι των γενεθλίων δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να γνωρίσουν την οικογένεια και το σπίτι του συμμαθητή ή της συμμαθήτριάς τους.

2. Ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά να μοιράζονται τις χαρές τους, αλλά και να συμμετέχουν σ' αυτές.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η επέτειος των γενεθλίων ορίζει τον κάθε άνθρωπο μέσα στη ροή του χρόνου.
- Να εκτιμούν τη συμβολική αξία του δώρου και την προσωπική προσπάθεια που καταβάλλει όποιος το δημιουργεί, αντί να το αγοράζει.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής των γενεθλίων.
- Να μάθουν τις συνηθέστερες δομές λόγου που τους είναι απαραίτητες για να επικοινωνήσουν μέσα στο συγκεκριμένο θεματικό πλαίσιο.
- Να μάθουν να διατυπώνουν προφορικά και γραπτά τόσο την πρόσκληση, όσο και τις ευχές για τα γενέθλια.
- Να εξοικειωθούν με την προφορική και γραπτή διατύπωση της ημερομηνίας των γενεθλίων στη νεοελληνική γλώσσα.
- Να μάθουν τη μορφολογία των ισοσύλλαβων θηλυκών ουσιαστικών και να διακρίνουν τη διαφορά τους από τα ανισοσύλλαβα.

- Να αποκτήσουν την ευχέρεια να κρατούν σημειώσεις για όσα πράγματα τούς είναι απαραίτητα, προκειμένου να οργανώσουν ένα πάρτι γενεθλίων.

Μεθοδολογία

Από την αρχή της χρονιάς καλό είναι να μεριμνήσει ο δάσκαλος, ώστε μερικά προσωπικά γεγονότα να είναι κοινή υπόθεση της τάξης. Ανάμεσα, λοιπόν, στις διευθύνσεις, τα τηλέφωνα (ή το e-mail των παιδιών), μπορεί να σημειώσει τις ημερομηνίες των γενεθλίων και τις ονομαστικές τους γιορτές σε ένα ημερολόγιο τοίχου. Η αφόρμιση του μαθήματος ξεκινά με ένα προσεκτικό κοίταγμα σ' αυτό το ημερολόγιο και ακολουθεί συζήτηση γύρω από το τι κάνει κάθε παιδί, όταν περιμένει τα γενέθλιά του και προετοιμάζεται να τα γιορτάσει. Υπάρχουν ορισμένες λέξεις και φράσεις κλειδιά, οικείες ήδη στα παιδιά, που ακούγονται στη συζήτηση και φροντίζουμε να τις σημειώσουμε στον πίνακα, γύρω από την πυρηνική λέξη *γενέθλια* (mind-map). Μια υποενότητα, επίσης, που μπορεί να δημιουργηθεί στον πίνακα πριν τη διδασκαλία των κειμένων, είναι οι ευχές γενεθλίων σε διάφορες γλώσσες και η μετάφρασή τους στα ελληνικά. Πιστεύουμε ότι η εισαγωγή στο κείμενο θα δώσει έτσι στο κάθε παιδί την ευκαιρία να ανακαλύψει οικείες καταστάσεις και να κατακτήσει πιο άνετα το λεξιλόγιο, τη γραφή του και τον συνδυασμό του στα συναφή με το θέμα προτασιακά σύνολα.

Η ενότητα υπολογίζουμε ότι μπορεί να ολοκληρωθεί σε δύο ή τρία μαθήματα. Στο τέλος του πρώτου μαθήματος μπορούμε, λοιπόν, να ζητήσουμε από τα παιδιά να φέρουν δικές τους φωτογραφίες, ώστε η σύνδεση στην επόμενη συνάντηση να περιέχει και αυθεντικό υλικό πραγματικών καταστάσεων· τα παιδιά μπορούν να αναλάβουν ρόλους, να σχολιάσουν τις φωτογραφίες, το ύφος των προσώπων, τις δραστηριότητές τους, τα ρούχα που φοράνε, τους χώρους όπου γίνονται τα γενέθλια. Καλό είναι να παραμείνουν οι φωτογραφίες στο σχολείο ως αποτέλεσμα δραστηριοτήτων. Με τον τρόπο αυτό αισθάνεται το παιδί, ότι γίνεται το ίδιο δημιουργός μιας συγκεκριμένης ατμόσφαιρας και γνώσης.

Τα κείμενα αρθρώνονται σε απλές δομές σύνταξης, ώστε να διασφαλίζεται η αμεσότητα και η εύκολη πρόσληψη των χρήσιμων εκφράσεων της ενότητας. Η δραματοποίησή τους, επομένως, είναι εύκολη και, ελπίζουμε, ευχάριστη. Ευνόητο είναι ότι επιδιώκουμε με την τεχνική αυτή την οικειοποίηση των εκφράσεων που χρειάζεται το παιδί για να διατυπώνει άνετα τις σκέψεις και τα συναισθήματά του γύρω από το συγκεκριμένο θέμα.

Η ενότητα επιδιώκει να καλλιεργήσει τον προφορικό και τον γραπτό λόγο. Οι ερωτήσεις κατανόησης των κειμένων και η δραματοποίηση επιδιώκουν να εκπληρώσουν αυτόν τον στόχο.

Με τις ασκήσεις *συμπλήρωσης* επιδιώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις και λόγο που εκφέρονται στις συγκεκριμένες επικοινωνιακές περιστάσεις. Στα εικονογραφημένα στιγμιότυπα τα παιδιά καλούνται να αποκτήσουν την εμπειρία συγγραφής *comics!*

Στην ενότητα γίνεται συστηματική διδασκαλία της ονομαστικής ενικού και πληθυντικού των *ισοσύλλαβων ουσιαστικών θηλυκού γένους σε -α και -η*. Το κείμενο «Τα γενέθλια της Μαρίας» περιέχει αρκετά τέτοια ονόματα σε διάφορες πτώσεις, από τα οποία επιλέγονται ορισμένα που θα χρησιμεύσουν ως παραδείγματα για τη διδασκαλία της μορφολογίας. Παράλληλα, φροντίζουμε να γίνει *εμπειρικός διαχωρισμός ισοσυλλάβων και ανισοσυλλάβων θηλυκών ουσιαστικών* (π. χ. η *χαρά* – οι *χαρές*, η *μαμά* – οι *μαμάδες*).

Με παρόμοιες ασκήσεις στη γραμματική τα παιδιά εμπεδώνουν διαφορές και ομοιότητες ανάμεσα στα θηλυκά ισοσύλλαβα σε *-α* και *-η* καθώς και μεταξύ ισοσυλλάβων και ανισοσυλλάβων. Θεωρείται χρήσιμο όλα αυτά να συνδέονται με τη λειτουργικότητα και την ποικιλία των σημασιών που αποτυπώνονται στη μορφολογία του φαινομένου. Με την άσκηση συμπλήρωσης ημερομηνιών γενεθλίων επιδιώκουμε να εξοικειώσουμε τα παιδιά με τη λεπτομερή διατύπωση του χρόνου στα ελληνικά. Εδώ μπορεί να γίνει σύγκριση και με ομόθεμες διατυπώσεις σε άλλες γλώσσες. Τόσο αυτή η άσκηση, όσο και η άλλη - στις οποίες το «ξενόγλωσσο» παιδί (όπως ο Χασάν του κειμένου) προσπαθεί να εκφραστεί ελληνικά - προσφέρονται για παρόμοιες δραστηριότητες. Έτσι, τα παιδιά βιώνουν ομοιότητες και διαφορές στη σύνταξη των γλωσσικών δομών. Οι τελευταίες ασκήσεις έχουν στόχο την παραγωγή γραπτού λόγου και την εμπέδωση του βασικού λεξιλογίου σε μια φάση προετοιμασίας των γενεθλίων.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Το βασικό λεξιλόγιο του βιβλίου της ενότητας μπορεί να διευρυνθεί σύμφωνα με τις παρακάτω λέξεις και εκφράσεις, που μπορούν να μεταφράζονται σε συνεργασία με τα παιδιά στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Παραθέτουμε εδώ ενδεικτικά μια διευρυνση του λεξιλογίου.

γενέθλια - επέτειος των *γενεθλίων* - η προετοιμασία των *γενεθλίων*

η λεμονάδα
η πορτοκαλάδα → τα αναψυκτικά

τα γλυκά → τα γλυκίσματα
→ τα κουλουράκια
→ τα σοκολατάκια
→ η μηλόπιτα

τα φαγητά → ψάρι στο φούρνο
→ μουςακάς
→ φασολάκια

τα μεζεδάκια → τα κεφτεδάκια
→ τα τυροπιτάκια
→ τα σπανακοπιτάκια

ο φίλος, η φίλη → οι συμμαθητές
→ οι συμμαθήτριες
→ η παρέα

γιορτάζω
χορεύω → διασκεδάζω

καλή διασκέδαση - καλή όρεξη

Ενότητα 5η: «Οι συγγενείς μου»**Γενικοί στόχοι**

- Να παρουσιάσουμε τους στενούς δεσμούς που συνδέουν τα μέλη της οικογένειας ακόμη και όταν αυτά βρίσκονται μακριά.
- Να δούμε αντιδράσεις των μελών μιας οικογένειας κατά τη γέννηση ενός παιδιού.
- Να κατανοήσουν την αναλογική σχέση: δέντρου - ριζών και οικογένειας - συγγενών.

Ειδικόί στόχοι**1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

- Να δείξουμε ότι ο ερχομός του νεογέννητου αποτελεί ένα βίωμα, με αφορμή το οποίο τα παιδιά μπορούν να συνειδητοποιήσουν τους δεσμούς κάθε μέλους της στενότερης μορφής οικογένειας προς την ευρύτερη (π.χ. οικογένειες των δύο αδελφών) και παραπέρα προς την ανίχνευση των ριζών τους.
- Να επισημάνουμε την πολιτισμική σημασία της αναφοράς μας στις «ρίζες».

2. Ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά να συμμετέχουν στις χαρές της οικογένειας και στις ευκαιρίες συνάντησης των μελών της, με αφορμή χαρούμενα γεγονότα, όπως είναι η βάπτιση ενός παιδιού.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η αναφορά στις ρίζες είναι στοιχείο συνοχής και ύπαρξης της οικογένειας μέσα στη ροή του χρόνου.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στην οικογένεια.
- Να μάθουν τις συνηθέστερες δομές λόγου που τους είναι απαραίτητες για να επικοινωνήσουν μέσα στο συγκεκριμένο θεματικό πλαίσιο.
- Να μάθουν να διατυπώνουν προφορικά και γραπτά φράσεις που δηλώνουν τις σχέσεις συγγένειας.
- Να κατανοήσουν το σχήμα *κυριολεξία - μεταφορά* και να μάθουν γενικότερα τη χρήση του.
- Να εμπεδώσουν τη διάκριση των ουσιαστικών σε γένη (αρσενικά, θηλυκά, ουδέτερα), ως και τη μορφολογική διάκριση: *της - τις, τον - των*.

Μεθοδολογία

Πριν από την ανάγνωση του κειμένου μπορούν να μιλήσουν τα παιδιά για τους συγγενείς τους και τον τρόπο επικοινωνίας μ' αυτούς. Στη συνέχεια, το πρώτο κείμενο, λόγω της διαλογικής μορφής του, που προσφέρεται για δραματοποίηση, μπορεί να διαβαστεί από δύο παιδιά ή και να ακουστεί ως φυσικός διάλογος από κάποιο μαγνητόφωνο.

Τα κείμενα περιέχουν πολλά ουσιαστικά και των τριών γενών και έτσι προσφέρονται για μια επανάληψη των ουσιαστικών. Με τα παραδείγματα, επίσης, τα παιδιά εμποδώνουν τη διαφορά της γενικής του θηλυκού από την αιτιατική του πληθυντικού (*της/τις*), καθώς και τη διαφορά της αιτιατικής του αρσενικού από τη γενική του πληθυντικού (*τον/των*). Στην ενότητα φροντίζουμε μέσα από τις λεκτικές διατυπώσεις να γίνει κατανοητή η λεκτική ποικιλία που ορίζει την καταγωγή.

Στο τέλος του πρώτου μαθήματος της ενότητας μπορούμε, λοιπόν, να ζητήσουμε από τα παιδιά να φέρουν δικές τους φωτογραφίες, ώστε η αναφορά στην οικογένεια και την καταγωγή να γίνει με τρόπο εποπτικό και βιωματικό, με την παρουσίαση αυθεντικού υλικού πραγματικών καταστάσεων: τα παιδιά μπορούν να σχολιάσουν τις φωτογραφίες, τα πρόσωπα, τα ρούχα που φοράνε, τους χώρους όπου συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες και εκδηλώσεις. Οι φωτογραφίες προτείνουμε να αποτελέσουν το υλικό μιας έκθεσης στην τάξη ή ακόμη και στο σχολείο ως μια δραστηριότητα ευρύτερης μορφής. Με τον τρόπο αυτό ανοίγονται διάλογοι επικοινωνίας προς τον τόπο καταγωγής των οικογενειών τους και δημιουργείται ευχέρεια κατανόησης στοιχείων της ιστορίας της πατρίδας τους.

Τα κείμενα αρθρώνονται σε απλές δομές σύνταξης, ώστε να διασφαλίζεται η αμεσότητα και η εύκολη πρόσληψη των χρησίων εκφράσεων της ενότητας. Η δραματοποίησή τους, επομένως, μπορεί να γίνει εύκολη και ευχάριστη. Είναι σαφές ότι με την τεχνική αυτή επιδιώκουμε την οικειοποίηση των εκφράσεων που χρειάζονται τα παιδιά, για να διατυπώνουν άνετα τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους γύρω από το συγκεκριμένο θέμα.

Η ενότητα επιδιώκει να καλλιεργήσει τον προφορικό και τον γραπτό λόγο, πράγμα που επιτυγχάνεται με τις *ερωτήσεις κατανόησης* των κειμένων και τη *δραματοποίηση*. Με τις ασκήσεις *συμπλήρωσης* εμποδώνεται το βασικό λεξιλόγιο, το οποίο στη συνέχεια είναι απαραίτητο για τη διατύπωση λόγου στη συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση.

Στην ενότητα γίνεται συστηματική διδασκαλία των τύπων του *άρθρου* (*της/τις, τον/των*). Τα πρόσωπα της οικογένειας (πατέρας, μητέρα, παιδί, θείος, θεία, μωρό, ξαδέρφια) προσφέρονται για την εμπέδωση των γενών των ουσιαστικών.

Τέλος, δίδονται ορισμένες ερμηνευτικές προτάσεις και ζητείται από τα παιδιά η ακριβής λέξη. Η άσκηση αυτή αποσκοπεί στην εμπέδωση του βασικού λεξιλογίου.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Ο διδάσκων μπορεί να διευρύνει το βασικό λεξιλόγιο με συνώνυμες και συγγενικές λέξεις. Οι λέξεις ή οι ρηματικές εκφράσεις χρήσιμο είναι να μεταφράζονται σε συνεργασία με τα παιδιά στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Παραθέτουμε εδώ ενδεικτικά διεύρυνση του λεξιλογίου.

η γέννηση

η βάπτιση: το μυστήριο της βάπτισης - τα βαφτίσια

το μωρό: το νεογέννητο

ο αδερφός: το αδερφάκι, ο αδελ(ο)φούλης

η αδερφή: η αδελ(ρ)φούλα
ο ξάδερφος: το ξαδερφάκι
η ξαδέρφη: η ξαδερφούλα
τα ξαδέρφια: τα ξαδερφάκια
οι ρίζες: η καταγωγή

Να σας ζήσει το νεογέννητο

Ενότητα 6η: « Έλα κι εσύ στην παρέλαση»

Γενικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά για το ιστορικό γεγονός.
- Να γνωρίσουν το εθιμοτυπικό του εορτασμού της επετείου στην Ελλάδα και όπου υπάρχουν Έλληνες.
- Να κατανοήσουν ότι ο εορτασμός αυτών των επετείων αποτελεί στοιχείο αναγνώρισης της συμμετοχής των μελών μιας εθνότητας στον προσδιορισμό της πολιτισμικής τους ταυτότητας.
- Να συγκρίνουν την ελληνική εθνική επέτειο συγκριτικά προς τις ανάλογες επετείους άλλων εθνοτήτων.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι το αγαθό της ελευθερίας απαιτεί αγώνες, θυσίες και πίστη.
- Να επισημάνουν τη διαπολιτισμική σημασία των εθνικών επετείων.
- Να τονιστεί ότι ο πόλεμος του '40 είναι αγώνας εναντίον εκείνων που προκάλεσαν τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και όχι εναντίον των λαών τους.

2. Ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά να συμμετέχουν στον εορτασμό των εθνικών επετείων, να γίνονται μικροί ερευνητές των πηγών της ιστορίας, να ενσαρκώνουν ήρωες και να αναπτύσσουν μια βιωματική σχέση με τα γεγονότα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η αναφορά στις εθνικές επετείους αποτελεί στοιχείο συνοχής των μελών μιας κοινότητας.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στο ιστορικό γεγονός και στην εθιμοτυπία που το συνοδεύει.
- Να μάθουν τις συνηθέστερες δομές λόγου που τους είναι απαραίτητες για την αναδιήγηση, συνδυάζοντας γεγονότα και τοποθετώντας τα σε χώρο και χρόνο.
- Να μάθουν να διατυπώνουν προφορικά και γραπτά πρόσκληση για παρόμοιες εορτές.

- Να μάθουν τις βασικές εκφράσεις ευχών και επευφημιών που συνοδεύουν τον εορτασμό των εθνικών επετείων.

Μεθοδολογία

Πριν από την ανάγνωση του κειμένου μπορούν τα παιδιά να παρακινηθούν να μιλήσουν για εμπειρίες ή βιώματα από παρόμοιες εορτές και να προσκομίσουν υλικό. Στη συνέχεια, το δεύτερο κείμενο, λόγω της διαλογικής μορφής του, προσφέρεται για

δραματοποίηση και προτείνεται να διαβαστεί από δύο μαθητές. Στα κείμενα περιέχονται πολλά ρήματα τα οποία αφηγούνται σε χρόνο *αόριστο* γεγονότα (*παρελθοντικός, συνοπτικός χρόνος*). Για τον λόγο αυτό είναι κατάλληλα για τη διδασκαλία της μορφολογίας του *αορίστου*. Η διδασκαλία του γραμματικού φαινομένου θα είναι αποτελεσματικότερη, αν συνδυαστεί με τη λειτουργία του σε αντιδιαστολή προς τον *ενεστώτα* (*παροντικό, μη συντελεσμένο*). Στην ενότητα φροντίζουμε μέσα από τις λεκτικές πράξεις να γίνεται ευχερής χρήση των επευφημιών και των ευχών.

Τα κείμενα αρθρώνονται σε απλές δομές σύνταξης, ώστε να διασφαλίζεται η αμεσότητα και η εύκολη πρόσληψη των χρήσιμων εκφράσεων της ενότητας. Η δραματοποίησή τους, επομένως, μπορεί να γίνει εύκολη και ευχάριστη. Είναι σαφές ότι με την τεχνική αυτή επιδιώκουμε την οικειοποίηση των εκφράσεων που χρειάζονται τα παιδιά για να αφηγούνται ιστορικά γεγονότα και προσωπικά βιώματα.

Η ενότητα επιδιώκει να καλλιεργήσει τον προφορικό λόγο. Οι ερωτήσεις κατανόησης των κειμένων και η δραματοποίηση έχουν τον παραπάνω στόχο. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης στοχεύουμε στην αφομοίωση του βασικού λεξιλογίου και στη σωστή χρήση εκφράσεων και λόγου που αφορούν στο συγκεκριμένο θέμα. Στην ενότητα γίνεται συστηματική διδασκαλία των τύπων του *ενεργητικού αορίστου*, σε συνδυασμό με τη λεκτική πράξη της *αφήγησης*.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Εκτός από το βασικό λεξιλόγιο που υπάρχει στο βιβλίο του μαθητή, ο διδάσκων μπορεί να το διευρύνει με συνώνυμες και συγγενικές λέξεις. Οι λέξεις ή οι ρηματικές εκφράσεις χρήσιμο είναι να μεταφράζονται σε συνεργασία με τα παιδιά στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Παραθέτουμε εδώ ενδεικτικά διευρυνση του λεξιλογίου:

- ο πόλεμος:** η μάχη, ο αγώνας
η αντίσταση
η κατάκτηση, η απελευθέρωση
- πολεμώ:** μάχομαι, αγωνίζομαι
αντιστέκομαι
κατακτώ, απελευθερώνω, απελευθερώνομαι

Ενότητα 7η: «Από τον Πύργο του Τορόντο»

Γενικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά να δίνουν βασικές και χαρακτηριστικές πληροφορίες για τον τόπο που μένουν.
- Να μεταφέρουν την περιγραφή του τόπου τους στην επικοινωνιακή κατάσταση μιας ξενάγησης.
- Να κατανοήσουν τα παιδιά την αξία της σωστής χωροταξικής διαμόρφωσης της πόλης, έτσι ώστε αυτή να είναι φιλική προς τον άνθρωπο.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά την αξία της αρμονικής σχέσης του ανθρώπου και των επιτευγμάτων της σύγχρονης τεχνικής προς το περιβάλλον .
- Να κατανοήσουν τις σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στο περιβάλλον και στους ανθρώπους και τη σημασία τους για μια σωστή συνύπαρξη.

2. Ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν ότι οι δεσμοί, που αναπτύσσονται μεταξύ των ανθρώπων και του χώρου διαμονής τους, γίνονται καθοριστικοί παράγοντες για την αυτογνωσία, το αυτοσυναίσθημα και την ευθύνη που αυτά συνεπάγονται.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στον τόπο διαμονής.
- Να μάθουν τις συνηθέστερες και απαραίτητες δομές για την παραγωγή περιγραφής και ξενάγησης.
- Να εξοικειωθούν με ρηματικές εκφράσεις που ορίζουν το άτομο μέσα στον χώρο (στάση – προέλευση από - κίνηση προς) και απαντούν στις ερωτηματικές φράσεις: *πού, από πού και προς τα πού.*

- Να προχωρήσουν στη δόμηση μιας παραγράφου με τις εντυπώσεις από την επίσκεψη σε μια πόλη γράφοντας μια κάρτα.

Μεθοδολογία

Πριν από την ανάγνωση του κειμένου μπορούν τα παιδιά να μιλήσουν για εμπειρίες ή βιώματα από την πόλη ή τη γειτονιά που μένουν. Μετά την ανάγνωση του κειμένου, στο οποίο αφθονούν οι δείκτες περιγραφής, τα παιδιά μπορούν να παρακολουθήσουν την προβολή μιας βιντεοταινίας με θέμα σχετικό προς τα αξιοθέατα της πόλης τους. Στη συνέχεια ν' αναγνωρίσουν τους χώρους και να τους κατονομάσουν, ως και να κατασκευάσουν μακέτα με θέμα σχετικό προς κάποιο από τα αξιοθέατα της πόλης τους. Στην ενότητα φροντίζουμε μέσα από τις λεκτικές πράξεις να κατακτήσουν τα παιδιά τη σωστή σύνταξη τη σχετική προς ρήματα που δηλώ-

νον *στάση, προέλευση και κίνηση προς ένα τόπο*. Στοχεύουμε, επίσης, στην καλλιέργεια του προφορικού λόγου (*περιγραφή*), κάτι που αναμένουμε να επιτευχθεί μέσω των ερωτήσεων κατανόησης. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις αναφερόμενες στο συγκεκριμένο θέμα. Στην ενότητα γίνεται διδασκαλία ρηματικών συνόλων που δηλώνουν *προέλευση, στάση και προς τόπον κίνηση* (ρήμα + εμπροθ. προσδιορισμός).

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Το βασικό λεξιλόγιο και οι εκφράσεις μπορούν να μεταφραστούν, σε συνεργασία με τα παιδιά στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Παραθέτουμε εδώ ενδεικτικά διεύρυνση του λεξιλογίου:

τα αξιοθέατα

μένω: διαμένω, κατοικώ

σπίτι: οικία, κατοικία, συνοικία

Ενότητα 8η: «Πολλά μπορούν να κάνουν τα παιδιά»

Γενικοί στόχοι

- Να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά μπροστά στο μεγάλο πρόβλημα της καταστροφής του περιβάλλοντος.
- Να συνειδητοποιήσουν την ευθύνη των ανθρώπων σε σχέση προς τη διάσωση του περιβάλλοντος.
- Να διαμορφώσουν θετικές στάσεις απέναντι στη φύση, ώστε να μάθουν να επαγρυπνούν για την προστασία της.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά την αξία της αρμονικής σχέσης του ανθρώπου προς το περιβάλλον και τις επιπτώσεις που ανακύπτουν από τη διατάραξη της οικολογικής αρμονίας.
- Να κατανοήσουν ότι η επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος έχει βαρύτερες συνέπειες για τον άνθρωπο.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Να συνειδητοποιήσουν ότι οι δεσμοί που αναπτύσσονται μεταξύ του ανθρώπου και της φύσης εξαρτώνται άμεσα από τη σωστή συμπεριφορά του προς αυτήν.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στη μόλυνση του περιβάλλοντος και στην ανάγκη προστασίας της φύσης.
 - Να μάθουν τις ποικιλίες αρνητικής προστακτικής που διατυπώνουν απαγόρευση σχετική προς το θέμα (συνθηματικός λόγος).
 - Να εμπεδώσουν τη μορφολογία των επιθέτων σε *-ος, -η, -ο*.

Μεθοδολογία

Πριν από την ανάγνωση του κειμένου μπορούν τα παιδιά να μιλήσουν για εμπειρίες ή βιώματα από τα οικολογικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος στην καθημερινή του ζωή. Το κείμενο, λόγω της διαλογικής του μορφής μπορεί να δραματοποιηθεί κι έτσι οι εικόνες θα ευαισθητοποιήσουν ακόμη περισσότερο τα παιδιά. Στη συνέχεια μπορούν όλοι μαζί να συζητήσουν για θέματα που σχετίζονται με τη μόλυνση του περιβάλλοντος και τους τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Η διδασκαλία της μορφολογίας των επιθέτων σε *-ος, -η, -ο* θα ξεκινήσει με την αντίχτυση τους στο κείμενο. Σχετικά με τη σπουδή και εμπέδωση της αρνητικής προστακτικής θα προχωρήσουν σταδιακά μέσω μετασχηματιστικών προτάσεων (*άρνηση + προθ. σύνολο* → *αρνητ. προστακτ.* → *αποφατική πρόταση: στοπ στις φωτιές* → *όχι στις φωτιές* → *μην ανάβετε φωτιές* → *δεν ανάβουμε φωτιές*).

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης επιδιώκεται να εθισθούν τα παιδιά στη διατύ-

πωση και τον σχολιασμό καταστάσεων που έχουν σχέση με καθημερινά προβλήματα (νέφος, θόρυβος κ.λπ.). Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις που αναφέρονται στο συγκεκριμένο θέμα.

Στην ενότητα γίνεται διδασκαλία των επιθέτων σε -ος, -η, -ο. Για τον σκοπό αυτό υπάρχει μια άσκηση περιγραφής που στηρίζεται στο επίθετο (*ποιοτική λειτουργία του επιθέτου*).

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Εκτός από το βασικό λεξιλόγιο που υπάρχει στο βιβλίο του μαθητή, ο διδάσκων μπορεί να το διευρύνει με συνώνυμες και συγγενικές λέξεις. Οι λέξεις ή οι ρηματικές εκφράσεις χρήσιμο είναι να μεταφράζονται σε συνεργασία με τα παιδιά στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Παραθέτουμε εδώ ενδεικτικά διεύρυνση του λεξιλογίου:

ρύπανση:	ρύπος, ρυπαίνω, ρυπαρός
καθαρός:	καθαρότητα, καθαριότητα
καταστροφή:	καταστρέφω
βρόμικος:	βρομίζω, βρομερός
πετρέλαιο:	πετρελαιοκηλίδα
θόρυβος:	θορυβώ

Ενότητα 9η «Πονάνε τα δόντια όταν χαλάσουν»

Γενικός στόχος

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι η υγιεινή του στόματος είναι ευθύνη του καθενός μας.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Η ανάπτυξη καλών σχέσεων με τον οδοντίατρο.
- Η γνωριμία με τον σχετικό χώρο εργασίας.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Η σωστή διαίτα και η προληπτική υγιεινή των δοντιών είναι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη ενός βαθμού υπευθυνότητας που χρειάζεται ο άνθρωπος για να διατηρείται σε καλή φυσική κατάσταση.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στη στοματική υγιεινή.
- Να μπορούν τα παιδιά να δίδουν πληροφορίες στους γονείς ή στον οδοντίατρο με σαφήνεια, όταν αισθάνονται πονόδοντο.
- Να εμπεδώσουν τα παιδιά τη μορφολογία του *ενεστώτα* των ρημάτων σε *-ω* και *-ομαι*.
- Να αποκτήσουν την ευχέρεια χρήσης των *απροσώπων ρημάτων* (*πρέπει + να + υποτακτική, δεν πρέπει + να + υποτακτική*).
- Να εθισθούν τα παιδιά στην παραγωγή *στοιχειώδους αφηγηματικού λόγου* σε συνάρτηση με παρατήρηση εικόνων.

Μεθοδολογία

Πριν από την ανάγνωση του κειμένου μπορούν τα παιδιά να αναφέρουν προσωπικά τους βιώματα από δυσάρεστες εμπειρίες και από επισκέψεις στον οδοντίατρο. Το κείμενο, λόγω της διαλογικής του μορφής, μπορεί να δραματοποιηθεί κι έτσι οι εικόνες να ευαισθητοποιήσουν ακόμη περισσότερο τα παιδιά. Στη συνέχεια ενδείκνυται να γίνει σχετική συζήτηση για τη διατροφή και τις επιπτώσεις της στην υγιεινή των δοντιών.

Η διδασκαλία της μορφολογίας του *ενεστώτα* στην *ενεργητική* και *παθητική φωνή* υποστηρίζεται από πολλά ρήματα των κειμένων. Επιπλέον, η ίδια η μορφολογία οδηγεί, μέσα από τη χρηστικότητα των παραδειγμάτων, στην εμπέδωση της λειτουργικής δομής. Σχετικά με τη σπουδή και εμπέδωση των *απροσώπων ρημάτων* υπάρχουν παραδείγματα στο κείμενο που σχετίζονται νοηματικά με τη διαίτα και την υγιεινή των δοντιών. Μέσω των *ερωτήσεων κατανόησης* οδηγούνται τα παιδιά σε λεκτικές διατυπώσεις που περιστρέφονται γύρω από το θέμα της υγιεινής των δοντιών, την προσφορά του οδοντίατρου και την προσωπική ευθύνη του καθενός. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επι-

διώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις αναφερόμενες στο συγκεκριμένο θέμα.

Στην ενότητα γίνεται διδασκαλία του *ενεστώτα ενεργητικής και παθητικής φωνής* και των *απροσώπων ρημάτων πρέπει, δεν πρέπει* και συνδυάζεται, μέσω του θέματος, με την ποιότητα (ενέργεια, πάθος).

Με τη δραματοποίηση των κειμένων τα παιδιά μπορούν να βιώσουν και να χρησιμοποιήσουν ποικιλοτρόπως το λεξιλόγιο και τις ρηματικές εκφράσεις, προκειμένου να διατυπώσουν προσωπικές εμπειρίες ή καταστάσεις.

Ειδικότερα, σ' αυτή την ενότητα τα παιδιά μπορούν να ασκηθούν στην ακρίβεια της περιγραφής και στη διατύπωση *σύντομου αφηγηματικού λόγου*.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Εκτός από το βασικό λεξιλόγιο που υπάρχει στο βιβλίο του μαθητή, ο διδάσκων μπορεί να το διευρύνει με συνώνυμες και συγγενικές λέξεις. Οι λέξεις ή οι ρηματικές εκφράσεις χρήσιμο είναι να μεταφράζονται σε συνεργασία με τα παιδιά στη γλώσσα της χώρας διαμονής. Παραθέτουμε εδώ ενδεικτικά διεύρυνση του λεξιλογίου:

οδοντίατρος – οδοντιατρείο

φθορά – φθείρω

πονάει το δόντι μου – έχω πόνους στο δόντι

βουρτσίζω τα δόντια μου – καθαρίζω τα δόντια μου

«άσπρα δόντια ξέξασπρα κι απ' τ' άσπρα ξεξασπρότερα

Ενότητα 10η: «Το Λιοντάρι και το ποντίκι»

Γενικοί στόχοι

- Να γνωρίσουν τα παιδιά τον κόσμο των Μύθων του Αισώπου.
- Να κατανοήσουν την αλληγορία του μύθου και το ευμετάβολο των ανθρωπίνων καταστάσεων που προβάλλεται μέσω του κειμένου.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι ο καθένας χρειάζεται τον συνάνθρωπό του.

Ειδικί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

- Κατανοώντας την αλληγορία του μύθου οδηγούνται στη συνειδητοποίηση της αξίας της αλληλοβοήθειας και της βαθμιαίας ένταξής τους στην κοινότητα.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Να αναπτύξουν το αίσθημα της *συμπάθειας* προς τον συνάνθρωπο, πράγμα που σημαίνει καλλιέργεια του εσωτερικού κόσμου .

3. Γλωσσικοί

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στον σχετικό μύθο.
- Να μάθουν εκφράσεις απαραίτητες για να ζητήσουν βοήθεια.
- Να μάθουν τη μορφολογία του *ένσιγμου αορίστου* σε *-σα* και *-ξα*.
 - Να εξοικειωθούν με την αλληγορική διάσταση του μύθου.
 - Να εθισθούν στην άντληση πληροφοριών από το εγκυκλοπαιδικό λεξικό.
 - Να μεταφέρουν τον *αφηγηματικό λόγο* σε *εικόνα*.

Μεθοδολογία

Το κείμενο, λόγω της αφηγηματικής του μορφής, μπορεί να διαβαστεί από τον δάσκαλο και στη συνέχεια να ακολουθήσει σχετική προς τους ήρωες του μύθου συζήτηση.

Η διδασκαλία της μορφολογίας του *ένσιγμου αορίστου* υποστηρίζεται από πολλά ρήματα των κειμένων. Επιπλέον, η ίδια η μορφολογία οδηγεί, μέσα από τη χρησιμότητα των παραδειγμάτων, στην εμπέδωση της λειτουργικής δομής (*αφήγηση σε χρόνο παρελθοντικό / συνοπτικό*). Σχετικά με τη *λεκτική πράξη* (*ζητώ βοήθεια*) χρησιμοποιούμε φράσεις του κειμένου ως παραδείγματα και στη συνέχεια εξετάζουμε ποικίλες δομές της ίδιας σημασίας.

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά σε λεκτικές διατυπώσεις που περιστρέφονται γύρω από το θέμα της αλληλεγγύης. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις σχετικές προς το θέμα της ενότητας.

Στην ενότητα γίνεται συστηματική διδασκαλία του *ένσιγμου αορίστου*, με παράλληλη προσπάθεια να δειχθεί ότι η κατάληξη έχει άμεση σχέση με τη *δήλωση του χρό-*

νου (λειτουργική δομή του αορίστου).

Σ' αυτήν την ενότητα δίδεται η ευκαιρία στα παιδιά να μιλήσουν για παρόμοιους μύθους της χώρας διαμονής και να ανακαλύψουν *ομοιότητες και διαφορές*.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

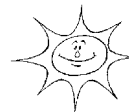
Παραθέτουμε εδώ ενδεικτικά διεύρυνση του λεξιλογίου:

ο μύθος - το παραμύθι, η ιστορία

ελευθερώνω – σώζω

ροκανίζω – μασώ

Ενότητα 11η: «Να βρεθούμε;»

Γενικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά να συνεννοούνται μεταξύ τους και να οργανώσουν τον ελεύθερο χρόνο τους, διαθέτοντάς τον σε δημιουργικά παιχνίδια.
- Να αποκτήσουν την άνεση της κοινωνικότητας αναπτύσσοντας ένα κώδικα καλών διαπροσωπικών σχέσεων τόσο ως φιλοξενούντες, όσο και ως φιλοξενούμενοι.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

- Να αισθανθούν τα παιδιά την ανάγκη της επικοινωνίας με φίλους και τη χαρά της φιλοξενίας, ώστε να καλλιεργούν αργότερα διαπροσωπικές σχέσεις.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Να αναπτύξουν τρόπους καλής συμπεριφοράς σε ένα μη οικείο χώρο.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στην καλλιέργεια των διαπροσωπικών σχέσεων μέσα κι έξω από το σχολείο.
- Να μάθουν εκφράσεις απαραίτητες για να επικοινωνήσουν με τους φίλους/-ες, με τους συμμαθητές/-τριες και να ορίσουν χρόνο και τόπο συνάντησης.
- Να εμπεδώσουν τη μορφολογία του *στιγμιαίου μέλλοντα* και τη λειτουργία του σε αντιδιαστολή προς τον *ενεστώτα* και τον *αόριστο*. Η εμπέδωση αυτή συναρτάται με τους *χρονικούς δείκτες*.
- Να εξοικειωθούν στη χρήση κατάλληλων λεκτικών διατυπώσεων για την ακριβή απόδοση της *περιγραφής σε συνδυασμό με αφήγηση*.
- Να αναπτύξουν την ικανότητα για προφορική διατύπωση πρόσκλησης και ανταπόκρισης με αυτήν.
- Να εθισθούν στη δόμηση προτάσεων, οι οποίες θα έχουν ως συνεκτικό στοιχείο τους *χρονικούς δείκτες*.
- Να αναπτύξουν την ικανότητα διατύπωσης μιας πρόσκλησης, όπου θα ορίζονται ο *τόπος*, ο *χρόνος* και ο *σκοπός* της συνάντησης.

Μεθοδολογία

Στη φάση της αφόρμησης μπορούν τα παιδιά να μιλήσουν για εμπειρίες σχετικές με ανταλλαγές επισκέψεων και στη συνέχεια να διαβάσουν το κείμενο υποδύμενα τα πρόσωπα που αναφέρονται σ' αυτό. Η διδασκαλία της μορφολογίας του *συνοπτικού μέλλοντα* υποστηρίζεται από αρκετά ρήματα των κειμένων. Επιπλέον, η ίδια η μορφολογία οδηγεί, μέσα από τη χρηστικότητα των παραδειγμάτων, στην εμπέδωση του γραμματικού φαινομένου. Σχετικά με τη λεκτική πράξη: «*προσκαλώ κάποιον στο σπίτι μου*», φροντίζουμε με παραδείγματα από το κείμενο να δώσουμε τις συνηθέστερες

δομές του προφορικού και του γραπτού λόγου με τις οποίες διατυπώνουμε την πρόσκληση.

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά στην έκφραση βιωματικών καταστάσεων. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις αναφερόμενες στο θέμα της ενότητας. Στην ενότητα γίνεται συστηματική διδασκαλία του *συνοπτικού μέλλοντα* και, παράλληλα, φροντίζουμε να δειχθεί ότι η κατάληξη έχει άμεση σχέση με τη *δήλωση του χρόνου (λειτουργική δομή του μέλλοντα)*, σε αντιδιαστολή προς τον *αόριστο* και τον *ενεστώτα*. Τον στόχο αυτό εξυπηρετούν οι πολλές ασκήσεις συμπλήρωσης. Ταυτόχρονα διδάσκεται η δομή *τοπικού προσδιορισμού (στο σπίτι της Μαρίας – στην Μαρία το σπίτι – της Μαρίας)* που εμφανίζεται σε μεγάλη συχνότητα στην ελληνική γλώσσα.

Ενότητα 12η: «Πάμε για ψώνια;»

Γενικοί στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι η λαϊκή αγορά είναι ένας υπαίθριος χώρος, όπου οι παραγωγοί και οι μικροπωλητές πουλάνε τα προϊόντα τους και τα εμπορεύματά τους.
- Να αντιληφθούν ότι είναι ένας πολιτισμικός χώρος στον οποίο διασταυρώνεται η νοοτροπία της «καλύτερης τιμής» και η εμπιστοσύνη στο ντόπιο προϊόν (φρέσκο και φτηνό).
- Να δουν ότι η λαϊκή αγορά είναι και διαπολιτισμικός τόπος όπου βρίσκουμε σπάνια ή συνήθη είδη από διάφορες χώρες του κόσμου.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η συμπεριφορά των πωλητών, η διαφήμιση, καθώς επίσης και η προσφορά και ζήτηση είναι χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αγοράς.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

- Να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τον κόσμο της λαϊκής αγοράς και να γνωρίσουν τύπους της σε διάφορα μέρη του κόσμου, καθώς και τον τρόπο συνύπαρξης και συλλειτουργίας των διαφόρων επαγγελματιών.
- Να γνωρίσουν τη γραφική ατμόσφαιρα του κόσμου της λαϊκής αγοράς και το παζάρεμα των τιμών.
- Να γνωρίσουν δυο χαρακτηριστικούς τρόπους προμήθειας των προϊόντων και τη διαφορετική νοοτροπία ή τις διαφορετικές συνήθειες που καθορίζουν την αγοραπωλησία από χώρα σε χώρα
(αγοράζω με το κομμάτι – αγοράζω με το κιλό).

2. Ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι

- Να γνωρίσουν την ψυχολογία του πωλητή και του αγοραστή.
- Να βοηθούν τα παιδιά στα ψώνια της οικογένειας.
- Να αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία να ψωνίζουν επιλέγοντας το καλό και φτηνό προϊόν.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατανοήσουν τη συμπεριφορά και τη γλώσσα των αγοραστών και των πωλητών, υποδυόμενοι τους σχετικούς ρόλους, και να εξοικειωθούν με τη γλώσσα που χρησιμοποιείται σε κάθε μορφή αγοράς.
- Να συγκρίνουν, με βάση κάποια χαρακτηριστικά τους, διάφορα εμπορεύματα (βάρος, όγκος κ.λπ.).
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με τα ονόματα των διαφόρων φρούτων και λαχανικών και παράλληλα να συνειδητοποιήσουν τις διαφορές μεταξύ των δύο.
- Να μάθουν συστηματικά τον *συγκριτικό βαθμό* των επιθέτων (μονολεκτικό ή πε-

ριφραστικό τύπο).

- Να αποκτήσουν ευχέρεια στη χρήση εκφράσεων σχετικών με την αγορά και την πώληση προϊόντων.
- Να εμπλουτίσουν τον γραπτό και προφορικό τους λόγο με τη δραματοποίηση, εφ' όσον προσφέρονται τα κείμενα της ενότητας.

Μεθοδολογία

Πριν από το κείμενο παρακινούμε τα παιδιά να αναφερθούν σε τυχόν εμπειρίες από τη λαϊκή αγορά. Μπορεί, επίσης, να προηγηθεί μια επίσκεψη στη λαϊκή αγορά. Η διδασκαλία της μορφολογίας του *συγκριτικού βαθμού* υποστηρίζεται από τα κείμενα. Η ποσότητα, το βάρος, ο όγκος το κόστος των προϊόντων θα βοηθήσουν στην κατανόηση και την εμπέδωση της σύγκρισης. Σχετικά με τη λεκτική πράξη (*τι λέω, όταν φωνίζω*) φροντίζουμε με παραδείγματα από το κείμενο να δώσουμε τις συνηθέστερες δομές επικοινωνιακού λόγου, τις σχετικές με τη συναλλαγή.

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά στην έκφραση βιωματικών καταστάσεων. Οι ασκήσεις συμπλήρωσης στοχεύουν στην αφομοίωση του βασικού λεξιλογίου και στη σωστή χρήση του σε εκφράσεις που αναφέρονται στο θέμα της ενότητας. Στην ενότητα γίνεται συστηματική διδασκαλία του *συγκριτικού βαθμού των επιθέτων*. Τον στόχο αυτόν εξυπηρετούν οι πολλές ασκήσεις συμπλήρωσης· ταυτόχρονα διδάσκονται ποικιλίες της λεκτικής πράξης: *τι λέω, όταν αγοράζω κάτι, ανάλογες προς το επικοινωνιακό πλαίσιο της ενότητας*.

Στα κείμενα κυριαρχούν η πολυφωνία και η έντονη κινητικότητα. Η εμπέδωση των λεκτικών πράξεων, λοιπόν, προτείνουμε να γίνεται με θεατρικό παιχνίδι και ποικιλίες δραματοποιήσεις.

Η ενότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει, επίσης, υλικό που υπάρχει στο βιβλίο «*Εμείς και οι άλλοι*» και παρέχει τη δυνατότητα μιας διαχρονικής προσέγγισης της λαϊκής αγοράς [αρχαία και ελληνιστική αγορά, βυζαντινές εμποροπανηγύρεις, σύγχρονα παζάρια (Flohmarkt, Fliemarket)].

Ενότητα 13η: «Η Γέννηση του Χριστού»

Γενικοί στόχοι

- Να αισθανθούν τα παιδιά τη συγκίνηση που αναδύεται από την εορταστική ατμόσφαιρα των Χριστουγέννων και να δοκιμάσουν, σε σύνδεση προς δικές τους εμπειρίες, τη χαρά που απλώνεται σε ολόκληρη την οικουμένη.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η εορτή των Χριστουγέννων, με όλες τις προετοιμασίες, δεν πρέπει να μένει στην επιφάνεια και στο καταναλωτικό πνεύμα, αλλά να είναι μια βαθύτερη αίσθηση αγάπης, ειρήνης και επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων σε οικουμενικό επίπεδο.
- Να κατανοήσουν ότι το «μέγιστο μάθημα», που προσφέρει το γεγονός της Ενσαρκώσεως, είναι μια στάση ζωής πλήρους ταπεινοφροσύνης, στοιχείο κυρίαρχο στην Ορθοδοξία.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

- Η εορτή των Χριστουγέννων αποτελεί πυρήνα συνοχής της οικογένειας και της κοινότητας. Γύρω από αυτόν τον πυρήνα επιδιώκεται να παραπέμπουν τα δρώμενα στον θησαυρό ηθών και εθίμων του ελληνορθόδοξου πολιτισμού.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Υπηρετώντας τον στόχο αυτό επιχειρείται να αναδειχθεί η κοινωνία της σκέψης που είναι ένα ζητούμενο προκειμένου να εδραιωθεί η πίστη στην αγάπη, την ειρήνη, την αδελφότητα μεταξύ των ανθρώπων. Η διατύπωση των ευχών δεν είναι μόνο ένα τυπικό τελούμενο, αλλά περισσότερο μια ανάγκη επικοινωνίας των προσώπων, κάτι στο οποίο πρέπει να συνηθίσουμε τα παιδιά.

3. Γλωσσικοί στόχοι

Ο εορτασμός των Χριστουγέννων περιέχει ένα πλούσιο λεξιλόγιο και λεκτικές πράξεις που περιστρέφονται γύρω από το θρησκευτικό γεγονός και την λειτουργία που το αναπαριστά. Ως εκ τούτου, τα κείμενα του επικοινωνιακού πλαισίου και τα λογοτεχνικά προσφέρουν την ευκαιρία στους μικρούς μαθητές για *κατάκτηση λέξεων και εκφράσεων άμεσα συνδεδεμένων με το θέμα*. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στη συγκινησιακή λειτουργία των κειμένων, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μέθεξη στο μέγα θαύμα και στην οικουμενικά σωτηριολογική διάσταση της θείας ενσαρκώσεως.

Μεθοδολογία

Η προετοιμασία της εορταστικής ατμόσφαιρας που αρχίζει ενωρίτερα μας δίνει τη δυνατότητα να κάνουμε σχετική συζήτηση στην τάξη και στη συνέχεια να επισκεφθούμε τη χριστουγεννιάτικη αγορά. Με αφορμή τις εμπειρίες αυτές μπορούμε να προχωρήσουμε στην προσέγγιση και επεξεργασία των κειμένων. Κατά τη διδασκαλία συν-

δυάζονται οι ψυχοκινητικές δραστηριότητες με τον προφορικό λόγο και τη βιωματική συμμετοχή των παιδιών. Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά στην έκφραση βιωματικών καταστάσεων. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις που αναφέρονται στο εορτολόγιο και τις ανάλογες ευχές. Η διατύπωση ευχών σε κάρτες είναι μια ακόμη ευκαιρία άσκησης στον γραπτό λόγο.

Ενότητα 14η: «Τα όργανα έπαιζαν γλυκά...»

Γενικοί στόχοι

- Να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τα παραδοσιακά λαϊκά μουσικά όργανα και με τους χορούς, ούτως ώστε να αισθανθούν τη συγκίνηση που αναδύεται από την πανηγυρική ατμόσφαιρα των ανάλογων εκδηλώσεων.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η μουσική, ο χορός και τα τραγούδια συναποτελούν οργανικά στοιχεία του λαϊκού πολιτισμού, στον οποίο στηρίζεται η ταυτότητα των απανταχού Ελλήνων.
- Να κατανοήσουν ότι το παραπάνω τρίπτυχο εκφράζει βιωματικά στοιχεία μιας κοινότητας (συναισθήματα, όνειρα, χιούμορ, αντιμετώπιση προβλημάτων).

Ειδικόί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

Οι μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις της κοινότητας προσφέρουν την ευκαιρία της συνάντησης και της ψυχαγωγίας των μελών της.

Τα δημοτικά τραγούδια που υπάρχουν στην ενότητα συνοδεύονται από μουσική και έτσι τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να ακούσουν τη μελωδία, να τραγουδήσουν, να χορέψουν τους ανάλογους χορούς (*καλαματιανός, πεντοζάλης*) και να αντιληφθούν ότι το δημοτικό τραγούδι εμπεριέχει το παραπάνω τρίπτυχο (*ποίηση, μελωδία, χορός*).

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

Παράλληλα προς τα παραπάνω, τα παιδιά θα μπορέσουν να κατανοήσουν την αξία της συμμετοχής στα ομαδικά δρώμενα και να βιώσουν τη συγκινησιακή φόρτιση που απορρέει από αυτά.

3. Γλωσσικοί στόχοι

Η σχετική προς τη λαϊκή παράδοση ενότητα περιέχει ένα πλούσιο λεξιλόγιο και προσφέρεται για την άσκηση στον προφορικό λόγο και την ψυχοκινητική του αναπαράσταση. Μέσω του λεξιλογίου τα παιδιά μπορούν να μάθουν είδη των λαϊκών μουσικών οργάνων και εκφράσεις που αποδίδουν εντυπώσεις και συναισθήματα, σχετικά με βιώματα από ακούσματα λαϊκής μουσικής π.χ.: «*μ' αρέσει αυτός ο χορός!*», «*Μα και το βιολί με το σαντούρι δεν ακούγονται γλυκά;*», «*Η φλογέρα... έμένα με τρελαίνει!*». Η διδασκαλία του παρατατικού της ενεργητικής φωνής προσφέρεται μέσω της αφήγησης (*ως διάρκεια και ως επανάληψη στο παρελθόν*).

Μεθοδολογία

Η εορταστική ατμόσφαιρα μιας πολιτιστικής εκδήλωσης μεταφέρεται στην τάξη με χρήση εποπτικού υλικού, δηλ., μαγνητοφωνημένων δημοτικών τραγουδιών, βιντεο-

σκοπημένων εκδηλώσεων κτλ. Με κατάλληλες ερωτήσεις μπορεί να αναπτυχθεί συζήτηση, σχετική με τα όργανα που ακούγονται ή τους στίχους του τραγουδιού, και ακόμη σχετικά με τις εμπειρίες των παιδιών από παρόμοιες εκδηλώσεις.

Η ανάγνωση των κειμένων δημιουργεί ποιητική ατμόσφαιρα η οποία, ως μέθεξη στα δρώμενα του λαϊκού πολιτισμού, συμβάλλει στην καλλιέργεια μιας πολιτισμικής ταυτότητας. Δεδομένου ότι τα παιδιά είναι από τη φύση τους ευέλικτοι φορείς – πομποί και δέκτες - ποικίλων πολιτισμικών εκφάνσεων, μπορούν με την καθοδήγηση του δασκάλου να αναζητήσουν σημεία συνάντησης με άλλους πολιτισμούς.

Η διδασκαλία του γραμματικού φαινομένου στηρίζεται στο *πολυλειτουργικό κείμενο*, το οποίο εδώ προσφέρει την *αφήγηση πράξεων στο παρελθόν* (διάρκειας και επανάληψης), συγκριτικά και αντιθετικά προς το παρόν (*ενεστώτας*). Σημαντικό στοιχείο για τον σχηματισμό του παρατατικού είναι να αντιληφθούν τα παιδιά ότι χρησιμοποιείται το ίδιο θέμα του ενεστώτα και αλλάζει μόνο η κατάληξη και η προσθήκη της συλλαβικής αύξησης εκεί που συμπίπτει με τον τόνο.

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά στην έκφραση βιωματικών καταστάσεων. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο, ώστε να διακρίνουν, να κατονομάζουν και να ταξινομούν τα διάφορα λαϊκά μουσικά όργανα;

Ενότητα 15η: «Δήμητρα και Περσεφόνη»

Γενικοί στόχοι

- Να έλθουν τα παιδιά σε επαφή με θέματα της Ελληνικής Μυθολογίας και να γνωρίσουν έναν από τους πιο γνωστούς μύθους, όπως είναι αυτός της Δήμητρας και Περσεφόνης.
- Να συνειδητοποιήσουν τη συμβολική λειτουργία του μύθου σε σχέση προς τη ροή του χρόνου και τις αλλαγές των εποχών.
- Να κατανοήσουν ότι η εναλλαγή των εποχών και των μηνών στα δύο ημισφαίρια της γης δεν ακολουθείται από τις ίδιες κλιματολογικές συνθήκες.

Ειδικόί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

Η αισιοδοξία του μύθου, με την συμβιβαστική κατάληξη της περιπέτειας της Περσεφόνης, αντιστοιχεί προς την προσπάθεια του ανθρώπου να ερμηνεύσει και να κατανοήσει με τη λογική της μυθικής σκέψης τη φύση και τα φυσικά φαινόμενα. Μέσω του μύθου τα παιδιά έρχονται σε επαφή με την κυκλική ροή των εποχών και των ανάλογων κλιματολογικών συνθηκών που προσδίδουν στη φύση διαφορετικές όψεις και προκαλούν στη διάθεση του ανθρώπου διαφορετικά συναισθήματα.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

Παράλληλα προς τα παραπάνω, τα παιδιά θα μπορέσουν να κατανοήσουν την ξεχωριστή γοητεία και τις χάρες κάθε εποχής.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Η σχετική ενότητα περιέχει ένα λεξιλόγιο κατάλληλο για την αναπαραγωγή της αφήγησης της ιστορίας και της περιγραφής της φύσης και προσφέρεται για την άσκηση στον προφορικό λόγο. Το λεξιλόγιο αυτό βοηθά στον προσδιορισμό της ροής του χρόνου, της εναλλαγής των εποχών και των κλιματολογικών συνθηκών.
- Η συναισθηματική φόρτιση του πολυλειτουργικού κειμένου προσφέρει τη δυνατότητα διδασκαλίας των επιφωνημάτων.

Μεθοδολογία

Η διδασκαλία της ενότητας μπορεί να έχει ως αφορμή τη συζήτηση γύρω από θέματα της εποχής, η οποία διδάσκεται σε κάθε χώρα, δηλ., την ενδυμασία και τις κλιματολογικές συνθήκες. Η ανάγνωση του πρώτου κειμένου μπορεί να γίνει με ταυτόχρονη συμμετοχή πολλών παιδιών, όσα είναι και τα πρόσωπα του διαλόγου, ώστε να αρθρώνεται ο λόγος στη φυσική διαλογική μορφή που έχει εδώ. Το δεύτερο κείμενο διαβάζεται από τον διδάσκοντα με προσοχή στην απόδοση των λεπτών συναισθηματικών καταστάσεων που αναπτύσσονται σ' αυτό. Μπορεί να υπάρχει και κατάλληλη μουσι-

κή υπόκρουση (π.χ. *Οι τέσσερις εποχές του Vivaldi, ή Η Περσεφόνη* του Μ. Χατζιδάκη).

Η θεατρικότητα του κειμένου ευνοεί τη δραματοποίηση, αλλά και προσφέρεται παρπέρα και για θεατρικό παιχνίδι, στο οποίο, εκτός από τις κεντρικές φιγούρες, μπορούν να συμμετάσχουν όλα τα παιδιά και να αναπλάσουν την ατμόσφαιρα του μύθου. Η διδασκαλία του γραμματικού φαινομένου αφορμάται από την έντονη συγκίνηση της περιορρέουσας ατμόσφαιρας και των προσώπων που τη ζουν.

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά στην έκφραση βιωματικών καταστάσεων που συνδέονται με τα αισθήματα του χωρισμού και της συνάντησης μητέρας – κόρης, όπως είναι στο θέμα. Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο, ώστε να μπορούν να περιγράψουν καταστάσεις ανάλογες προς την εκάστοτε εποχή.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Το βασικό λεξιλόγιο στο βιβλίο του μαθητή μπορεί ο διδάσκων να το μεταφέρει σε συνεργασία με τα παιδιά και να το διευρύνει με λέξεις, όπως:

το καλοκαίρι	-καλοκαιρινός, -ή, -ό -το θέρος, θερινός, -ή, -ό	η άνοιξη – ανοιξιάτικος, -η, -ο
το φθινόπωρο	-φθινοπωρινός, -ή, -ό	
ο χειμώνας	-χειμωνιάτικος, -η, -ο -χειμερινός, -ή, -ό	
η γεωργία	-γεωργικός, -ή, -ό	

Στο βασικό λεξιλόγιο έχουν δοθεί παραδείγματα χρήσης του ρήματος *αλλάζω* με δύο διαφορετικές σημασίες. Κατά τη διεύρυνση μπορούμε να δώσουμε στα παιδιά ποικιλίες εκφράσεων με συνδυασμούς του ρήματος, όπως:

Ενότητα 16η: «Ήρθε η τρελή Αποκριά !»

Γενικοί στόχοι

- Να έλθουν τα παιδιά σε επαφή με τα έθιμα της Αποκριάς και να βιώσουν τη χαρούμενη ατμόσφαιρα.
- Να συνειδητοποιήσουν τη συμβολική λειτουργία της μάσκας και τη σχέση προς τα δρώμενα της εορτής.
- Να κατανοήσουν ότι αυτή η εορτή είναι παγκόσμια, με διαφοροποιήσεις εθίμων κατά πολιτισμικές περιοχές στον κόσμο, με την ίδια, όμως, ανάγκη συμμετοχής στη χαρά και την ομαδική διασκέδαση.

Ειδικόί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Η πανηγυρική, η χαρούμενη και γεμάτη ανεμελιά ατμόσφαιρα της Αποκριάς ενθουσιάζει τα παιδιά και τα παροτρύνει να δημιουργήσουν τα δικά τους δρώμενα, κόβοντας και ράβοντας τις αποκριάτικες στολές τους και οργανώνοντας το πάρτι.
- Σε δεύτερη φάση θα έλθουν, μέσω του διαλόγου, σε επαφή με έθιμα άλλων εθνικών ομάδων. Σ' αυτήν την ατμόσφαιρα αναπτύσσεται μια νοοτροπία που οδηγεί στη *διαπολιτισμικότητα*. Εδώ εντάσσεται και το κείμενο «*Αετός με κουδούνια*», που παραπέμπει σε μια συμβολική πράξη ένωσης με τον κόσμο του ουρανού.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Η ιστορία του Αρλεκίνου είναι μια ευκαιρία να κατανοήσουν τα παιδιά πόσο η αξιοποίηση ασημαντων στοιχείων γίνεται μέσον για την ένταξη στην ομάδα και κατά προέκταση αυτή η ένταξη μετατρέπεται σε πηγή χαράς και ολοκλήρωσης.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Η σχετική ενότητα περιέχει ένα λεξιλόγιο κατάλληλο για την αναπαράσταση των δρωμένων της Αποκριάς. Η ιστορία του Αρλεκίνου προσφέρει τη δυνατότητα της μύησης στην αφήγηση και την περιγραφή. Το κείμενο δομείται με προτάσεις *βουλητικού περιεχομένου (με συχνή την προοπτική του μη συνοπτικού μέλλοντα)*, όπου εμπεριέχεται η επιθυμία, αλλά και η διατύπωση σχεδίων δράσης.

Από τις παραπάνω δομές προβάλλεται εύκολα η λειτουργία του *μη συνοπτικού μέλλοντα*, που διαφοροποιείται ήδη στο επικοινωνιακό κείμενο από τον αντίστοιχο συνοπτικό.

Μεθοδολογία

Η διδασκαλία της ενότητας ξεκινά από τις προσωπικές εμπειρίες των παιδιών, και από οπτικοακουστικό υλικό ανάλογων εκδηλώσεων. Το επικοινωνιακό κείμενο προσφέρει αυτή τη δυνατότητα. Η ανάγνωση του πρώτου κειμένου γίνεται με ταυτόχρονη συμμετοχή πολλών παιδιών, όσα και τα πρόσωπα του διαλόγου, για να αρθρώνεται ο

λόγος στη φυσική διαλογική μορφή. Το δεύτερο κείμενο διαβάζεται από τον διδάσκοντα ο οποίος αποδίδει με προσοχή τις λεπτές συναισθηματικές καταστάσεις του κειμένου «Ο Αρλεκίνος». Μπορεί να υπάρχει και κατάλληλη μουσική υπόκρουση (π.χ. *Το καρναβάλι της Βενετίας, αναγεννησιακή μουσική, μαντολινάτα κτλ.*) Η θεατρικότητα του κειμένου ευνοεί και στην ενότητα αυτή τη δραματοποίηση.

Η διδασκαλία του γραμματικού φαινομένου αφορμάται από την περιρρέουσα ατμόσφαιρα, όπου γίνεται σχεδιασμός δράσεων σχετικών με τη συμμετοχή στην εορτή, ό, τι είναι ακριβώς η φύση και η λειτουργία του μέλλοντα. Για τη διδασκαλία της μορφολογίας του μέλλοντα διαρκείας θα επαναληφθεί η μορφολογία του ενεστώτα με την πρόθεση του μορίου *θα*.

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης επιδιώκουμε να βιώσουν τα παιδιά τη συγκινητική ιστορία του Αρλεκίνου. Οι ασκήσεις συμπλήρωσης στοχεύουν στην αφομοίωση του βασικού λεξιλογίου, ώστε να μπορούν να διατυπώνουν *σχεδιασμούς δράσεων (στο μέλλον)*.

Ενότητα 17η: «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή !»

Γενικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά για το εθνικό ιστορικό γεγονός.
- Να γνωρίσουν το εθιμοτυπικό του εορτασμού της επετείου της 25ης Μαρτίου στην Ελλάδα και όπου υπάρχουν Έλληνες.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι στην ελληνική συλλογική συνείδηση η εποχή της άνοιξης και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου ταυτίζονται με την ελπίδα και την υπόσχεση για την πραγμάτωση της Λύτρωσης.
- Να κατανοήσουν ότι ο εορτασμός αυτών των επετείων αποτελεί στοιχείο αναγνώρισης της συμμετοχής των μελών μιας εθνότητας στον προσδιορισμό της πολιτισμικής τους ταυτότητας.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά ότι το αγαθό της ελευθερίας απαιτεί **αγώνες, θυσίες και πίστη**.
- Να επισημάνουμε ότι ο εορτασμός των εθνικών επετείων αποτελεί στοιχείο για τη διαμόρφωση της εθνικής ταυτότητας.
- Να τονίσουμε ότι την 25η Μαρτίου ο Ελληνισμός συνορατάζει με λαμπρότητα την εθνική του ελευθερία και τον Ευαγγελισμό. Το ελληνικό σπίτι κατά την εορτή αυτή κάνει αναφορά σε πολιτισμικά στοιχεία που με τους συμβολισμούς τους συνδέουν κοσμικά και υπερκόσμια με φυσικά και ιστορικά στοιχεία (ο εκκλησιασμός, η ονομαστική εορτή και τα εθιμικά εδέσματα: τα ψάρια, η σκορδαλιά, η φάβα, ο σημαϊοστολισμός, οι ανθοδέσμες).

2. Ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι

- Να μάθουν τα παιδιά να συμμετέχουν στον εορτασμό των εθνικών επετείων, να γίνονται ερευνητές των πηγών της ιστορίας, να ενσαρκώνουν ήρωες και να αναπτύσσουν μια βιωματική σχέση με τα γεγονότα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η αναφορά στις εθνικές επετείες αποτελεί στοιχείο συνοχής της ομάδας ή της κοινότητας.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στο ιστορικό γεγονός και στην εθιμοτυπία που το συνοδεύει.
- Να μάθουν τις συνηθέστερες δομές λόγου που τους είναι απαραίτητες για να αναπαραγάγουν αφήγηση, συνδυάζοντας γεγονότα και τοποθετώντας τα σε χώρο και χρονική ακολουθία.

Μεθοδολογία

Πριν από την ανάγνωση του κειμένου παρακινούμε τα παιδιά να μιλήσουν για

εμπειρίες ή βιώματα από παρόμοιες εορτές και συγχρόνως να προσκομίσουν υλικό. Στη συνέχεια προσφέρονται ορισμένοι στίχοι από τον Θούριο του Ρήγα και κείμενα που αφηγούνται στοιχειωδώς το ιστορικό της Επανάστασης και περιγράφουν την εορταστική ατμόσφαιρα της ημέρας. Η διδασκαλία των κειμένων συνδυάζεται με παιχνίδια που έλκουν την καταγωγή τους από την καθημερινή ζωή των χρόνων της δουλείας. Στην ενότητα φροντίζουμε να μάθουν τα παιδιά να τοποθετούν τα γεγονότα σε απόλυτη χρονική σειρά.

Τα κείμενα αρθρώνονται σε απλές δομές σύνταξης, ώστε να διασφαλίζεται η αμεσότητα και η εύκολη πρόσληψη των χρήσιμων εκφράσεων της ενότητας. Η δραματοποίηση ιστορικών κειμένων μπορεί να διασφαλίσει την εύκολη και ευχάριστη πρόσληψη των πληροφοριών ιστορικής και θρησκευτικής φύσεως. Είναι σαφές ότι με την τεχνική αυτή επιδιώκουμε την οικειοποίηση των εκφράσεων που χρειάζονται τα παιδιά, για να αφηγούνται ιστορικά γεγονότα και προσωπικά βιώματα.

Η ενότητα επιδιώκει και καλλιεργεί κυρίως τον προφορικό λόγο. Οι ερωτήσεις κατανόησης των κειμένων και η δραματοποίηση επιδιώκουν να εκπληρώσουν τον παραπάνω στόχο.

Ο μετασχηματισμός της ιστορίας του Μάρκου Μπότσαρη σε αφηγηματικό λόγο, εξοικειώνει τους μαθητές να μεταφέρουν πληροφορίες σε συνεχή αφήγηση.

Ενότητα 18η: «Θέλω να γίνω...»

Γενικοί στόχοι

- Να διαμορφώσουν τα παιδιά μια εικόνα για τον κόσμο των επαγγελμάτων.
- Να προσεγγίσουν, έστω και ακροθιγώς, τις δυσκολίες αλλά και τη γοητεία της επαγγελματικής ενασχόλησης του ανθρώπου.
- Να αντιληφθούν ότι το επάγγελμα ολοκληρώνει την προσωπικότητα.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Να γνωρίσουν διάφορους τύπους επαγγελμάτων συνδεδεμένων με τον χώρο άσκησης τους.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι στις σύγχρονες κοινωνίες η επανακατάρτιση στο επάγγελμα και η αλλαγή ενασχόλησης αποτελεί χαρακτηριστικό της εποχής μας.
- Να κατανοήσουν ότι όλα τα επαγγέλματα συμβάλλουν στο κοινωνικό είναι και γίνεσθαι.
- Να κατανοήσουν τον στενό δεσμό του ανθρώπου με το επάγγελμα, γεγονός που δηλώνεται από τα επώνυμα.

2. Ψυχοπαιδαγωγικοί στόχοι

α. Να συνηθίσουν τα παιδιά να βλέπουν το επάγγελμα σε σχέση με αυτό που τους αρέσει να κάνουν και να το βιώνουν μέσα από το παιχνίδι.

β. Να συνειδητοποιήσουν ότι η επιλογή του επαγγέλματος σχετίζεται με βιωματικές καταστάσεις από την παιδική ηλικία (οικογενειακά πρότυπα, άμεσο περιβάλλον, σχολείο κτλ.).

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στα επαγγέλματα, στις σχέσεις που αναπτύσσονται και στα αγαθά που απορρέουν από αυτά.
- Να μάθουν τις συνηθέστερες δομές λόγου, απαραίτητες, στη διατύπωση ερωτήσεων σχετικών με την επιλογή του επαγγέλματος και, τις προτιμήσεις ή τις σκέψεις του γύρω από αυτό.
- Να ασκηθούν στη *δόμηση υπερπροτασιακών συνόλων, ώστε να ορίζουν το επάγγελμα σε σχέση με τις δραστηριότητες και τα περιεχόμενα που αναπτύσσονται σ' αυτό (π.χ. «Όταν με πονά το δόντι, πηγαίνω στον...»).*

- Μέσα από τα παιχνίδια με τις λέξεις να κατανοήσουν ότι πολλά επώνυμα προέρχονται από επαγγέλματα.

Μεθοδολογία

Πριν από την ανάγνωση του κειμένου καλό είναι να παρακινήσουμε τα παιδιά να μιλήσουν για εμπειρίες και βιώματα από τον κόσμο των επαγγελμάτων, όπως τον γνωρίζουν αυτά στο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον.

Τα κείμενα – διαλογική ή αφηγηματικά – αρθρώνονται σε απλές δομές σύνταξης, ώστε να υπάρχει αμεσότητα και οι χρήσιμες εκφράσεις να είναι λειτουργικές. Το πεζό κείμενο «Η κυρία Παραπατά» προσφέρεται για θεατρικό παιγνίδι, όπου όλα τα παιδιά μπορούν να συμμετάσχουν.

Οι ερωτήσεις κατανόησης των κειμένων και το θεατρικό παιγνίδι επιδιώκουν να καλλιεργήσουν τον προφορικό λόγο, αλλά και να δώσουν τη δυνατότητα στα παιδιά να εκφράσουν γραπτά τις σκέψεις και τις προτιμήσεις τους γύρω από ένα επάγγελμα. Στη Γραμματική η αναφορά στο επάγγελμα κάποιου προσφέρει την ευκαιρία για τη διδασκαλία του σχήματος Υποκείμενο – Ρήμα - Κατηγορούμενο (συνδετικά ρήματα κυρίως: *είμαι, γίνομαι, λέγομαι*).

Τα διαλογικά κείμενα προσφέρονται για παιγνίδια ρόλων, όπου τα παιδιά βιώνουν λεξιλόγιο και στερεότυπες δομές, που αφορούν σε επαγγελματικούς χώρους σχέσεις και δράσεις.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Ο διδάσκων μπορεί να διευρύνει το βασικό λεξιλόγιο με ονομασίες (δίγλωσσες) επαγγελμάτων συνδεδεμένων με τη χώρα διαμονής, τα οποία παίζουν βασικό ρόλο στη ζωή και την πρόοδο. Πολλές από τις λέξεις που αναφέρονται σε επαγγέλματα της χώρας διαμονής θα πρέπει τα παιδιά με τη βοήθεια του δασκάλου να τις μεταφέρουν στην ελληνική γλώσσα.

Μ' όποιον δάσκαλο καθίσεις τέτοια γράμματα θα μάθεις!

Ενότητα 19η: «Χριστός Ανέστη! Χρόνια Πολλά!»

Γενικοί στόχοι

- Να αισθανθούν τα παιδιά τη συγκίνηση που αναδύεται από την εορταστική ατμόσφαιρα του Πάσχα και να δοκιμάσουν την κατάνυξη των ημερών της Μεγάλης Εβδομάδας και τη χαρά την οποία προσφέρει η Ανάσταση του Κυρίου.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η εορτή του Πάσχα με όλες τις σχετικές προετοιμασίες δημιουργεί, μια βαθύτερη αίσθηση αγάπης, ειρήνης και επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων σε οικουμενικό επίπεδο, στοιχεία που είναι και το βαθύτερο περιεχόμενο της ορθόδοξης χριστιανικής διδασκαλίας.
- Να κατανοήσουν ότι το γεγονός της Αναστάσεως συναρτάται προς μια στάση ζωής πλήρους αγάπης, αντοχής στα δεινά, και συμφιλίωσης ζωής και θανάτου, στοιχείων κυρίαρχων στην Ορθοδοξία.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Η εορτή του Πάσχα αποτελεί πυρήνα συνοχής της οικογένειας και της κοινότητας. Γύρω από αυτόν τον πυρήνα αναπτύσσονται δρώμενα συμβολικού χαρακτήρα, συνδεδεμένα τόσο με τη ζωή της οικογένειας, όσο και της ευρύτερης κοινότητας και της φύσης (πασχαλινή κουζίνα, οβελίας, χοροί και τραγούδια αναφερόμενα στον θρίαμβο της ζωής έναντι του θανάτου κ.τλ.).
- Με αναφορά σε πασχαλινά έθιμα άλλων λαών αναπτύσσεται μια διαπολιτισμική δυναμική στην τάξη.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Στην ενότητα επιχειρείται να αναδειχθεί η κοινωνία της αγάπης και η κατάφαση στη Ζωή μέσα σ' ένα κόσμο που απειλείται από τις σύγχρονες και καθημερινές μορφές Θανάτου. Η διατύπωση των ευχών δεν είναι μόνο ένα τυπικό τελούμενο, αλλά – προ πάντων - μια ανάγκη επικοινωνίας των προσώπων, κάτι στο οποίο πρέπει να συνηθίσουμε τα παιδιά.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Η ενότητα περιέχει ένα πλούσιο λεξιλόγιο και λεκτικές πράξεις που περιστρέφονται γύρω από το θρησκευτικό γεγονός και την τελετουργία που το αναπαριστά. Ως εκ τούτου, τα κείμενα του επικοινωνιακού πλαισίου και τα λογοτεχνικά προσφέρουν την ευκαιρία στους μικρούς μαθητές για κατάκτηση λέξεων και εκφράσεων άμεσα συνδεδεμένων με το θέμα.
- Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στη συγκινησιακή λειτουργία των κειμένων, για να επιτευχθεί η μέθεξη στο μέγα θαύμα και στην οικουμενικά σωτηριολογική διάσταση της Αναστάσεως.

● Στην ενότητα κατεβλήθη προσπάθεια να μεταφερθεί η λαμπρή εορταστική ατμόσφαιρα του Πάσχα, όπως αυτή βιώνεται στον ελληνικό χώρο και τελετουργικά επιβεβαιώνεται στο εθιμοτυπικό των κοινοτήτων της Ομογένειας.

Μεθοδολογία

Τα κείμενα, καθώς διδάσκονται τις προηγούμενες των διακοπών ημέρες, μπορούν να συνδεθούν με την κατασκευαστική ατμόσφαιρα των «Χαιρετισμών» και του Ευαγγελισμού, ως εορτής υποσχετικής για τη Λύτρωση του ανθρώπου. Πιθανόν, κάποια παιδιά να παρακολουθούν με τους γονείς τους τους «Χαιρετισμούς» κάθε Παρασκευή της Μ. Τεσσαρακοστής. Καλό είναι να τα παρακινήσουμε να μας μιλήσουν για τα βιώματά τους. Με αφορμή αυτές τις εμπειρίες μπορούμε να προχωρήσουμε στην προσέγγιση και επεξεργασία των κειμένων. Με τα κείμενα που αναφέρονται στις πασχαλινές συνταγές μεταφέρουμε στην αίθουσα διδασκαλίας την πασχαλιάτικη ατμόσφαιρα της ελληνικής κουζίνας, κάτι που μπορεί να γίνει με εκτέλεση των συνταγών ή με θεατρικό παιχνίδι και μουσική υπόκρουση από δημοτικά τραγούδια (βλ. κασέτες Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά στην έκφραση βιωματικών καταστάσεων σχετικών με την εορτή του Πάσχα. Η εμπέδωση του λεξιλογίου και των ευχών επιτυγχάνεται μέσα από τις δραστηριότητες προφορικού, κυρίως, λόγου. Η κατάκτηση του βασικού λεξιλογίου διερευνάται μέσα από το σταυρόλεξο. Η προφορική διατύπωση ευχών προσφέρεται ως διαλογική άσκηση, ενώ η κατασκευή ευχητηρίων καρτών είναι μια ακόμη ευκαιρία άσκησης στον γραπτό λόγο και ανάπτυξης επικοινωνίας μεταξύ συγγενών και φίλων που βρίσκονται μακριά.

Ενότητα 20η: «Έλα, μπάρμπα, να σου κάνω το τραπέζι!»

Γενικοί στόχοι

- Να γνωρίσουν τα παιδιά μια από τις πλέον συμπαθείς φιγούρες του λαϊκού θεάτρου.
- Να ψυχαγωγηθούν από το χιούμορ που πηγάζει από τους ευρηματικούς διαλόγους και την έξυπνη χρήση της γλώσσας του «Καραγκιόζη».

Ειδικόί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

- Να γνωρίσουν τύπους του ελληνικού λαϊκού θεάτρου που αντανακλούν τύπους της ελληνικής λαϊκής κοινωνίας του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι το Θέατρο Σκιών είναι ένα προσφιλέθ θεάμα της ελληνικής κοινωνίας και ειδικότερα των παιδιών.
- Να κατανοήσουν ότι ο κεντρικός ήρωας, ο Καραγκιόζης, είναι αντιπροσωπευτικός τύπος του λαϊκού ανθρώπου, που με ποικίλους τρόπους προσπαθεί και καταφέρνει να επιβιώσει.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Να αντιληφθούν τα παιδιά τη διπλή όψη της ζωής και των πραγμάτων, καθώς και ότι το χιούμορ είναι στοιχείο με το οποίο γίνεται κατορθωτή η υπέρβαση των δυσκολιών.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με το λεξιλόγιο, την ειδική δομή της παρωδίας και το ανάλογο πνεύμα του θεατρικού είδους που παρουσιάζεται εδώ.
- Σε σχέση με τα κείμενα να εμπεδώσουν τα ουσιαστικά.
- Να μάθουν τις συνηθέστερες δομές λόγου που τους είναι απαραίτητες για να αναφερθούν σε *διατύπωση και αποδοχή ή άρνηση πρόσκλησης*.
- Να ασκηθούν στη δόμηση προτασιακών συνόλων με *χιουμοριστική απόχρωση*.
- Να μεταφέρουν δρώμενα καθημερινής ζωής και να πλάσουν σκηνές, κάνοντας λογοπαίγνια.

Μεθοδολογία

Η ανάγνωση των επικοινωνιακών κειμένων μπορεί να ανατεθεί σε παιδιά, ώστε από την αρχή να δημιουργηθεί μια ευχάριστη θεατρική ατμόσφαιρα. Τα κείμενα αρθρώνονται σε απλές δομές σύνταξης *λαϊκού λόγου* σε *διαλογικό τύπο*, υπάρχει αμεσότητα και προσλαμβάνονται εύκολα οι λαϊκές εκφράσεις, που είναι αντιπροσωπευτικές της γλώσσας του «Καραγκιόζη». Οι ερωτήσεις κατανόησης των διαλογικών κειμένων επιδιώκουν να καλλιεργήσουν τον προφορικό λόγο, αλλά και να δώσουν τη δυνατότητα στα παιδιά να δομήσουν τη χιουμοριστική έκφραση.

Στη Γραμματική, λόγω της αφθονίας των ουσιαστικών, γίνεται επανάληψή τους και εμπέδωση της δομής $Y - P(\text{συνδ.}) - K$.

Τα διαλογικά κείμενα προσφέρονται για θεατρικό παιγνίδι, όπου τα παιδιά βιώνουν και χρησιμοποιούν το ειδικό λεξιλόγιο του Θεάτρου Σκιών. Ιδιαίτερη προσοχή και έμφαση δίδεται στην καλλιέργεια ύφους, όπου η σύνταξη των λέξεων αποκτά μian απροσδόκητη ψυχαγωγική τροπή (αγωγή του γέλιου).

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Το βασικό λεξιλόγιο ο διδάσκων μπορεί να το διευρύνει κατά περίπτωση και να πλάσει, μαζί με τα παιδιά, σκηνές «Καραγκιόζη». Ιδιαίτερη έμφαση μπορεί να δοθεί στα Ελληνικά, όπως αυτά διαμορφώνονται κάτω από την επίδραση της γλώσσας της χώρας διαμονής· πολλές φορές εμπεριέχουν ήδη μια χιουμοριστική νότα και μια ειρωνική στάση απέναντι στο επίσημο και ρυθμιστικό λεξιλόγιο της κάθε γλώσσας.

Ενότητα 21η: «Γάιδαρος και λύκος»

Γενικός στόχος

- Τα παιδιά έχουν ήδη γνωρίσει στη 10η ενότητα ένα μύθο από τον κόσμο του Αισώπου και καλούνται τώρα να εμβαθύνουν περισσότερο στην αλληγορική λειτουργία ενός άλλου μύθου.
- Να κατανοήσουν πώς λειτουργεί στη συγκεκριμένη περίπτωση παραδειγματικά ο μύθος.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

- Να κατανοήσουν τα παιδιά ότι δεν ισχύουν στερεότυπες αντιλήψεις για τους γύρω μας και ότι η εκμετάλλευση ή η ζημιιά που προκαλούμε στον άλλο τιμωρείται.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Κατανοώντας την αλληγορία του μύθου τα παιδιά συνειδητοποιούν την αξία της ευρηματικότητας για την αυτοάμυνα και την έξοδο από δύσκολες και κρίσιμες καταστάσεις.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Να κατακτήσουν τα παιδιά το βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας που αναφέρεται στον σχετικό μύθο.
- Να μάθουν τεχνικές απαραίτητες για την αλληλουχία των γεγονότων σε χρόνο και γενικότερα τη δόμηση της αφήγησης.
- Να μάθουν τη μορφολογία της *προστακτικής αορίστου* (συνοπτικός τύπος προστακτικής).
- Να εξοικειωθούν με την αλληγορική διάσταση του μύθου και την παραδειγματική του λειτουργία (αποκρυπτογράφηση των νοημάτων του μύθου.
- Να ασκηθούν στη λεκτική πράξη του τύπου: *προσταγή οικειότητας ή απαίτηση με έμφαση εκτέλεσης μια πράξης*.

Μεθοδολογία

Το ποίημα, που είναι αφηγηματικής μορφής, θα διαβαστεί από τον δάσκαλο και θα ακολουθήσει σχετική προς τους ήρωες του μύθου συζήτηση. Η διδασκαλία της μορφολογίας της *προστακτικής του αορίστου* υποστηρίζεται από ρήματα των κειμένων. Επιπλέον η ίδια η μορφολογία οδηγεί, στην εμπέδωση της δομής: *προσταγή οικειότητας ή απαίτηση με έμφαση στην εκτέλεση μιας πράξης*. Η *λεκτική πράξη* (*προστάζω σε τόνο οικείο ή απαιτώ*) απορρέει από φράσεις του κειμένου που χρησιμοποιούνται ως παραδείγματα.

Μέσω των ερωτήσεων κατανόησης οδηγούνται τα παιδιά σε λεκτικές διατυπώσεις *περιγραφής, αφήγησης και κρίσεως* σχετικά με το περιεχόμενο του μύθου. Με τις

ασκήσεις συμπλήρωσης επιδιώκουμε να αφομοιώσουν το βασικό λεξιλόγιο και να το χρησιμοποιούν σωστά σε εκφράσεις αναφερόμενες στο θέμα της ενότητας.

Στην ενότητα γίνεται συστηματική διδασκαλία της προστακτικής του αορίστου (*συνολτική προστακτική*).

Σ' αυτήν την ενότητα δίδεται η ευκαιρία στα παιδιά να μιλήσουν για παρόμοιους μύθους της χώρας διαμονής και να ανακαλύψουν *ομοιότητες και διαφορές*.

Ενότητα 22η: «Α ! Τι ωραία ! Διακοπές!»

Γενικοί στόχοι

- Να παρουσιάσουμε μια τυπική εικόνα από ένα ταξιδιωτικό γραφείο σε κάποια χώρα, π.χ. Αγγλία, παραμονές διακοπών.
- Να δημιουργήσουμε μια ευχάριστη ατμόσφαιρα, σχετική με τις αναμενόμενες διακοπές και τις ανάλογες προετοιμασίες.
- Να προβάλλουμε ομορφιές της Ελλάδας.

Ειδικοί στόχοι

1. Κοινωνικοπολιτισμικοί

Ο τίτλος της ενότητας «Α ! Τι ωραία ! Διακοπές» υποδηλώνει τη χαρά που πηγάζει από την αναμονή των επικείμενων διακοπών. Ειδικότερα, με τα κείμενα και τις δραστηριότητες επιδιώκουμε:

- Να κλείσει με μια ευχάριστη νότα το σχολικό έτος.
- Να παρακινήσει τα παιδιά να κάνουν όνειρα και σχέδια για τις διακοπές.
- Να συλλέξουν οπτικοακουστικό υλικό που θα δράσει παραγωγικά αργότερα κατά τη διάρκεια του επόμενου σχολικού έτους ως τεκμήριο αναμνήσεων αλλά και μέθεξης στα πολιτισμικά στοιχεία που αυτό το υλικό προβάλλει και αξιολόγησής τους. Έτσι τα παιδιά μετατρέπονται σε μικρούς ερευνητές.

2. Ψυχοπαιδαγωγικός στόχος

- Οι διακοπές προσφέρουν αλλαγή παραστάσεων, μέσω των οποίων ανοίγεται η προοπτική στα παιδιά να ζήσουν μακριά από γνώριμους χώρους, να προσαρμοζονται σε νέα δεδομένα και να αισθάνονται ευχάριστα.

3. Γλωσσικοί στόχοι

- Το περιεχόμενο της ενότητας σχετίζεται με καταστάσεις καλοκαιρινών διακοπών.
- Προσφέρεται ένα βασικό λεξιλόγιο της θεματικής ενότητας των διακοπών.
- Ο διάλογος που διεξάγεται μεταξύ των υπαλλήλων και των πελατών προσφέρει τη δυνατότητα για λεκτικές πράξεις σχετικές με το θέμα των διακοπών και των επισκέψεων σε τουριστικά μέρη.
- Η διατύπωση και η δόμηση της περιγραφής λειτουργεί ιδιαίτερα χρηστικά, προπάντων στη μορφή της διαφήμισης, στην παροχή πληροφοριών και τη σύνταξη μιας κάρτας σε φιλικό ή συγγενικό πρόσωπο.
- Σε συνδυασμό με την αναφορά σε δραστηριότητες των διακοπών, χρησιμοποιείται και εμπεδώνεται η λεκτική πράξη «μου αρέσει να...».

- Τα παιδιά μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να εκφωνούν σωστά την ώρα.

Μεθοδολογία

Με τις ασκήσεις συμπλήρωσης έχουμε στόχο να ελέγξουμε: Την αφομοίωση του περιεχομένου και των σημασιών του βασικού λεξιλογίου και των χαρακτηριστικών λεκτικών πράξεων της ενότητας που είναι απαραίτητες για επικοινωνία και συνεννόηση με γραφεία ταξιδίων, σταθμούς ή διατύπωση σχεδίων για τις διακοπές κτλ. Παραγωγή γραπτού λόγου επιτυγχάνεται μέσω ασκήσεων συνδυασμού εκφώνησης της ώρας και προγράμματος και περιγραφή των χώρων επισκέψεως κατά τις διακοπές.

Διευρυμένο λεξιλόγιο

Χρήσιμο λεξιλόγιο αποδελτιώνεται και από τις διαφημίσεις που υπάρχουν σε χώρους, όπως είναι: τα αεροδρόμια, οι σταθμοί των τρένων, οι στάσεις των λεωφορείων τα τουριστικά διαφημιστικά φυλλάδια κ.λπ.

Καλές διακοπές!

Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2

ΕΠΙΠΕΔΟ 2ο - ΜΕΡΟΣ 1ο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΓΓΛΙΑ	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	Η.Π.Α.	ΚΑΝΑΔΑΣ
1. Η παρέα μας	1. Πώς σε λένε;	1. Ας γνωριστούμε καλύτερα!	1. Η μέρα των Ευχαριστιών
2. Ο τόπος που μένω	2. Πώς βρέθηκες παππού στην Αυστραλία;	2. Η γιορτή της φιλίας	1.1 Κάτι από την Ελλάδα
3. Νύχτα φαντασιώτων	3. Μια αστεία ιστορία	3. Έρχεται το Halloween	2. Η γιορτή του Halloween
4. Τα Χριστούγεννα της Κλάρας	4. Η φίλη μου η Yen Nguyen	4. Μετά τη μέρα των Ευχαριστιών	3. Μια βόλτα στην πόλη
5. Μυρωδιές και χρώματα	5. Βόλτα στην αγορά	5. Ο τόπος που ζούμε	3.1 Ξέρετε το Μόντρεαλ;
6. Μια απίθανη εβδομάδα	6. Το κοάλα	5.1. Οι Έλληνες της Νέας Υόρκης	3.2 Πάμε μια βόλτα στην Οτάβα;
	7. Τα ζώα τρελάθηκαν	6. Πες μου τι τρως...	3.3 ...στο Τορόντο
	8. Χριστούγεννα στην Αυστραλία	7. Χριστούγεννα στη Νέα Υόρκη	4. Είμαστε φίλοι λοιπόν!
	9. Ελάτε να γιορτάσουμε μαζί	8. 25η Μαρτίου	6. 25η Μαρτίου στον Καναδά
	10. Η γιορτή της Μητέρας		7. Πάσχα στο Μόντρεαλ
	11. Στην κατασκήνωση		
	12. Η παράσταση		

Εισαγωγικό σημείωμα

Το **Τετράδιο Δραστηριοτήτων 2** έχει ως γενική επιδίωξη να παρουσιάσει θέματα από την καθημερινότητα των μαθητών, τα οποία προέρχονται από:

- α) την παροιμία και
- β) τη χώρα διαμονής

Η επιδίωξη αυτή τοποθετεί αναγκαστικά το διδακτικό αυτό υλικό ανάμεσα σε δύο άξονες: τον κοινωνικοπολιτισμικό και τον γλωσσικό.

Ειδικότερα, ως προς το κοινωνικοπολιτισμικό μέρος, γίνεται παρουσίαση και επεξεργασία στοιχείων ή πληροφοριών που προέρχονται από σημαντικά γεγονότα, στιγμιότυπα ή γιορτές της ζωής των παιδιών αυτής της ηλικίας στη χώρα διαμονής. Οι μαθητές καλούνται να αναγνωρίσουν στοιχεία και καταστάσεις οικείες σ' αυτούς, να κάνουν τις παρατηρήσεις τους και, ενδεχομένως, τις συμπληρώσεις τους.

Η θεματική που ακολουθείται κινείται ελεύθερα ανάμεσα στη χώρα διαμονής και στην παροιμία, χωρίς να επικεντρώνεται αποκλειστικά στη μία ή στην άλλη ή να τις απομονώνει. Αντίθετα μπορεί συχνά να παρατηρηθεί ότι συνήθειες της χώρας διαμονής έχουν παρεισφρησει στο τυπικό μιας ελληνικής γιορτής, ή και αντίστροφα, ελληνικά έθιμα ή απλώς συνήθειες αναμειγνύονται με άλλα αντίστοιχα, της χώρας παραμονής. Οι μαθητές εντοπίζουν τα σημεία επαφής ανάμεσα στους πολιτισμούς και τα επεξεργάζονται, έτσι ώστε να λειτουργούν ως γέφυρες μετάβασης και να βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση του κόσμου τους.

Ως προς το γλωσσικό μέρος, το **Τετράδιο δραστηριοτήτων 2** δε στοχεύει στη συστηματική διδασκαλία γλωσσικών φαινομένων, αλλά στην εμπέδωση και επανάληψη γλωσσικών δομών που προσφέρει το υλικό Κορμού και που σχετίζονται με την εκάστοτε θεματική των ενότητων. Οι ασκήσεις γλωσσικής εμπέδωσης που προτείνονται σε κάθε ενότητα έχουν πάντοτε υπόψη: α) την προσφερόμενη ύλη της Γραμματικής στο αντίστοιχο επίπεδο (βλ. Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονίες του κόσμου), β) τις δυσκολίες και τα γλωσσικά σφάλματα που έχει παρατηρηθεί ότι αντιμετωπίζουν οι μαθητές σε αυτό το επίπεδο εκμάθησης της Ελληνικής αλλά και γ) επικοινωνιακές περιστάσεις που συνδέονται με το υλικό της αντίστοιχης ενότητας.

Ως προς τη μεθοδολογία, γενική επιδίωξη του τεύχους αυτού είναι η ανάπτυξη και η καλλιέργεια του προφορικού, περισσότερο, λόγου. Γι' αυτόν τον λόγο, η προτεινόμενη ποικιλία δραστηριοτήτων στοχεύει όχι μόνο στην αφομοίωση των πληροφοριών κάθε ενότητας από τους μαθητές, αλλά σε μια δημιουργική ανασύνθεσή τους μέσα από δραστηριότητες που πραγματοποιούνται με εργασίες ανά ζεύγη ή σε ομάδες, δραματοποιήσεις διαφόρων τύπων, σύντομες προφορικές ανακοινώσεις στους συμμαθητές τους ή και ασκήσεις αισθητικής αγωγής (ζωγραφική, συνθετικές ή κοληπτικές εργασίες, τραγούδια). Στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας προτείνονται μικρές έρευνες για συλλογή πληροφοριών, συγκρίσεις, διαπιστώσεις σε θέματα που θεωρούνται ως προέκταση της ενότητας. Οι προφορικές αυτές ανακοινώσεις τονώνουν το αυτοσυναίσθημα

των παιδιών και βοηθούν στην εμπέδωση του γλωσσικού υλικού.

Η κατάκτηση ή η επανάληψη ενός θεματικού λεξιλογίου είναι επίσης ένας από τους σταθερούς στόχους κάθε ενότητας. Οι σελίδες με το λεξιλόγιο και την άσκηση που το ακολουθεί μπορούν να φωτοτυπηθούν και να αποτελέσουν για τα παιδιά ένα δικό τους μικρό θεματικό λεξικό. Στο λεξικό αυτό μπορούν ακόμη να τοποθετηθούν, αφού γραφούν χωριστά, σε σελίδες ή σε καρτελάκια, οι φράσεις που χρησιμοποιούνται στις διάφορες λεκτικές πράξεις (π.χ. προσδιορίζω την ταυτότητα, περιγράφω, εκφράζω λύπη κ.λπ.). Οι φράσεις αυτές συνοδεύουν τις διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις που παρουσιάζονται ή «σκηνοθετούνται» στο Τετράδιο δραστηριοτήτων 2 και έχουν επίσης στόχο να βοηθήσουν τους μαθητές να αντιληφθούν σταδιακά την ανάγκη ανάπτυξης, από μέρους τους, μιας συνειδητής διγλωσσίας.

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό του διδακτικού υλικού είναι τα ζωάκια που «συνοδεύουν» κάθε χώρα. Καθώς αυτά συζητούν και σχολιάζουν το υλικό της ενότητας έχουν στόχο να παρακινήσουν τα παιδιά να εκφράσουν κι αυτά τους δικούς τους προβληματισμούς γύρω από το θέμα. Επίσης δίνουν την ευκαιρία στους μαθητές να συζητήσουν και να αναζητήσουν πληροφορίες και διαπολιτισμικά στοιχεία μέσα από τις σελίδες του βιβλίου. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να έχει στην τάξη και παρόμοια κουνκλάκια - ζωάκια, ώστε το σχόλιο να παρουσιάζεται αυθόρμητα, κατά τρόπο θεατρικό κι ακόμη να προσπαθούν τα παιδιά να «μαντέψουν» τι θα έκανε ή θα «έλεγε» το ίδιο ζωάκι σε μια άλλη περίπτωση.

Τέλος, η σύνδεση του υλικού αυτού όχι μόνο με την Ελληνική Κοινότητα αλλά και με το ευρύτερο περιβάλλον (πόλη, χώρα ή ήπειρο) μπορεί να λειτουργήσει και ως φάση προετοιμασίας για την επεξεργασία των Λευκωμάτων από τους μαθητές (σε επόμενες τάξεις).

ΟΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

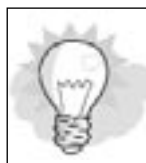
Συζητάμε στην τάξη → προφορικός λόγος

Γράφω συμπληρώνω → γραπτός λόγος

Λεξιλογικά φύλλα με ασκήσεις

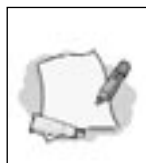
Ψάχνουμε για ιδέες

Παίζουμε θέατρο → δραματοποίηση

Ζωγραφίζω → εικαστικές δραστηριότητες

Κάνω ταμπλό/αφίσα → συνθετική εργασία

Ψάχνω και μαθαίνω → μικρές έρευνες

**А
Г
Г
Л
І
А**

Χρονοδιάγραμμα διδασκαλίας ενότητων

Στα ελληνικά παροικιακά σχολεία της Βρετανίας (απογευματινά και σαββατιάνα) το σχολικό έτος περιορίζεται σε περίπου 35 εβδομάδες κι επομένως κατά μέσον όρο 35 μαθήματα τον χρόνο. Επομένως οι ενότητες του υλικού αυτού θα πρέπει στο σύνολό τους να διδαχθούν σε 35 μαθήματα σε συνδυασμό με τις ενότητες κορμού της τάξης, όπου αυτό είναι δυνατόν. Έτσι η διδασκαλία κάθε ενότητας θα πρέπει να ολοκληρωθεί σε διάστημα πέντε εβδομαδιαίων μαθημάτων. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αφιερώσει μερικά εικοσάλεπτα σε κάποιες από αυτές τις πέντε εβδομάδες ή μπορεί να αφιερώσει και ολόκληρο το μάθημα μιας εβδομάδας για την επεξεργασία κάποιας ενότητας.

Επίσης, για διευκόλυνση, τα κείμενα των ακροάσεων συμπεριλαμβάνονται στο παρόν τεύχος, ως παράρτημα στο τέλος των οδηγιών.

Ενότητα 1η: «Η παρέα μας»

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να κατανοήσουν οι μαθητές ότι η φιλία είναι πανανθρώπινο φαινόμενο που ξεπερνά τα όρια εθνικότητας και καταγωγής και ενώνει τους ανθρώπους με ισχυρούς δεσμούς.
2. Να μιλήσουν για την καταγωγή του καθενός, τις ιδιαίτερες του συνήθειες που σχετίζονται με αυτή, καθώς και για τις κοινές τους δραστηριότητες.
3. Να βρίσκουν στον χάρτη τις χώρες καταγωγής των φίλων τους.

Μεθοδολογία

Οι μαθητές παρατηρούν την εικονογράφηση και συζητούν γενικά για το θέμα της ενότητας. Γίνεται και μια σύντομη γνωριμία με το λιονταράκι, που διαδραματίζει ρόλο ξεναγού σε όλες τις ενότητες.

Το λιοντάρι αποτελεί ένα είδος εθνικού συμβόλου για τη χώρα αυτή. Η παρουσία του σημειώνεται στη βασιλική σημαία, στα βασιλικά και πριγκιπικά εμβλήματα και σφραγίδες, στη στολή και το λάβαρο της εθνικής ποδοσφαιρικής ομάδας της Αγγλίας κ.λπ.

Στη συνέχεια διαβάζουν τα κείμενα και απαντούν στις ερωτήσεις του δασκάλου. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στον παγκόσμιο χάρτη και στην επισήμανση των χωρών καταγωγής τους σ' αυτόν. Σκόπιμο θα ήταν να χρησιμοποιηθούν εκφράσεις του τύπου «Η Πολωνία είναι στην Ευρώπη», «Η Πολωνία είναι δίπλα στην Ρωσία», «Η μαμά της Ιωάννας είναι από την Πολωνία» κ.λπ. Σε περίπτωση που η κατανόηση των κειμένων κριθεί εύκολη και δε χρειάζεται περαιτέρω επεξεργασία, τα παιδιά μπορούν να περάσουν κατευθείαν σε κάποια διαδικασία προφορικής παρουσίασης και συζήτησης σχετικά με τους δικούς τους φίλους, να βρουν τις χώρες καταγωγής στον χάρτη κ.λπ. Θα πρέπει να τους δοθεί η ευκαιρία να αναφέρουν τις δικές τους εμπειρίες και τα βιώματα για το θέμα, να περιγράψουν τους φίλους τους και τα πράγματα που κάνουν μαζί και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους γι' αυτούς.

Κατόπιν στους μαθητές θα δοθεί λίγος χρόνος ώστε ατομικά ή ομαδικά να ασχοληθούν με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων (1-6).

Τέλος, για το επόμενο μάθημα, ανατίθεται στα παιδιά να επιλέξουν τον τρόπο και το περιεχόμενο μιας σύντομης παρουσίασης που θα πρέπει να κάνουν στην τάξη για κάποιον από τους φίλους τους. Μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα στο να γράψουν ή να ζωγραφίσουν κάτι για το θέμα ή απλώς να φέρουν φωτογραφίες με τους φίλους τους στην τάξη και να μιλήσουν γι' αυτές.

Εναλλακτικά θα μπορούσε να συζητηθεί η ιδέα της κατασκευής ενός είδους λευκώματος της τάξης με τίτλο «Εμείς και οι φίλοι μας», στο οποίο το κάθε παιδί θα αναλάβει το περιεχόμενο και τη σύνθεση ενός δισέλιδου όπου θα παρουσιάζει τον εαυτό του και τους φίλους του.

Για την κατασκευή του λευκώματος μπορεί να χρησιμοποιηθούν πολύ απλά υλικά, όπως ένα τετράδιο μεγέθους Α3 του οποίου οι σελίδες δεν έχουν γραμμές ή μερικά έγχρωμα φύλλα χαρτιού μεγέθους Α4 όπου ο δάσκαλος θα ανοίξει δύο τρυπούλες, θα περάσει μια χρωματιστή κορδέλα και θα τη δέσει σε φιόγκο σχηματίζοντας ένα είδος λευκώματος δικής του κατασκευής. Θα ήταν ενδιαφέρον να έχει ετοιμάσει ο ίδιος ο δάσκαλος ένα δικό του δισέλιδο όπου θα παρουσιάζει τον εαυτό του με συντομία, ώστε να δώσει στα παιδιά να καταλάβουν τι ακριβώς θα πρέπει να κάνουν. Έτσι και οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν λίγα πράγματα για τον δάσκαλό τους, αλλά και το μάθημα θα αποκτήσει ενδιαφέρον και θα δημιουργηθούν συνθήκες αληθινής επικοινωνίας ανάμεσα στον δάσκαλο και τους μαθητές του.

Τέλος ο δάσκαλος θα πρέπει να συζητήσει με τα παιδιά τις παραμέτρους αυτής της δραστηριότητας κάνοντας λόγο για την οργάνωση του περιεχομένου, την ποικιλία, το ενδιαφέρον και το χιούμορ που θα πρέπει να χαρακτηρίζουν τις εργασίες, ώστε να προσελκύσουν τους αναγνώστες.

Λύση του κρυπτόλεξου:

Η	Δ	Α	Γ	Κ	Σ	Υ	Μ	Ε	Ξ	Ι	Κ	Ο	Η	Κ
Ξ	Ι	Ν	Δ	Ι	Α	Τ	Π	Α	Ψ	Α	Β	Ν	Ι	Γ
Β	Ι	Τ	Κ	Λ	Δ	Η	Φ	Β	Μ	Π	Λ	Ψ	Τ	Υ
Δ	Γ	Ε	Γ	Η	Ν	Α	Ε	Α	Ρ	Ω	Σ	Ι	Α	Π
Γ	Ε	Τ	Ρ	Β	Ω	Δ	Λ	Η	Ε	Ν	Φ	Κ	Λ	Ν
Ψ	Ρ	Η	Ε	Χ	Σ	Μ	Λ	Κ	Μ	Ι	Ν	Τ	Ι	Γ
Β	Μ	Ρ	Ρ	Ι	Σ	Π	Α	Ν	Ι	Α	Β	Ν	Α	Φ
Ε	Α	Ω	Ε	Ν	Δ	Φ	Δ	Κ	Η	Ω	Λ	Κ	Π	Υ
Σ	Ν	Κ	Τ	Σ	Γ	Ρ	Α	Γ	Γ	Λ	Ι	Α	Ρ	Η
Π	Ι	Ζ	Ε	Σ	Κ	Ω	Τ	Ι	Α	Λ	Μ	Σ	Υ	Β
Α	Α	Ε	Λ	Ε	Η	Σ	Β	Θ	Κ	Μ	Χ	Ν	Θ	Ω
Σ	Τ	Υ	Θ	Ο	Π	Λ	Η	Λ	Β	Μ	Ω	Ψ	Χ	Δ

Ενότητα 2η: Ο τόπος που μένω

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να γνωρίσουν και να μιλήσουν για τα κύρια χαρακτηριστικά της περιοχής και της πόλης που ζουν.
2. Να αντιληφθούν οι μαθητές ότι τα κύρια γνωρίσματα της πόλης και της περιοχής που ζουν έχουν πολλά κοινά με τα κύρια γνωρίσματα πόλεων και περιοχών της Ελλάδας, της Κύπρου και άλλων χωρών στις οποίες ζουν Έλληνες.

Μεθοδολογία

Οι μαθητές παρατηρούν την εικονογράφηση, προσπαθούν να αναγνωρίσουν τους χώρους που παρουσιάζονται στις εικόνες και να μιλήσουν σχετικά με το θέμα της ενότητας.

Στη συνέχεια διαβάζουν τα κείμενα και απαντούν σε ερωτήσεις του δασκάλου σχετικά με το περιεχόμενό τους. Σε περίπτωση που η κατανόηση των κειμένων κριθεί ότι είναι εύκολη και δε χρειάζεται περαιτέρω αναφορά, τα παιδιά μπορούν να περάσουν κατευθείαν σε κάποια διαδικασία προφορικής παρουσίασης και συζήτησης σχετικά με τη δική τους περιοχή πρώτα και κατόπιν γενικά για το Λονδίνο ή για τη συγκεκριμένη πόλη που ζουν. Θα πρέπει στη συνέχεια να τους δοθεί η ευκαιρία να αναφέρουν τις δικές τους εμπειρίες και τα βιώματα για το θέμα, να περιγράψουν τη ζωή τους γενικά στη γειτονιά και την πόλη τους και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους. Γενικά επιδιώκεται να μπορούν οι μαθητές να περιγράψουν με απλές φράσεις το μέρος που ζουν, χρησιμοποιώντας ποικιλία ουσιαστικών και επιθέτων, η οποία θα προσδώσει στον λόγο τους την απαιτούμενη ακρίβεια. Ακόμη, η περιγραφή της πόλης ή της γειτονιάς θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει τους μαθητές σε συγκρίσεις, όπου όχι μόνο θα έβρισκαν διαφορές και ομοιότητες ανάμεσα στα περιγραφόμενα, αλλά θα είχαν και τη δυνατότητα να εκφράσουν την προτίμηση και τα συναισθήματά τους σχετικά με το θέμα.

Κατόπιν θα δοθεί λίγος χρόνος στους μαθητές, ώστε ατομικά ή ομαδικά να ασχοληθούν με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων (1-7). Η ακουστική άσκηση της ενότητας στοχεύει τόσο στην επανάληψη βασικών λέξεων ή φράσεων της ενότητας, όσο και στο να μπορούν οι μαθητές να κατευθύνουν σωστά ένα άτομο που τους ζητά οδηγίες για να βρει κάποιο συγκεκριμένο χώρο, εμποδώνοντας για μια ακόμη φορά τις αντίστοιχες γλωσσικές λειτουργίες.

Τέλος, για το επόμενο μάθημα, τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες ανάλογα με το μέρος που μένουν και καλούνται να επιλέξουν τον τρόπο και το περιεχόμενο μιας σύντομης παρουσίασης της περιοχής τους, που θα πρέπει να κάνουν στην τάξη. Και πάλι μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα στο να γράψουν, να ζωγραφίσουν, να συγκεντρώσουν φωτογραφίες και εικόνες από τουριστικούς οδηγούς για να συνθέσουν την παρουσίασή τους.

Οι φωτογραφίες της ενότητας:

- A. το παλάτι Μπάκιγχαμ - κεντρικό Λονδίνο
- B. το αστεροσκοπείο Γκρίνουιτς - ανατολικό Λονδίνο
- Γ. Λόντον Άι - κεντρικό Λονδίνο
- Δ. το παλάτι Χάμπτον Κορτ - νότιο Λονδίνο
- Ε. Κιου Γκάρντενς - νότιο Λονδίνο
- ΣΤ. Ένφιλντ - βόρειο Λονδίνο
- Z. η πλατεία Τραφάλγκαρ - κεντρικό Λονδίνο
- Η. Μπιγκ Μπεν - κεντρικό Λονδίνο
- Θ. η γέφυρα του Λονδίνου - κεντρικό Λονδίνο
- Ι. η εκκλησία της Παναγίας στο Γουντ - βόρειο Λονδίνο
- Αεροδρόμιο Χίθροου - δυτικό Λονδίνο

Λύση του σταυρόλεξου:

1. ΠΟΤΑΜΙ, 2. ΔΥΤΙΚΟ, 3. ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ, 4. ΓΕΦΥΡΑ, 5. ΝΟΤΙΟ, 6. ΠΑΛΑΤΙ, 7. ΒΟΡΕΙΟ, 8. ΜΟΥΣΕΙΟ, 9. ΚΕΝΤΡΙΚΟ, 10. ΠΥΡΓΟΣ.

Ενότητα 3η: Νύχτα φαντασμάτων

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να κατανοήσουν ότι στη γιορτή αυτή οι άνθρωποι προσπαθούν να διακωμωδίσουν τον φόβο και να τον μετατρέψουν σε κέφι και χαρά.
2. Να συγκρίνουν τη γιορτή αυτή με την ελληνική Αποκριά και να βρουν ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στις δύο γιορτές.
3. Να κατανοήσουν ότι γιορτές με μεταμφιεσμένους υπάρχουν, με διαφοροποιήσεις, παντού, πάντοτε όμως με την ίδια ανάγκη για συμμετοχή στη χαρά και στην ομαδική διασκέδαση.

Μεθοδολογία

Οι μαθητές παρατηρούν και περιγράφουν την εικονογράφηση και διηγούνται στην τάξη προσωπικά τους βιώματα για το θέμα.

Στη συνέχεια διαβάζουν τους διαλόγους της ενότητας. Η θεατρικότητα του κειμένου ευνοεί τη δραματοποίηση. Στη συνέχεια απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης. Κατόπιν δίνεται και πάλι η ευκαιρία στα παιδιά να αναφέρουν με περισσότερη λεπτομέρεια δικές τους εμπειρίες για το θέμα και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους γι' αυτό.

Μετά στους μαθητές θα δοθεί αρκετός χρόνος, ώστε ατομικά ή ομαδικά να ασχοληθούν με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων 1-9 που περιλαμβάνουν ζωγραφική, χαρτοκοπτική, χαρτοκολλητική για διακόσμηση της τάξης ή του δωματίου τους. Η ακουστική άσκηση ανακεφαλαιώνει το προσφερόμενο γλωσσικό υλικό της ενότητας και μπορεί να αποτελέσει αφορμή, ώστε να συνεχίσουν τα παιδιά με δικούς τους διαλόγους πάνω στο θέμα. Τέλος, για το επόμενο μάθημα, ανατίθεται στα παιδιά να φέρουν κάτι στην τάξη από τις δικές τους εμπειρίες και να μιλήσουν στους συμμαθητές τους γι' αυτό (εικόνα, φωτογραφία, στολή, αντικείμενο).

Ενότητα 4η: Τα Χριστούγεννα της Κλάρας

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να συζητήσουν για τη γιορτή των Χριστουγέννων και τα σχετικά προς αυτή έθιμα (δώρα, κάρτες, φαγητά και γλυκά, στόλισμα χριστουγεννιάτικου δέντρου).
2. Να συζητήσουν για τα βιώματά τους από τη γιορτή αυτή στην πόλη που ζουν και να τη συγκρίνουν με την ατμόσφαιρα των Χριστουγέννων στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, επισημαίνοντας τυχόν ομοιότητες και διαφορές.
3. Να κατανοήσουν ότι τα Χριστούγεννα είναι μια χριστιανική θρησκευτική γιορτή που προσπαθεί να φέρει όλους τους ανθρώπους πιο κοντά και να τους θυμίσει την αξία της αγάπης, της ειρήνης και της χαράς.
4. Να κατανοήσουν ότι η γιορτή αυτή αποτελεί πυρήνα συνοχής της οικογένειας και της Κοινότητας.

Μεθοδολογία

Οι μαθητές παρατηρούν και περιγράφουν την εικονογράφηση. Στη συνέχεια διαβάζουν τους διαλόγους της ενότητας. Η θεατρικότητα του κειμένου ευνοεί τη δραματοποίηση. Κατόπιν απαντούν σε ερωτήσεις κατανόησης. Στη συνέχεια δίνεται και πάλι η ευκαιρία στα παιδιά να αναφέρουν με περισσότερη λεπτομέρεια δικές τους εμπειρίες και βιώματα για τα Χριστούγεννα και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους γι' αυτά.

Μετά στους μαθητές θα δοθεί αρκετός χρόνος ώστε ατομικά ή ομαδικά να ασχοληθούν με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων 1-9 δηλαδή τη ζωγραφική, χαρτοκοπτική, χαρτοκολλητική για τη διακόσμηση της τάξης ή του δωματίου τους.

Επίσης στα πλαίσια της ενότητας αυτής τα παιδιά θα μπορούσαν να φτιάξουν δικές τους κάρτες, να γράψουν ευχές και διευθύνσεις σε φακέλους για να τις ταχυδρομήσουν με τη βοήθεια του δασκάλου σε αγαπημένα τους πρόσωπα που ζουν στο εξωτερικό. Η Χριστουγεννιάτικη Ιστορία του Κάρολου Ντίκενς δεν προτείνεται σε καμία περίπτωση ως κείμενο για διδασκαλία. Στοχεύει να μεταφέρει τα παιδιά, με ανάγνωση ή με ακρόαση, στη χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα της ιστορίας του Ντίκενς. Η δραματοποίηση, με τη διανομή των ρόλων και την παράσταση των παιδιών ακολουθεί αμέσως μετά και προτείνεται να αναδείξει τους αντίθετους χαρακτήρες του αποσπάσματος καθώς και την πλήρη ανατροπή των αρχικών δεδομένων. Τα παιδιά μπορούν να ανατρέξουν στο πρωτότυπο και να επιλέξουν με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού και κάποια άλλα στιγμιότυπα για δραματοποίηση.

Τέλος, για το επόμενο μάθημα, ανατίθεται στα παιδιά να χωριστούν σε δύο ομάδες και ν' αυτοσχεδιάσουν ένα χιουμοριστικό χριστουγεννιάτικο διάλογο/σκετσάκι/παντομίμα η κάθε ομάδα. Βασικός χαρακτήρας θα μπορούσε να είναι η Κλάρα ή άλλοι δικοί τους ήρωες. Αν τα παιδιά μπορούσαν να έχουν λίγο χρόνο στο τέλος των μαθημάτων τους για να προετοιμάζονται στα παραπάνω, τότε ο διάλογος, το σκετσάκι ή η παντομίμα θα ήταν δυνατό να παρουσιαστεί σε μια ορισμένη ημερομηνία και σε κοινό που θα επιλέξουν τα παιδιά. Θα μπορούσαν επίσης να παρουσιαστούν και στην καθορισμένη χριστουγεννιάτικη γιορτή του σχολείου τους.

Ενότητα 5η: Μυρωδιές και χρώματα

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι η διατροφή αποτελεί ένα ακόμη στοιχείο της πολιτισμικής ταυτότητας των Ελλήνων που ζουν μακριά από την πατρίδα.
2. Να αντιληφθούν ότι πολλά από τα γνωρίσματα της αγοράς στη χώρα που ζουν είναι κοινά με εκείνα της ελληνικής αγοράς.
3. Να μιλήσουν για τα καταστήματάμε ποικιλία ουσιαστικών και επιθέτων.
4. Να εξοικειωθούν οι μαθητές με την ποικιλία των ελληνικών προϊόντων και τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στην κάθε συναλλαγή.
5. Να εξασκηθούν στη συμπεριφορά του πωλητή και του αγοραστή.

Μεθοδολογία

Οι μαθητές παρατηρούν την εικονογράφηση και κάνουν υποθέσεις για το θέμα της ενότητας. Στη συνέχεια διαβάζουν τα κείμενα και απαντούν στις αντίστοιχες ερωτήσεις. Σε περίπτωση που η κατανόηση των κειμένων κριθεί ότι είναι εύκολη και δε χρειάζεται περαιτέρω αναφορά τα παιδιά μπορούν να περάσουν κατευθείαν σε κάποια διαδικασία προφορικής παρουσίασης και συζήτησης σχετικά με την ελληνική αγορά της περιοχής τους.

Θα πρέπει να τους δοθεί η ευκαιρία να αναφέρουν τις δικές τους εμπειρίες και τα βιώματα για το θέμα, να περιγράψουν ελληνικά καταστήματα που έχουν επισκεφτεί, εξηγώντας που βρίσκονται και τι ακριβώς πουλούν.

Μετά στους μαθητές θα δοθεί αρκετός χρόνος ώστε ατομικά ή ομαδικά να ασχοληθούν με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων 1-7.

Τέλος, για το επόμενο μάθημα, ανατίθεται στα παιδιά να χωριστούν σε ομάδες ανάλογα με την περιοχή που μένουν και να κάνουν κάποια ομαδική παρουσίαση της ελληνικής αγοράς της περιοχής τους. Θα πρέπει να σχεδιάσουν τον χάρτη της αγοράς αυτής να γράψουν μικρά επεξηγηματικά κείμενα και τίτλους και να κολλήσουν φωτογραφίες ή να κάνουν ζωγραφιές.

Στο επόμενο μάθημα θα πρέπει να δοθεί χρόνος σε κάθε ομάδα να παρουσιάσει την εργασία της στην τάξη.

Μια άλλη εναλλακτική δραστηριότητα είναι να παίξουν τα παιδιά ρόλο δημοσιογράφων, να επισκεφτούν ένα ελληνικό κατάστημα στην περιοχή τους και να φέρουν στην τάξη πληροφορίες για το πού βρίσκεται, πώς μπορεί κανείς να πάει εκεί, πώς είναι από μέσα και τι ακριβώς πουλάει το κατάστημα αυτό.

Ενότητα 6η: Μια απίθανη εβδομάδα**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να αντιληφθούν την ποικιλία που υπάρχει ανάμεσα στις διάφορες αργίες και να συνειδητοποιήσουν την αξία τους στη ζωή μας.
2. Να κατανοήσουν τις διαφορετικές γιορτές και αργίες που ισχύουν στον τόπο που ζουν και στην Ελλάδα.
3. Να αντιληφθούν τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στα διάφορα είδη ψυχαγωγικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων.
4. Να συνειδητοποιήσουν τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζουν κάποια είδη ψυχαγωγίας σε σύγκριση με άλλα.
5. Να μπορούν να προσδιορίζουν τη ροή του χρόνου με την αλλαγή των ημερών και των εβδομάδων και μέσα από τα διαφορετικά γεγονότα που συμβαίνουν κάθε μέρα.
6. Να εντάσσουν τα παιδιά τον εαυτό τους στο χρόνο και να τοποθετούν τις πράξεις τους σε αυτόν.

Μεθοδολογία

Οι μαθητές παρατηρούν την εικονογράφηση και μιλούν για τις εικόνες που παρατηρούν. Στη συνέχεια διαβάζουν τα κείμενα και απαντούν σε ερωτήσεις του δασκάλου σχετικά με το περιεχόμενό τους. Κατόπιν οι μαθητές περνούν σε κάποια διαδικασία προφορικής παρουσίασης και συζήτησης σχετικά με τις προσωπικές τους εμπειρίες από το Χαφ τερμ*. Θα πρέπει να τους δοθεί η ευκαιρία να περιγράψουν τα βιώματά τους και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους για τις διακοπές αυτές.

Κατόπιν στους μαθητές θα δοθεί λίγος χρόνος ώστε ατομικά ή ομαδικά να ασχοληθούν με την εκτέλεση των δραστηριοτήτων 1-6.

Τέλος, για το επόμενο μάθημα, ανατίθεται στα παιδιά να επιλέξουν τον τρόπο και το περιεχόμενο μιας σύντομης παρουσίασης που θα πρέπει να κάνουν στην τάξη για κάποια δική τους δραστηριότητα ή επίσκεψη κατά τη διάρκεια των διακοπών του Χαφ τερμ. Μπορούν να φέρουν στην τάξη αντικείμενα ενημερωτικά φυλλάδια και εικόνες από τις επισκέψεις αυτές.

* Το Half Term είναι μια εβδομάδα διακοπών για τους μαθητές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Αρχίζει κάθε φορά που συμπληρώνονται έξι εβδομάδες μαθημάτων. Υπάρχουν τρία Half Term σε κάθε σχολική χρονιά:

1. ένα κατά το τέλος Οκτώβρη.
2. ένα άλλο τέλος Φεβρουαρίου, και,
3. το τρίτο περίπου στο τέλος Μαΐου.

Επειδή τα σχολεία στη Μεγάλη Βρετανία δεν ανοίγουν όλα την ίδια ημερομηνία, αλλά διαφοροποιούνται ανάλογα με την περιοχή και τον Δήμο που ανήκουν, δεν υπάρχει σταθερή ημερομηνία έναρξης για το Half Term. Είναι όμως σίγουρο ότι οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί έχουν τρεις εβδομάδες διακοπές μέσα στη χρονιά, μία το φθινόπωρο, μία το χειμώνα και μία το καλοκαίρι.

ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΚΡΟΑΣΕΩΝ
Ακρόαση 1: Η παρέα μας
Πρώτη μέρα στο ελληνικό σχολείο

Δημήτρης: Με λένε Δημήτρη. Εσένα;

Σάββας: Σάββα.

Δημήτρης: Πρώτη φορά έρχεσαι;

Σάββας: Ναι. Μ' έφερε η μαμά μου.

Δημήτρης: Δε σε βλέπω και πολύ χαρούμενο. Δε σου αρέσει εδώ;

Σάββας: Όχι και πολύ. Το Σάββατο μ' αρέσει να μένω σπίτι, να παίζω, να βλέπω τηλεόραση...

Δημήτρης: Κι εμένα μ' αρέσει η τηλεόραση. Το Σάββατο που είμαι στο Ελληνικό Σχολείο ο μπαμπάς μου γράφει στο βίντεο αυτά που θέλω να δω.

Σάββας: Σήμερα έχει τη Μικρή Γοργόνα και τα 101 Σκυλιά της Δαλματίας. Θα σου τα γράψει κι αυτά;

Δημήτρης: Σίγουρα. Θέλεις να έρθεις αύριο σπίτι μου να τα δούμε;

Σάββας: Καλή ιδέα! Να φέρω και τον φίλο μου τον Ονίκ από το Αγγλικό μου Σχολείο; Παίζει καλό ποδόσφαιρο. Το όνειρό του είναι να παίξει μια μέρα στην Τότεναμ.

Δημήτρης: Και βέβαια να τον φέρεις! Θα είναι και η αδερφή μου η Λουκία. Της αρέσει πολύ η μουσική. Ίσως μας παίξει κάτι στο πιάνο...Α! θα το πω και στη φίλη μου τη Μαργαρίτα. Θα πάει απόψε να δει τον «Βασιλιά των Λιονταριών» και θα μας πει αν είναι ωραίο.

Σάββας: Εμένα μου αρέσει πολύ το πατινάζ. Πηγαίνω δύο φορές την εβδομάδα σε μια πίστα της γειτονιάς μου. Ο μπαμπάς μου λέει ότι λίγη γυμναστική κάνει καλό.

Δημήτρης: Εγώ το φοβάμαι το πατινάζ. Μ' αρέσει καλύτερα να μένω σπίτι και να διαβάζω τα βιβλία του Χάρι Πότερ ή να βλέπω ταινίες με μάγισσες και δράκους.

Σάββας: Οχ! χτύπησε κουδούνι. Πρέπει να πάμε μέσα...

Δημήτρης: Να τα πούμε στο διάλειμμα; Θέλω να σου δώσω το τηλέφωνό μου και να σου πω πώς θα έρθεις στο σπίτι μου αύριο. Εντάξει;

Σάββας: Εντάξει! Καλό μάθημα Δημήτρη!

Δημήτρης: Καλό μάθημα Σάββα!

Ακρόαση 2: Ο τόπος που μένω

Επίσκεψη στο Λονδίνο

Φρέντι: Μαμά, τι θα κάνουμε με την Αγγελική; Έρχεται σε λίγες μέρες από την Κάλυμνο και θα μείνει μια βδομάδα. Φοβάμαι μήπως βαρεθεί. Ο καιρός εδώ δεν είναι τόσο καλός και δεν μπορούμε να είμαστε έξω όλη τη μέρα!

Μητέρα: Φρέντι, μην ανησυχείς! Ο πατέρας σου κι εγώ θα πάρουμε μερικές μέρες άδεια για να κάνουμε όλοι μαζί διάφορες εκδρομές... Για πες μου όμως, εσύ πού θα έλεγες να πάμε; Η Αγγελική έρχεται πρώτη φορά στην Αγγλία και σίγουρα πρέπει να δει και μερικά σπουδαία μέρη.

Φρέντι: Να την πάμε πρώτα απ' όλα στο παλάτι του Μπάκιγχαμ. Νομίζω ότι θα της αρέσουν πολύ οι στρατιώτες με τα ψηλά μαύρα καπέλα.

Μητέρα: Μπράβο, Φρέντι! Αυτό είναι μια καλή ιδέα!

Φρέντι: Μετά λέω να πάμε απέναντι, στο Σεντ Τζέιμς Παρκ, στη λιμνούλα με τις πάπιες. Το καλοκαίρι στην Κάλυμνο της τα έδειξα όλα αυτά σε κάρτες.

Μητέρα: Πρέπει όμως Φρέντι να πάμε οπωσδήποτε και στο Βρετανικό Μουσείο...

Φρέντι: Ξέρω, ξέρω... Στην αίθουσα με τα αγάλματα και τα μάρμαρα του Παρθενώνα... Νομίζω ότι κι εκείνη θα θέλει να τα δει.

Μητέρα: Κι εγώ έτσι νομίζω. Πιστεύω ότι και η Αγγελική θα έχει ακούσει πως τα τελευταία χρόνια πολλοί άνθρωποι ζητούν να γυρίσουν τα μάρμαρα στην Ελλάδα.

Φρέντι: Σίγουρα. Πριν από λίγο καιρό μιλήσαμε κι εμείς γι' αυτά στο Ελληνικό Σχολείο... Να πάμε όμως και στα μαγαζιά, για ψώνια! Η Αγγελική θέλει να πάει στο «Ντίσονεϊ» για να αγοράσει μια Νταϊζη κι έναν Γκούφη για τα αδέρφια της. Αλλά αυτά θα ήθελα να τους τα κάνουμε εμείς δώρο. Εκείνοι μου χάρισαν τόσα πράγματα το καλοκαίρι...

Μητέρα: Ωραία, τότε μετά το Μουσείο μπορούμε να πάμε στην πλατεία Ράσελ. Θα πάρουμε το τρένο για την πλατεία Πικαντίλι. Το «Ντίσονεϊ» βρίσκεται στη Ρήτζεντ Στριτ που είναι κάπου εκεί κοντά.

Φρέντι: Να πάμε και μια εκδρομή με το αυτοκίνητο;

Μητέρα: Το Σαββατοκύριακο λέμε με τον μπαμπά να πάμε όλοι μαζί στη γιαγιά. Στον δρόμο μπορούμε να κάνουμε μια στάση για να δει κι η Αγγελική το Στόουνχεντζ. Τι λες, καλή ιδέα;

Φρέντι: Γιούπιι! Τρελαίνομαι για το Έξετερ! Θα κάνουμε και ιππασία με το άλογο του παππού.

Ακρόαση 3: Νύχτα φαντασμάτων

Πο πο! Δεν ξέρω τι να ντυθώ!

Μαργαρίτα: Γεια σου, Φρέντι. Τι γίνεσαι;

Φρέντι: Μια χαρά εσύ;

Μαργαρίτα: Κι εγώ καλά, μόνο που έχω πολλά μαθήματα αυτόν τον καιρό... Δε μου λες, ετοιμάστηκες για το Halloween; Είδα τον Δημήτρη χτες στο Ελληνικόσχολείο και μου είπε ότι θα πας κι εσύ στο πάρτι που θα κάνει στο σπίτι του την Παρασκευή. Τι θα ντυθείς;

Φρέντι: Πο πο, καλά που μου το θύμισες. Ακόμα δεν έχω αποφασίσει τι θα ντυθώ. Πέρσι και πρόπερσι ήμουνα φάντασμα, φέτος όμως θέλω να γίνω κάτι διαφορετικό. Η αδερφή μου λέει να γίνω σκελετός και η μαμά μου μού εξήγησε πως είναι πιο εύκολη η στολή του μάγου. Και οι δυό τους μ' έχονε μπερδέψει. Δεν ξέρω όμως τι θα ντυθούν και τα άλλα παιδιά.

Μαργαρίτα: Μου φαίνεται πως στο τέλος θα πάμε εκεί πέρα ντυμένοι όλοι σκελετοί.

Ο Σάββας και ο Δημήτρης ξέρω ότι θα ντυθούν και οι δυο σκελετοί. Εγώ μάλλον θα ντυθώ μάγισσα φέτος. Η νονά μου μού υποσχέθηκε μια ωραία στολή με σκουπόξυλο και μυτερό σκουφάκι.

Φρέντι: Μήπως ξέρεις τι θα κάνουν ο Ρασίντ και η Λουκία;

Μαργαρίτα: Η Λουκία αποφάσισε να μας κάνει να γελάσουμε αυτή τη φορά και θα γίνει μια μεγάλη πορτοκαλιά κολοκύθα. Όσο για τον Ρασίντ, δεν έχω ιδέα.

Φρέντι: Ο Τσι πάντα ντύνεται μάγος κι ο Ονίκ δράκουλας με μυτερά δόντια που είναι και η αδυναμία του.

Μαργαρίτα: Ξέρεις τι κατάλαβα Φρέντι; Θα μείνουμε χωρίς φάντασμα φέτος, αν δε φορέσεις και για τρίτη χρονιά την παλιά σου στολή.

Ακρόαση 4: Τα Χριστούγεννα της Κλάρας

Χώρες και έθιμα...

Στη Σουηδία στα χρόνια τα παλιά οι άνθρωποι πίστευαν ότι δεν πρέπει να βγαίνει κανείς έξω το βράδυ της Παραμονής των Χριστουγέννων. Η γιαγιά μας μάς λέει ότι εκείνη τη νύχτα μαζί με τις μάγισσες βγαίνουν και τα Τρολς, κάτι μικρά σκανταλιάρικα πλασματάκια, που χορεύουν, γλεντούν και κάνουν ζαβολιές μέχρι να ξημερώσει.

Γεια σας. Είμαι η Ίγκριντ... από τη Σουηδία.

Γεια σας Είμαι ο Φρανσουά... από τη Γαλλία.

Στη Γαλλία την παραμονή της Πρωτοχρονιάς σε κάθε σπίτι κόβουμε ένα γλυκό που μοιάζει με την ελληνική βασιλόπιτα. Λέγεται «galette» και όποιος βρει στο κομμάτι του το δωράκι που κρύβεται μέσα, φοράει ένα χρυσό στέμμα από χαρτόνι και είναι ο βασιλιάς, δηλαδή ο τυχερός της χρονιάς.

Στη Γερμανία τα δώρα μοιράζονται την παραμονή των Χριστουγέννων. Όμως, εμείς τα παιδιά περιμένουμε πάντα με αγωνία και τον Άγιο Νικόλαο, στις 6 Δεκεμβρίου. Ο άγιος μας φέρνει εκείνη τη μέρα γλυκά, σοκολάτες και μικρά δώρα.

Γεια σας Είμαι η Ρενάτε... από τη Γερμανία.

Βέβαια, Χριστούγεννα στη Γερμανία σημαίνει οπωσδήποτε και πολλά γλυκά: μπισκότα, σοκολάτες, κέικ. Το καθένα έχει το όνομά του και τη δική του ξεχωριστή γεύση. Κι αυτό που δεν λείπει από κανένα γερμανικό σπίτι είναι το στόλεν, ένα γλυκό με φρούτα και μπόλικη ζάχαρη άχνη από πάνω.

Γεια σας Είμαι ο Ιβάν... από τη Ρωσία.

Ο παππούς μου μάς έλεγε ότι στα παλιά τα χρόνια, στη Ρωσία, ένα κοριτσάκι με ένα μακρύ άσπρο φόρεμα γύριζε με την παρέα του από σπίτι σε σπίτι. Έλεγαν χριστουγεννιάτικα τραγούδια και οι άνθρωποι τούς έδιναν μικρά δώρα.

Στην Ιταλία δεν υπάρχουν δώρα την παραμονή των Χριστουγέννων. Τα δώρα μάς τα φέρνει η Μπεφάνα, η μάγισσα των Χριστουγέννων που κατεβαίνει από την καμινάδα την παραμονή των Φώτων. Για τα Χριστούγεννα όμως σε κάθε σπίτι έχουμε μια φάτνη. Κάθε χρόνο φτιάχνουμε καινούργιες φιγούρες στη φάτνη και περιμένουμε τους φίλους μας να έρθουν να τις θαυμάσουν. Ακόμα, για μας τους Ιταλούς, το αγαπημένο χριστουγεννιάτικο γλυκό είναι το πανετόνε.

Γεια σας Είμαι η Ραφαέλλα... από την Ιταλία.

Γεια σας Είμαι ο Νικ... από την Αυστραλία.

Εμείς στην Αυστραλία ζούμε τα πιο διαφορετικά Χριστούγεννα! Κατεβαίνουμε όλοι στην παραλία για να υποδεχτούμε τον Αϊ-Βασίλη που φτάνει με πλαστική βάρκα φορώντας το κατακόκκινο μαγιό του! Μοιράζει δώρα σε μεγάλους και μικρούς που τον περιμένουν με αγωνία. Για να τον ευχαριστήσουμε, τον κερνάμε κι εμείς παγωτά και λεμονάδες.

Ακρόαση 5: Μυρωδιές και χρώματα

Πες μου, πώς θα πάω;

Αιμίλιος: Μαμά, εξήγησέ μου πώς θα πάω στο ζαχαροπλαστείο. Φοβάμαι πως θα χαθώ!

Μητέρα: Μη φοβάσαι, παιδί μου. Είναι πολύ εύκολο να το βρεις. Άκου: Θα πας ίσια. Θα φτάσεις στα φανάρια. Θα στρίψεις δεξιά. Θα περπατήσεις ευθεία για λίγο μέχρι να φτάσεις στο πρώτο στενό. Εκεί θα στρίψεις πάλι δεξιά και θα προχωρήσεις ίσια ως την εκκλησία. Θα περάσεις απέναντι, και θα προχωρήσεις ίσια μπροστά σου. Θα δεις τον σταθμό του τρένου και δίπλα του είναι το ζαχαροπλαστείο.

Αιμίλιος: Α! όχι μαμά! Εγώ έτσι δε θα το βρω. Άκου πώς θα γίνει: Θα μου δώσεις ένα χαρτί και θα μου δείχνεις με το μολύβι από πού θα περάσω.

Κλάρα: Και για μένα μαμά να κάνεις το ίδιο. Με τόσα «θα» αποκλείεται να βρω το φαρμακείο και το μόνο που κάνουμε είναι...προπόνηση στον Μέλλοντα.

Μητέρα: Ωραία, λοιπόν, φέρτε μου δυο κομμάτια χαρτί... Κλάρα, αρχίζουμε με σένα. Πρόσεξε: Εδώ, είναι το σπίτι μας. Θα περάσεις απέναντι και θα προχωρήσεις ίσια μέχρι τα φανάρια της διασταύρωσης. Θα στρίψεις αριστερά και θα προχωρήσεις ευθεία μπροστά σου μέχρι τον κινηματογράφο. Στη γωνία θα ξαναστρίψεις αριστερά, θα προχωρήσεις για λίγο ίσια μέχρι τα επόμενα φανάρια. Εκεί θα περάσεις απέναντι και θα δεις το φαρμακείο, αμέσως μετά την Τράπεζα. Εντάξει; Το κατάλαβες τώρα;

Κλάρα: Θα σου πω όταν θα γυρίσω!

Ακρόαση 6: Χαφ τερμ τέλος!!

Λουκία: Καλημέρα, Φρέντι. Είσαι καλά; Πέρασες ωραία στο χαφ τερμ;

Φρέντι: Γεια σου, Κλάρα. Τώρα καλά είμαι, αλλά στις διακοπές δεν ήμουν καθόλου καλά. Ήμωνα κρουωμένοι και πέρασα όλη την εβδομάδα στο κρεβάτι με σιρόπια κι ασπιρίνες. Πάνε και τα σχέδια που είχαμε με τον Ρασίντ να πάμε στον Ζωολογικό Κήπο. Πήγε, τελικά, με τους γονείς του.

Λουκία: Δεν πειράζει, Φρέντι. Φτάνει που τώρα είσαι καλά και στον Ζωολογικό Κήπο πας μιαν άλλη φορά. Αν θέλεις, το κανονίζουμε να πάμε παρέα στις επόμενες διακοπές.

Φρέντι: Άσε να φτάσει ο καιρός και τα ξαναλέμε. Δε μου είπες όμως, εσύ τι έκανες;

Λουκία: Εγώ πέρασα πολύ ωραία. Πήγα με τον αδερφό μου στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας. Είδαμε τους δεινόσαυρους και τις πεταλούδες. Μας έδειξαν και μια ταινία. Να, έφερα κι αυτό το βιβλίο που αγόρασα. Είναι όλο φωτογραφίες από το Μουσείο.

Κλάρα: Γεια σας, παιδιά! Τι διαβάζετε;

Φρέντι: Η Λουκία έφερε έναν οδηγό από το Μουσείο που πήγε.

Κλάρα: Κι εγώ το ίδιο. Έφερα ένα βιβλίο και μια φωτογραφία που έβγαλα δίπλα σ' ένα κέρινο άγαλμα. Σας αρέσει;

Σάββας: Να 'μαι κι εγώ. Τι κάνετε;

Κλάρα: Εσένα, Σάββα, δε χρειάζεται να σε ρωτήσουμε! Πέρασες όλη την εβδομάδα στο αθλητικό κέντρο!

Σάββας: Λάθος! Έχασες! Πήγα στο Βρετανικό Μουσείο με τον Ονίκ. Του έδειξα και τα μάρμαρα από τον Παρθενώνα.

Μαργαρίτα: Γεια χαρά, παιδιά. Πώς περάσατε;

Σάββας: Καλώς τη Μαργαρίτα! Άργησες. Νόμιζες πως έχεις ακόμα διακοπές;

Μαργαρίτα: Δυστυχώς, χαφ τερμ τέλος! Είναι αλήθεια όμως πως πέρασα καταπληκτικά. Και πού δεν πήγα! Ανέβηκα στο Λόντον Άι, πήγα στο Μουσείο με τα τρένα και τα αυτοκίνητα, πήγα στο Χάιντ Παρκ κι έκανα και πολλά ψώνια στο κέντρο του Λονδίνου. Τώρα χρειάζομαι άλλη μια βδομάδα διακοπές για να ξεκουραστώ!

Λύση του σταυρόλεξου:

1. ΛΙΟΝΤΑΡΙ, 2. ΡΙΝΟΚΕΡΟ, 3. ΑΡΚΟΥΔΑ, 4. ΠΙΘΗΚΟΣ, 5. ΔΕΛΦΙΝΙ, 6. ΦΑΛΑΙΝΑ, 7. ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ, 8. ΦΩΚΙΑ, 9. ΤΙΓΡΗ, 10. ΚΑΜΗΛΑ.

**Α
Υ
Σ
Τ
Ρ
Α
Λ
Ι
Α**

Ενότητα 1η: Πώς σε λένε;**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να μιλήσουν οι μαθητές για τον εαυτό τους, αναφερόμενοι στο μέρος που μένουν, στην καταγωγή τους, στην ηλικία τους και στην οικογένειά τους.

Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή επιδιώκει την γνωριμία - παρουσίαση των παιδιών της τάξης στους υπόλοιπους συμμαθητές τους. Τα παιδιά της ενότητας (Ελένη, Δημήτρης) λειτουργούν ως παραδείγματα, έτσι ώστε και οι μαθητές της τάξης να παρουσιάσουν τον εαυτό τους χρησιμοποιώντας αντίστοιχες ή παρόμοιες εκφράσεις (Με λένε...Είμαι...Γεννήθηκα...).

Το κείμενο αυτής της σελίδας συμπληρώνει την εικόνα των δύο παιδιών με πληροφορίες και στοιχεία για τη ζωή τους.

Οι τρεις μασκότ προσθέτουν ένα χιουμοριστικό στοιχείο και παίζουν τον ρόλο του συνδετικού κρίκου ανάμεσα στο κείμενο που προηγήθηκε και στη σελίδα δραστηριοτήτων που ακολουθεί.

Έτσι τα παιδιά προετοιμάζονται για να δώσουν τις πληροφορίες που ζητούνται (ασκήσεις 1,2), να προσδιορίσουν την ταυτότητά τους (άσκηση 3) και να μιλήσουν για έναν φίλο τους (άσκηση 4).

Η δραστηριότητα με το παιδί που μιλάει στο τηλέφωνο, όπως και οι δύο επόμενες, στοχεύουν στην επανάληψη κι εφαρμογή των βασικών εκφράσεων της ενότητας. Επίσης βοηθούν τα παιδιά να συνεργαστούν και να αντιληφθούν ότι γίνονται αποδεκτά από το σύνολο της σχολικής ομάδας.

Ενότητα 2η: Πώς βρέθηκαν παππού στην Αυστραλία;**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να μεταφερθούν οι μαθητές στην εποχή των παππούδων τους, που είναι η εποχή της μετανάστευσης των Ελλήνων στην Αυστραλία κατά τη δεκαετία του '60, και να προσπαθήσουν να αντιληφθούν τις δυσκολίες που συνάντησαν εκείνη την εποχή.

Μεθοδολογία

Η δεύτερη ενότητα έρχεται ως συνέχεια της προηγούμενης (προσδιορισμός της ταυτότητας του παιδιού) και επιδιώκει τη συγκέντρωση πληροφοριών από τους μαθητές για τους πρώτους Έλληνες μετανάστες της Αυστραλίας (προσδιορισμός της ιδιαίτερης καταγωγής - «προσωπική ιστορία»).

Με απλό τρόπο και με αφορμή το κείμενο, ο δάσκαλος συζητάει στην τάξη του το θέμα της μετανάστευσης στην ήπειρο αυτή, ένα ζήτημα που ξεκινάει για τους Έλληνες από την εποχή του '60 και συνεχίζεται στη σύγχρονη εποχή (βλ. ενότητα 4η: Η φίλη μου η Yen Nguyen).

Μέσα από τις δραστηριότητες της πρώτης σελίδας (άσκηση 1) τα παιδιά ψάχνουν τις απαντήσεις σε συγκεκριμένες ερωτήσεις (Πού γεννήθηκες; Πότε έφυγες;) και επεκτείνουν αυτή τη δραστηριότητα σε παιχνίδια δραματοποίησης.

Επίσης, προσπαθούν να έρθουν στη θέση του παππού ή της γιαγιάς και να περιγράψουν τα συναισθήματα εκείνων των πρώτων μεταναστών.

Η σύνδεση του παρόντος με το παρελθόν γίνεται και μέσω των επαγγελμάτων που τα παιδιά αναζητούν με τη βοήθεια του δασκάλου τους απαντώντας στην ερώτηση: Τι δουλειά κάνεις (άσκηση 3 σελίδα 2).

Με αφορμή το ζήτημα της μετανάστευσης τα παιδιά μπορούν να κάνουν μικρές έρευνες και να «παιξούν» τους δημοσιογράφους συγκεντρώνοντας πληροφορίες με τη βοήθεια των γονιών τους.

Ενότητα 3η: Μια αστεία ιστορία

Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

Να αντιληφθούν τα παιδιά μέσα από μια αστεία ιστορία τα μικρά καθημερινά προβλήματα που μπορεί να παρουσιαστούν την πρώτη περίοδο προσαρμογής σε μια άλλη χώρα.

Μεθοδολογία

Οι δραστηριότητες της ενότητας έχουν σταθερό σημείο αναφοράς την ιστορία του παππού. Ο/Η εκπαιδευτικός θα μπορούσε, αφού βεβαιωθεί ότι η ιστορία έχει κατανοηθεί πλήρως από τα παιδιά να προχωρήσει σε περαιτέρω σχολιασμούς και ανάλυση της μέσα στην τάξη. Ειδικότερα οι μαθητές θα μπορούσαν:

- Να σχολιάσουν ότι ο παππούς και η γιαγιά, παρά τις δυσκολίες που είχαν έμαθαν τελικά τη γλώσσα της χώρας που ήρθαν να εργαστούν.
- Να παρατηρήσουν ότι ο μπακάλης προσπάθησε να διευκολύνει τον παππού με διάφορους τρόπους.
- Να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι η γνώση μιας ξένης γλώσσας λύνει προβλήματα επικοινωνίας.
- Να παρακινηθούν να αφηγηθούν κι αυτοί περιστατικά στα οποία βρέθηκαν σε δύσκολη θέση, με το σκεπτικό ότι μια κατάσταση που εξωτερικεύεται βιώνεται στη συνέχεια με τρόπο λιγότερο οδυνηρό.

Από κει και πέρα οι μαθητές μπορούν να ασχοληθούν με το κρυπτόλεξο και με την ευχάριστη ατμόσφαιρα που επιδιώκουμε να δημιουργήσουν στην τάξη οι τρεις ασκήσεις δραματοποίησης: μία ή δύο είναι ίσως δυνατό να «κλείσουν» τη διδακτική ενότητα, εμποδώνοντας έτσι το διδακτικό υλικό και η τρίτη μπορεί να δοθεί ως άσκηση για το επόμενο μάθημα. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί εκτιμώντας ανάλογα το επίπεδο της τάξης του να ζητήσει από τα παιδιά να γράψουν τον διάλογο ή να δώσει ο ίδιος το κείμενο και να τους ζητήσει να το υποδυθούν επιμένοντας στη σωστή άρθρωση και προφορά στις δύο γλώσσες. Ως άσκηση για το επόμενο μάθημα μπορεί εναλλακτικά να δοθεί και μια από τις δύο μικρές «έρευνες» που ακολουθούν.

Επίσης, προτείνεται ως επιπλέον άσκηση να αναδιηγηθούν τα παιδιά την ιστορία του παππού σε τρίτο πρόσωπο, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές και επαναλαμβάνοντας τη χρήση του αορίστου.

Ενότητα 4η: Η φίλη μου η Yen Nguyen**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να παρουσιαστεί στην τάξη μια ζωντανή εικόνα της σύγχρονης μετανάστευσης στην Αυστραλία.
2. Να γίνει λόγος σε αδρές γραμμές για την πολυπολιτισμική σύνθεση της αυστραλιανής κοινωνίας.

Μεθοδολογία

Η ενότητα αναφέρεται σε μια μορφή σύγχρονης μετανάστευσης, η οποία μπορεί να οφείλεται σε οικονομικούς ή και σε πολιτικούς λόγους.

Το κείμενο της σελίδας 1 προσφέρει την ευκαιρία μιας γενικότερης συζήτησης σχετικά με τους μετανάστες, τους τόπους καταγωγής τους και τον τρόπο ζωής τους.

Τα παιδιά της τάξης μπορούν έτσι να καταθέσουν και προσωπικές εμπειρίες για τον τόπο προέλευσης των γονιών τους, τις παραδοσιακές διατροφικές συνήθειες στη δική τους οικογένεια και άλλες αντιλήψεις σε θέματα της καθημερινότητας.

Η ενότητα «κλείνει» με ομαδική εργασία που προβλέπει τη συνεργασία των παιδιών σε μια αφίσα. Με τις φωτογραφίες και τα κείμενα που γράφονται τα παιδιά της Αυστραλίας αποτελούν μια μεγάλη παρέα που είναι ενωμένη μέσα στην διαφορετικότητα της.

Ενότητα 5η: Βόλτα στην αγορά**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να βιώσουν οι μαθητές την ατμόσφαιρα της αγοράς μέσα στην πολυπολιτισμική κοινωνία της Αυστραλίας.
2. Να ασχοληθούν με τα ελληνικά καταστήματα, τις επιγραφές και τα είδη που προσφέρουν.

Μεθοδολογία

Η βόλτα που οργανώνει η δασκάλα του σχολείου δίνει την αφορμή στους μαθητές να «παίξουν» στην τάξη με τα ονόματα και τις επιγραφές των μαγαζιών της γειτονιάς τους.

Γενικότερη επιδίωξη της ενότητας είναι να μεταφερθεί στην τάξη η χαρούμενη ατμόσφαιρα της βόλτας στην αγορά μιας πολυπολιτισμικής κοινωνίας όπου άνθρωποι διαφορετικής καταγωγής συνυπάρχουν ειρηνικά.

Αν υπάρχει η δυνατότητα να πραγματοποιήσουν τα παιδιά τη βόλτα αυτή, μπορούν μετά να φτιάξουν στην τάξη επιγραφές από χαρτόνι (για παράδειγμα τρεις ελληνικές επιγραφές το καθένα και δύο από άλλη γλώσσα).

Αν δε γίνεται αυτό, μπορεί ο δάσκαλος να οργανώσει ένα παιχνίδι «μαγαζιών» μέσα στην τάξη, με φωτογραφίες προϊόντων και να αποδώσει δραματικά στιγμιότυπα από τη βόλτα στην αγορά με τη βοήθεια των μαθητών του.

Το πολυπολιτισμικό πνεύμα της αγοράς «περνάει» και μέσα από τον διάλογο των δύο κοριτσιών για το Λονδίνο, ενώ η ενότητα «κλείνει» με τη χρήση εκφράσεων για ψώνια και αγορές. Η ιδέα της δραματοποίησης εξυπηρετεί τον ίδιο λόγο:

Να συνηθίσουν τα παιδιά απλές γλωσσικές και κοινωνικές συμπεριφορές που χρησιμοποιούνται σε αντίστοιχες περιστάσεις αγορών και πωλήσεων.

Μεγαλύτερη εμβάθυνση σε σχετικές γλωσσικές δραστηριότητες έχει ήδη προηγηθεί σε αντίστοιχη ενότητα του κορμού (Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου: Μέρος 1ο ενότητα 12η: Πάμε για ψώνια).

Ενότητα 6η: Το κοάλα**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να παρουσιασθεί η ιδιαίτερη πανίδα της αυστραλιανής ηπείρου.

Μεθοδολογία

Η ενότητα αναφέρεται αρχικά στο κοάλα και στη συνέχεια επεκτείνεται και στην ιδιαίτερη πανίδα της Αυστραλίας. Η περιγραφή του κοάλα -σε α' πρόσωπο -στοχεύει στο να εμπεδώσουν και να κατακτήσουν οι μαθητές δομές λόγου και πληροφορίες αρκετές από τις οποίες πρέπει να τους είναι ήδη γνωστές στη γλώσσα της χώρας παραμονής. Μια άσκηση που θα μπορούσε να δοθεί επιπλέον, αφού αρθούν οι δυσκολίες κατανόησης, είναι να μετατρέψουν την περιγραφή σε γ' πρόσωπο, κάνοντας τις αλλαγές που αυτοί θεωρούν απαραίτητες. Όπως, για παράδειγμα: «Το όνομα "κοάλα" σημαίνει: χωρίς νερό. Όταν διψάει,...»

Οι πληροφορίες, επίσης, του κειμένου, μπορούν να συνδυαστούν με ερωτήσεις και να δώσουν την «ταυτότητα» του κοάλα. Μπορούν επίσης να αποτελέσουν υπόδειγμα και για την ταυτότητα του αγαπημένου ζώου των παιδιών. Το ποίημα «Τα ζώα της Αυστραλίας» συνθέτει όλον εκείνο τον ιδιαίτερο ζωικό πλούτο της ηπείρου σε στροφές -εικόνες. Οι δραστηριότητες που ακολουθούν αποτελούν μια εμπέδωση των προηγούμενων πληροφοριών μέσα από διάφορα παιχνίδια.

Ενότητα 7η: Τα ζώα τρελάθηκαν

Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

Να δημιουργηθεί στην τάξη η ανάλογη ατμόσφαιρα, ώστε οι μαθητές να αντιμετωπίσουν με ευχάριστη και δημιουργική διάθεση το όνειρο του Νίκου και να εκφράσουν τις σκέψεις τους σχετικά μ' αυτό.

Μεθοδολογία

Γενική επιδίωξη της ενότητας είναι να κινητοποιήσει τη φαντασία των παιδιών, δίνοντάς τους ερεθίσματα να μιλήσουν για παράξενες και ασυνήθιστες καταστάσεις αρχίζοντας από το όνειρο του Νίκου. Εδώ, ανατρέπεται η πραγματικότητα και δημιουργείται ένας άλλος κόσμος: τα ζώα ή τα πουλιά αλλάζουν περιβάλλον και διατροφικές συνήθειες, το εχθρικό γίνεται φιλικό και δημιουργείται η απορία πώς θα ήταν οι άνθρωποι στο μισοτελειωμένο όνειρο του Νίκου.

Σ' αυτό το σημείο, αν ο/η εκπαιδευτικός κρίνει ότι είναι εφικτό, θα μπορούσε να οδηγήσει την τάξη του σε ένα παιχνίδι με τη φαντασία, όπου θα προσπαθούσαν τα παιδιά να μαντέψουν πώς θα συνεχιζόταν το όνειρο του Νίκου. Βασικός όρος γι' αυτή τη συνέχεια είναι να έχουν υπόψη τους ότι, ακόμη και σ' αυτόν τον μη πραγματικό κόσμο, όλοι μπορούν να επηρεάσουν όλους με τις πράξεις τους.

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα σ' αυτή τη διαδικασία δεν είναι τόσο η ολοκληρωμένη σύνθεση μιας ιστορίας, όσο να εκφραστούν τα παιδιά μιλώντας, γράφοντας ή ζωγραφίζοντας πάνω σ' αυτά τα δεδομένα (π.χ. τι θα έλεγε, νομίζετε, ο καρχαρίας, αν μιλούσε; Ή, τι μπορεί να πάθει ένας παπαγάλος στο ποτάμι; Ή, πώς άντεξε ο κροκόδειλος τη ζέστη στην έρημο;)

Οπωσδήποτε, ανεξάρτητα από την παραπάνω προτεινόμενη προαιρετική άσκηση, μπορεί να γίνει αναφορά σε βιβλία ή κινηματογραφικά έργα με ανάλογα περιεχόμενο (π.χ. Λούις Κάρολ, «Η Αλίχη στη χώρα των θαυμάτων») και να ζητηθεί από τους μαθητές να τα παρουσιάσουν στην τάξη, να μιλήσουν για τις εντυπώσεις τους.

Οι δραστηριότητες της ενότητας κινούνται, ως επί το πλείστον, στον χώρο της ελεύθερης σύνθεσης, όπως και το ποίημα της Π. Παμπούδη, που προσφέρεται για σχολιασμό και άσκηση στη σωστή προφορά η παρήχηση του -τq-.

Για περαιτέρω πληροφόρηση σε παρόμοιες «φανταστικές» συνθέσεις λόγου, ο/η εκπαιδευτικός θα μπορούσε να συμβουλευτεί και το βιβλίο: Τζιάννι Ροντάρι, Γραμματική της φαντασίας. Εκδόσεις Τεκμήριο, Αθήνα 1994.

Ενότητα 8η: Χριστούγεννα στην Αυστραλία**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να αναδειχθεί, μέσα από δύο διαφορετικές οπτικές γωνίες, η ιδιαιτερότητα των Χριστουγέννων στην Αυστραλία.

Μεθοδολογία

Η ενότητα επιδιώκει να αποδώσει την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα των Χριστουγέννων στην Αυστραλία, εορταστική και καλοκαιρινή ταυτόχρονα. Το κείμενο της κάρτας του Λεωνίδα προσπαθεί αυτό ακριβώς να περιγράψει: τα Χριστούγεννα με την οπτική γωνία του «άλλου», του επισκέπτη. Έτσι η ιδέα της σύγκρισης προκύπτει από την αρχή ήδη της ενότητας.

Τα παιδιά καλούνται να συγκρίνουν και να περιγράψουν: α) τα Χριστούγεννα στην Αυστραλία και στην Ελλάδα και β) το μέρος που ζουν πριν και τώρα, που είναι Χριστούγεννα, και να βρουν ομοιότητες και διαφορές. Επίσης, σταθερό σημείο αναφοράς είναι η αντίστοιχη Ενότητα 13, Η γέννηση του Χριστού, στο βιβλίο του μαθητή και στο Τετράδιο δραστηριοτήτων 1. Ο μαθητής πρέπει να έχει μελετήσει και αφομοιώσει το υλικό της, ώστε να το ανακαλέσει στην άσκηση 6 και να δημιουργήσει το δικό του εννοιολογικό σύνολο.

Η τελευταία δραστηριότητα ζητά από τα παιδιά να συνεχίσουν με ελεύθερο τρόπο την ιστορία, αναδεικνύοντας την ιδιαιτερότητα του τόπου που ζουν.

Ως επιπλέον δραστηριότητα προτείνεται να περιγράψουν τα παιδιά σε γραπτό λόγο ή σε τηλεφωνική συνδιάλεξη σε ένα συνομήλικό τους τις χριστουγεννιάτικες ασχολίες τους.

Ενότητα 9η: Ελάτε να γιορτάσουμε μαζί**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να αναδειχθεί ο ιδιαίτερος χαρακτήρας μιας πολυπολιτισμικής γιορτής όπως το Moomba Festival.

Μεθοδολογία

Την ξεχωριστή ατμόσφαιρα μιας τοπικής γιορτής στην Αυστραλία επιδιώκει να αποδώσει η ενότητα 9. Εδώ η περιγραφή γίνεται από ένα παιδί σε ένα άλλο που πρόκειται να επισκεφτεί την Αυστραλία και το κείμενο της περιγραφής, που είναι ταυτόχρονα και κείμενο επιστολής σε συνομήλικο, μπορεί να λειτουργήσει και ως υπόδειγμα για να περιγράψουν τα παιδιά και κάποια άλλη γιορτή ή φεστιβάλ στο οποίο θα πήγαιναν έναν επισκέπτη τους από την Ελλάδα (π.χ. το «Γλέντι»). Κατά τη διδασκαλία χρήσιμο θα ήταν να επισημανθεί η βασική δομή της προτεινόμενης περιγραφής: Το όνομα της γιορτής και η σημασία του - το μέρος και η διάρκεια- τι περιλαμβάνει- τι ξεχωρίζει από αυτήν ο αφηγητής (έκφραση συναισθηματικής στάσης/προτίμησης).

Ως κύρια δραστηριότητα προτείνεται η σύνθεση μιας αφίσας με συνδυασμό φράσεων, κειμένων, σκίτσων ή φωτογραφιών. Η εργασία αυτή μπορεί να είναι ατομική, σε ομάδες ή να γίνει με συνεργασία όλων. Ως επιπλέον δραστηριότητα, ο/η εκπαιδευτικός θα μπορούσε να ζητήσει από τα παιδιά να του διηγηθούν κάποιο περιστατικό που τους έκανε εντύπωση, να το γράψουν με λίγα λόγια στο σπίτι και να συγκεντρώσουν όλα τα κείμενα σε ένα μικρό τεύχος για τη βιβλιοθήκη της τάξης τους.

Ενότητα 10η: Η γιορτή της Μητέρας**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να συζητήσουν τα παιδιά στην τάξη για τη γιορτή της Μητέρας και τη σημασία της.

Μεθοδολογία

Μέσα από την αφήγηση (ο λόγος της δασκάλας μέσα στο κείμενο του παιδιού) παρουσιάζεται εδώ η γιορτή της Μητέρας στην Αυστραλία αλλά και η «καταγωγή» της γιορτής από τις Η.Π.Α. Οι πληροφορίες μεταφέρονται στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας, τα οποία επίσης προγραμματίζουν τη δική τους γιορτή της Μητέρας.

Οι δραστηριότητες της ενότητας επιδιώκουν να κινητοποιήσουν την ευαισθησία και τη δημιουργικότητα των παιδιών γύρω από το θέμα, κατευθύνοντάς τα σε δώρα που απαιτούν μια ιδιαίτερη αναζήτηση ή προεργασία («Δώρα που χαρίζονται...αλλά δεν αγοράζονται»).

Η άσκηση με την τηλεφωνική συνδιάλεξη απαιτεί μοίρασμα ρόλων, ενδεχομένως μια προετοιμασία του κειμένου από τον καθένα και μετά παρουσίαση στην τάξη. Η άσκηση μπορεί να γίνει από ομάδες πέντε παιδιών και μια επιτροπή να διαλέξει την καλύτερη. Στην άσκηση λεξιλογίου τα παιδιά καλούνται να καταθέσουν τις ιδέες και τα συναισθήματά τους. Μπορεί να είναι μόνο μια λέξη (π.χ. αγάπη, φροντίδα) ή φράση από τον καθένα, που θα γραφεί στον πίνακα, ή τα παιδιά να κάνουν τις δικές τους κάρτες για το σπίτι.

Ενότητα 11η: Στην κατασκήνωση**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να συζητηθεί στην τάξη η διαδικασία οργάνωσης μιας τριήμερης οικογενειακής εκδρομής με κατασκήνωση στην ύπαιθρο.

Μεθοδολογία

Να συζητήσουν για το πρόγραμμα και τις πιθανές δραστηριότητες εκείνες τις μέρες.

Η ενότητα 11 και 12 αναφέρονται σε μια οικογενειακή εκδρομή. Η 11 αναφέρεται στην προετοιμασία και στη διοργάνωση και η 12 στις εκδηλώσεις το τελευταίο βράδυ στην κατασκήνωση.

Το ημερολόγιο ενός από τα παιδιά, του Σίμου, είναι η «πηγή» των πληροφοριών και η αρχή της ιστορίας. Οι μαθητές καλούνται να «υποδυθούν» τους ρόλους των παιδιών και της μητέρας να κάνουν σχέδια για την κατασκήνωση και λίστες για τα ψώνια.

Από γλωσσική άποψη, θα χρειαστεί εδώ να ξαναθυμηθούν τον μέλλοντα και να συγκεντρώσουν σε μικρούς καταλόγους τα ουσιαστικά που αναφέρονται σε όσα παίρνει κανείς μαζί του στην κατασκήνωση.

Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί εδώ να κάνει αν το κρίνει απαραίτητο μια επανάληψη στη χρήση του άρθρου και στην κλίση των ουσιαστικών (π.χ. το φλιτζάνι, τα φλιτζάνια).

Οι μαθητές μπορούν ακόμη να μιλήσουν για δικές τους ανάλογες εμπειρίες, να φέρουν φωτογραφίες, κάρτες ή χάρτες στην τάξη, να μιλήσουν πιο αναλυτικά για το πρόγραμμα των τριών ημερών, ή να διηγηθούν κάποιο περιστατικό ή δική τους ανάλογη εμπειρία. Επίσης μπορούν να ανατρέξουν και στο βιβλίο του μαθητή «Γράμματα πάνε κι έρχονται Ελληνικά στον κόσμο» (Δ' Τάξη) στην Ενότητα 1, όπου υπάρχει ένα κείμενο με τον τίτλο «Ψάρεμα στη λίμνη Αλεξαντρίνα». Θα μπορούσαν ακόμη να συζητήσουν για το τι πρέπει να προσέχει κανείς στην κατασκήνωση και να διατυπώσουν κάποιους κανόνες ή οδηγίες. Γενικά επιδιώκεται σ' αυτή την ενότητα να δημιουργηθεί στην τάξη η ευχάριστη ατμόσφαιρα της προετοιμασίας για μια εκδρομή.

Ενότητα 12η: Η παράσταση**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να συνεργαστούν τα παιδιά με θέμα την προετοιμασία και τη διοργάνωση μιας αποχαιρετιστήριας γιορτής.

Μεθοδολογία

Στην ενότητα 12 γίνεται προσπάθεια να αναπαρασταθεί η ατμόσφαιρα της τελευταίας βραδιάς στην κατασκήνωση, όπου τα παιχνίδια, τα αστεία και τα ανέκδοτα φτάνουν στο αποκορύφωμά τους. Οι μαθητές μπορούν, αφού διαβάσουν με δραματοποίηση το κείμενο, να εμπλουτίσουν οι ίδιοι το πρόγραμμα της αποχαιρετιστήριας γιορτής, διατυπώνοντας τις ιδέες τους και πραγματοποιώντας τις. Οι ιδέες αυτές μπορεί να σχετίζονται τόσο με γλωσσική, όσο και με θεατρική έκφραση, οποιασδήποτε μορφής (π.χ. μεταμφιέσεις, παντομίμα, χορός κ.λπ.).

Η ιδέα της κατασκήνωσης στην ύπαιθρο είναι μια ευκαιρία να επαναληφθούν τα χαρακτηριστικά του Αυστραλιανού τοπίου, όπως επίσης και της ιδιαίτερης πανίδας, μέσα από αντίστοιχες ασκήσεις. Αλλά και η ιδέα της αποχαιρετιστήριας γιορτής, με την οποία τελειώνει το υλικό της Αυστραλίας, μπορεί να παραπέμψει και στην ιδέα της διοργάνωσης μιας αποχαιρετιστήριας σχολικής γιορτής, όπου όλοι μπορούν να συνεργαστούν καταθέτοντας τις ιδέες τους.

Н.

П.

А.

Ενότητα 1η: Ας γνωριστούμε καλύτερα!**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να γνωριστούν με τα παιδιά της τάξης τους μιλώντας με λίγα λόγια για τον εαυτό τους, την οικογένειά τους, τον τόπο που μένουν και την καταγωγή τους.

Μεθοδολογία

Την ενότητα διατρέχει ο διάλογος Ρούντι-Ρώξης, στον οποίο αναπτύσσονται τα θέματα:

- 1) συστάσεις – αυτοπαρουσίαση και γνωριμία με τα παιδιά της τάξης
- 2) εννοιολογικά σύνολα και σχηματισμός προτάσεων με θέμα διακοπές-καλοκαίρι και σχολείο-επιστροφή.
- 3) σύνθεση – ανάγνωση – γραφή λέξεων με πρώτο συνθετικό το ευ(/ef/).

Η διδασκαλία αρχίζει με το κείμενο της πρώτης σελίδας, το οποίο προσφέρεται για δραματοποίηση (είτε από δύο παιδιά με δραματική ανάγνωση είτε με το πρόχειρο στήσιμο μιας θεατρικής σκηνής μέσα στην τάξη, πίσω από την οποία δύο παιδιά θα κινούν δύο κουκλάκια). Στη συνέχεια τα παιδιά αυτοσυστήνονται στον/η διπλανό/ή τους και τον/τη ρωτούν το όνομά του. Οι δραστηριότητες από και πέρα κλιμακώνονται ως εξής: μιλάω για – παρουσιάζω: τον εαυτό μου, τον/τη διπλανό/ή μου, τους συμμαθητές μου και τον/τη δάσκαλο/α μου. Σε δεύτερη φάση, οι μαθητές καλούνται να βρουν κι άλλα παιδιά που «μιλάνε Ελληνικά και Αγγλικά» και ζουν σε άλλες χώρες. Εδώ επιδιώκεται όχι μόνο να συνειδητοποιήσουν ότι κι άλλα παιδιά ζουν όπως αυτά σε παρόμοιες καταστάσεις διγλωσσίας, αλλά και να μιλήσουν ή να ακούσουν περισσότερο γι' αυτά.

Ο σχηματισμός φράσεων από τα δύο εννοιολογικά σύνολα «καλοκαίρι-διακοπές» και «σχολείο-επιστροφή» είναι μια διαδικασία στην οποία επιδιώκεται η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή: όλοι ενθαρρύνονται να μιλήσουν, σωστά ή όχι, και ο/η εκπαιδευτικός περνάει σταδιακά από την ενθάρρυνση στη διακριτική διόρθωση, έχοντας υπόψη, τόσο εδώ, όσο και στις επόμενες ασκήσεις, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά αυτής της ηλικίας στη σύνθεση φράσεων.

Ενότητα 2η: Η γιορτή της φιλίας**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να γίνει μια σύντομη αναφορά στις δραστηριότητες της γιορτής της φιλίας στο σχολείο.

2. Να μπορούν τα παιδιά να εκφράζουν με απλές φράσεις τη συμπάθειά τους για τους φίλους τους και να αναφέρουν κάποιες κοινές τους δραστηριότητες.

Μεθοδολογία

Η ενότητα, κατά το κύριο μέρος της, αναπτύσσεται παράλληλα με τον διάλογο Ρούντι-Ρώξης, ο οποίος εδώ περιλαμβάνει τα παρακάτω θέματα:

α) Η Ρώξη δικαιολογείται γιατί δεν πήγε χθες σχολείο.

β) Ο Ρούντι μιλά για τη γιορτή της φιλίας και τις κατασκευές που έκαναν.

Οι μαθητές καλούνται να «παρακολουθήσουν» μαζί με τον/την εκπαιδευτικό τη συζήτηση και να λάβουν μέρος στις κατασκευές και τις δραστηριότητες. Έτσι τα παιδιά ακολουθούν την πορεία: αναφέρω ονόματα φίλων μου, εκφράζω τη συμπάθειά μου γι' αυτούς, μιλάω για τις κοινές μας ασχολίες. Τελικός στόχος είναι η σύνθεση όλων αυτών των πληροφοριών σε ένα μικρό τεύχος – δώρο για τους φίλους. Επιδιώκεται έτσι να ασκηθούν τα παιδιά στη σύνθεση μικρών κειμένων με συγκεκριμένο θέμα. Το ποίημα στο τέλος της ενότητας προσφέρει άλλη μια ευκαιρία για δραματοποίηση, με τον τρόπο που θα επιλέξει ο/η εκπαιδευτικός, ενώ μας δίνει παράλληλα την ευκαιρία να δούμε, με ένα άλλο τρόπο, τα θετικά μιας φιλικής σχέσης.

Ενότητα 3η: Έρχεται το Halloween!

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να παρουσιαστούν οι δραστηριότητες και οι προετοιμασίες για το Halloween, καθώς και η συμμετοχή των παιδιών και των γονέων σε αυτές.
2. Να αναδειχθεί η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα της γιορτής στις Η.Π.Α., να επισημανθούν οι διαφορές και οι ομοιότητες στον εορτασμό με άλλες χώρες.

Μεθοδολογία

Ο μικρός διάλογος της αρχής επιδιώκει να κινητοποιήσει τα παιδιά να μιλήσουν κι αυτά για το δικό τους πρόγραμμα τη μέρα της γιορτής. Ακολουθώντας την προετοιμασία για τη βραδινή έξοδο τα παιδιά καλούνται να καταστρώσουν λίστες με όλα τα απαραίτητα. Από γλωσσική άποψη κάτω από την επαναλαμβανόμενη φράση *Τι (δεν) θα κάνουμε/προσέχουμε* οι μαθητές καλούνται να επαναλάβουν ή να ασκηθούν στη χρήση του Μέλλοντα (στιγμιαίου και εξακολουθητικού) και να συμπληρώσουν τις αντίστοιχες λίστες. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να επιμείνει ή να υπενθυμίσει τη διαφορά ανάμεσα στο «τι θα κάνουμε αύριο το βράδυ συνέχεια, όλη την ώρα της βραδινής βόλτας» και στο «τι θα κάνουμε σήμερα» στοχεύοντας στη διαφορά ανάμεσα στον μη συνοπτικό και στον συνοπτικό τρόπο ενέργειας. Επίσης οι τυπικές φράσεις της γιορτής σκόπιμο είναι να αποδοθούν και στα Ελληνικά.

Από κοινωνικοπολιτισμική άποψη, σκόπιμο είναι να ανατρέξει ο/η εκπαιδευτικός στην αντίστοιχη ενότητα του Halloween στον Καναδά, να αναπτύξει το ιστορικό της γιορτής και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, καθώς και τις διαφορές από τις Απόκριες (βλ. στο Υλικό Κορμού, «Γράμματα πάνε κι έρχονται /Ελληνικά στον κόσμο», Ενότητα 15, «Το καρναβάλι φτάνει!», σε βιβλίο μαθητή και τετράδιο δραστηριοτήτων). Επίσης, μετά την κατανόηση του ιστορικού της γιορτής, ακολουθεί η σύγκριση με τον τρόπο που γιορτάζεται το Halloween στην Αγγλία. Εδώ στόχος είναι να επισημανθεί η διαφορά ανάμεσα στην Αγγλία (τρομακτική μεταμφίεση) και στις Η.Π.Α. (μεγαλύτερη ποικιλία μεταμφίεσεων).

Η παρακάτω δραστηριότητα προτείνεται, ως προαιρετική, για το τέλος της διδασκαλίας.

ΦΤΙΑΧΝΟΥΜΕ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

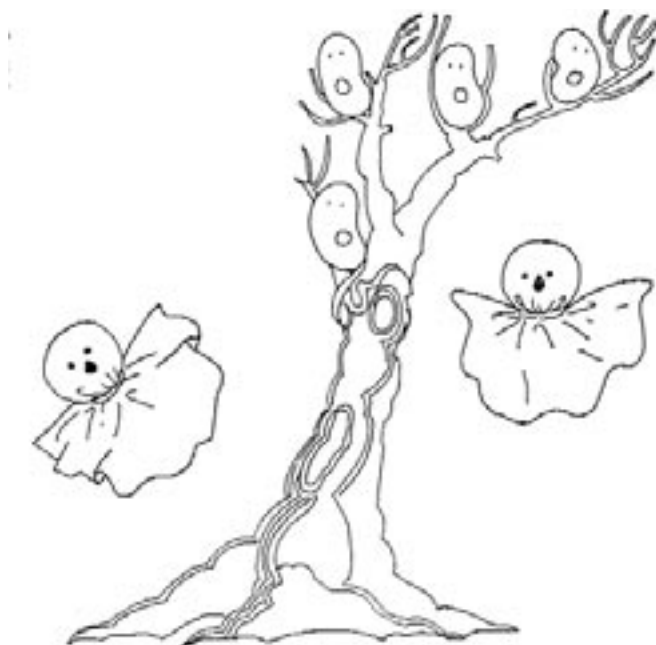
Διαλέγω τον ένα ή και τους δύο τρόπους.

A. ΜΕ ΦΑΣΟΛΙΑ ΓΙΓΑΝΤΕΣ

- Φτιάχνω με χαρτί ή ζωγραφίζω ένα στοιχειωμένο σπίτι, δέντρο ή κάτι άλλο σχετικό με το Halloween.
- Κολλάω σε μερικά σημεία φασόλια όπως στην παρακάτω εικόνα.
- Με μαρκαδόρο φτιάχνω δύο τελείες (..) για μάτια και ένα όμικρον (ο) για στόμα.
- Αμέσως τα φασόλια γίνονται μικρά φαντάσματα.

B. ΜΕ ΧΑΡΤΟΜΑΝΤΗΛΑ

- Τσαλακώνω ένα χαρτομάντηλο και το κάνω μπάλα.
- Τυλίγω άλλο ένα χαρτομάντηλο γύρω από τη μπάλα και το δένω με ένα λαστιχάκι.
- Με μαρκαδόρο φτιάχνω μάτια και το φάντασμα είναι έτοιμο.

Ενότητα 4η: Μετά τη μέρα των Ευχαριστιών...

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

Να μιλήσουν οι μαθητές για τον τρόπο που γιορτάζεται η μέρα των Ευχαριστιών σε μια οικογένεια.

Μεθοδολογία

Η ενότητα προσφέρεται για διδασκαλία μετά τη μέρα των Ευχαριστιών, αφού μεταφέρει όσα συνέβησαν στους δύο «ήρωες» εκείνη τη μέρα. Αν ο/η εκπαιδευτικός θεωρεί ότι πρέπει να γίνει λόγος για το ιστορικό της γιορτής, τότε μπορεί να ανατρέξει στην αντίστοιχη ενότητα του Καναδά. Το βασικό κείμενο είναι η αφήγηση του Ρούντι, που μπορεί να παρακινήσει τα παιδιά να θυμηθούν ή να φανταστούν κάτι αστείο, παράξενο ή απροσδόκητο από εκείνη τη μέρα και να το παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους. Στη συνέχεια οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αναφέρονται στο τυπικό της γιορτής. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να ζητήσει επιπλέον από κάποιο από τα παιδιά να συνθέσει όλες αυτές τις απαντήσεις σε μια μικρή παρουσίαση, προφορική ή και γραπτή. Σχετικό με το νόημα της ημέρας είναι το περιεχόμενο των δύο ασκήσεων που ακολουθούν με τις ομαδοποιήσεις σε φρούτα, λαχανικά, όσπρια, δημητριακά, ξηρούς καρπούς. Το θέμα αυτό προσφέρεται για εργασία σε ομάδες από τα παιδιά, οι οποίες θα μπορούσαν να επεκταθούν σε θέματα όπως:

- 1) φέρνουμε στην τάξη μας αντιπροσωπευτικά είδη από κάθε ομάδα και μιλάμε λίγο γι' αυτά,
- 2) κάνουμε μικρές αφίσες με το υλικό των ομάδων, συνδυάζοντας εικόνες ή φωτογραφίες από περιοδικά με μικρά κείμενα,
- 3) οι ομάδες συνεργάζονται και γράφουν τις δικές τους ιδέες για ένα γιορτινό τραπέζι.

Η ενότητα, προχωρώντας ως το τέλος, δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να διηγηθούν τις δικές τους εμπειρίες ή και να τις ζωγραφίσουν. Η επικοινωνιακή περίπτωση που παρουσιάζεται αναφέρεται στην πρόσκληση σε γεύμα σε φιλικό πρόσωπο. Τελειώνοντας, οι μαθητές καλούνται να θυμηθούν ότι η γραφή «ευ» μπορεί να αντιστοιχεί σε προφορά /ef/ ή /ev/. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να κάνει τη διάκριση ότι: όταν ακολουθεί φωνήεν ή σύμφωνο, προφέρουμε -v- και όταν ακολουθεί άηχο σύμφωνο, προφέρεται -f-.

Σχετικά με τους συνδυασμούς -av-και-ευ- και τη διδασκαλία τους:

- 1) Μαθαίνω να διαβάσω, (βιβλίο, τετράδιο και οδηγός για τον δάσκαλο), ενότητες 15-17.
- 2) Ελληνικά με την παρέα μου, (βιβλίο και συνοδευτικό τεύχος για τον εκπαιδευτικό, στην προκαταρκτική ενότητα: Αρχίζω!)

Ενότητα 5η: Ο τόπος που ζούμε**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να αναδειχθεί η ζωντανή ατμόσφαιρα μιας σύγχρονης πολυπολιτισμικής πόλης, όπως η Νέα Υόρκη.

Μεθοδολογία

Η ενότητα αναφέρεται στην πόλη της Νέας Υόρκης μέσα από: α) τον διάλογο των παιδιών που παρατηρούν τον χάρτη β) τις σχετικές δραστηριότητες, όπου τα παιδιά επιλέγουν κάποια μέρη που τους ενδιαφέρουν και γ) τις σελίδες 3 και 4 όπου παρουσιάζονται τέσσερα χαρακτηριστικά μέρη της πόλης. Η δομή αυτή θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ενδεχομένως και για να παρουσιαστεί κάποια άλλη πόλη, αν ολη εκπαιδευτικός παρουσιάσει κάποιες βασικές πληροφορίες για την πόλη του και αναθέσει εργασίες συλλογής υλικού και πληροφοριών στους μαθητές του.

Οποσδήποτε όμως, με την παρούσα δομή, επιδιώκεται να τονιστεί ο πολυπολιτισμικός χαρακτήρας της πόλης και κάποια από τα πιο εντυπωσιακά της κτίρια. Η αναφορά στους Δίδυμους Πύργους επιδιώκει να αποδώσει την απόφαση των ανθρώπων να συνεχίσουν να προσπαθούν για ένα καλύτερο αύριο. Τα παιδιά καλούνται να «ταξιδέψουν» στην πόλη της Νέας Υόρκης, να τη δουν «πανοραμικά» από τον χάρτη, να επιλέξουν μέρη ανάλογα με τις προτιμήσεις τους και να μιλήσουν λίγο γι' αυτά. Μπορούν ακόμη να φέρουν στο σχολείο επιπλέον υλικό για την πόλη (βιβλία, χάρτες) και να το παρουσιάσουν.

Από γλωσσική άποψη, στόχος σ' αυτήν την παρουσίαση είναι και η χρησιμοποίηση του λεξιλογίου που αναφέρεται στις διάφορες περιοχές της πόλης και το οποίο πρέπει ολη εκπαιδευτικός να έχει από την αρχή υπόψη του και να το χρησιμοποιεί είτε στον διάλογο είτε στην περιγραφή. Τα παιδιά μπορούν επίσης να σχηματίσουν φράσεις ή ονοματικά σύνολα, κατονομάζοντας τα μέρη της πόλης που έχουν ήδη επισκεφθεί.

Μετά την επεξεργασία της ενότητας ολη εκπαιδευτικός μπορεί να οργανώσει μια επίσκεψη στην πόλη ή στην περιοχή του σχολείου, όπου τα παιδιά θα σημειώνουν ή θα ζωγραφίσουν σε μπλοκ τις εντυπώσεις τους, για να τις εκθέσουν αργότερα στην τάξη ή στο σχολείο.

Ενότητα 5.1: Οι Έλληνες της Νέας Υόρκης

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να γίνει μια σύντομη αναφορά στην ελληνική παρουσία στη Νέα Υόρκη.
2. Να γίνει μια συζήτηση σχετικά με τις διαφορετικές γειτονιές και περιοχές μιας μεγάλης πόλης.
3. Να μπορούν οι μαθητές να μιλούν με λίγα λόγια για την ελληνική γειτονιά στο μέρος που ζουν.
4. Να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με το τι τους αρέσει ή όχι σε μια πόλη.

Μεθοδολογία

Παρά τον τίτλο «Οι Έλληνες της Νέας Υόρκης» η ενότητα θα μπορούσε να αναφέρεται και στους Έλληνες οποιασδήποτε άλλης πόλης του εξωτερικού, αν ο/η εκπαιδευτικός αντικαθιστούσε το κείμενο της πρώτης σελίδας με ένα αντίστοιχο, για τη δική του πόλη. Θα μπορούσε ακόμη, στα πλαίσια μιας άσκησης προετοιμασίας για την ενότητα, να αναθέσει στους μαθητές να μαζέψουν στοιχεία για τα παρακάτω θέματα:

1. Πόσοι περίπου Έλληνες ζουν στην πόλη μας;
2. Υπάρχουν άλλα Ελληνικά Σχολεία, εκτός από το δικό μας; Ποια είναι αυτά και πού βρίσκονται;
3. Πώς μπορεί κανείς να μάθει Ελληνικά στην πόλη που ζούμε;

Οπωσδήποτε όμως, στην παρούσα της μορφή, η ενότητα αναφέρεται στην Ελληνική Κοινότητα της Νέας Υόρκης, η οποία είναι μια από τις παλιότερες της πόλης (για περισσότερα στοιχεία σχετικά με την εγκατάσταση των Ελλήνων στις Η.Π.Α., βλ. στο αντίστοιχο Λεύκωμα, Από τη ζωή των Ελλήνων στις Η.Π.Α.). Στόχος της ενότητας δεν είναι η λεπτομερής αναφορά στην Ελληνική Κοινότητα, η οποία εξάλλου προγραμματίζεται να γίνει στην επόμενη τάξη, αλλά μια γενική παρουσίασή της. Σε δεύτερη φάση, οι μαθητές καλούνται να ασχοληθούν, επιλέγοντας, με ένα από τα θέματα: α)ελληνική γειτονιά β)στοιχεία από την ελληνική μυθολογία ή την παρουσία των Ελλήνων στην πόλη τους. Σχετικά με το δεύτερο θέμα, πρέπει εδώ να τονιστεί ότι το όνομα ή το άγαλμα ενός ήρωα της ελληνικής μυθολογίας ή ιστορίας σε κάποιο σημείο της πόλης, ακόμη και κάποιες λέξεις ή φράσεις που χρησιμοποιούνται στη χώρα παραμονής σχετικά με σημαντικά σημεία μιας πόλης και είναι ελληνικής προέλευσης (π.χ. Theatre), μπορούν να επισημανθούν και να τονιστούν ως σημεία επαφής των δύο λαών. Τα παραπάνω, εάν εμπλουτιστούν από την καθημερινή παρατήρηση, θα ήταν δυνατό να αποτελέσουν στοιχείο πολιτισμικής ανταλλαγής και εμπλουτισμού. Αυτός είναι ο κοινός στόχος και στην επόμενη δραστηριότητα: οι μαθητές καλούνται, με αφετηρία τον χώρο της Ελληνικής Κοινότητας, να «ανακαλύψουν» κι άλλες κοινότητες ή γειτονιές στην πόλη τους: μετά την ανακάλυψη, η επισήμανση κάποιων βασικών διαφορών και ομοιοτήτων είναι το επόμενο λογικό βήμα.

Ο αυτονόητος περιορισμός σε αυτή την διαδικασία είναι οι δυνατότητες των μαθη-

τών αυτού του επιπέδου. Αυτό που, ανακεφαλαιώνοντας, επιδιώκεται είναι: αφού μιλήσουν τα παιδιά για την ελληνική γειτονιά ή κοινότητα στο μέρος που ζουν, να διαπιστώσουν ότι υπάρχουν κι άλλοι άνθρωποι, που όπως αυτοί επιθυμούν να διατηρήσουν τη γλώσσα τους και την ταυτότητά τους.

Ένας ακόμη στόχος αυτής της προσέγγισης, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί βασιζόμενος σε στοιχεία του άμεσου περιβάλλοντος, είναι ότι «ίχνη» αυτής της κοινής συμβίωσης των λαών μπορούν να παρατηρήσουν μέσα στην καθημερινότητά τους (γλωσσική ή μη).

Οι δραστηριότητες στο τέλος της ενότητας καλούν τα παιδιά να διατυπώσουν τις επιθυμίες τους σχετικά με μια πόλη: από το πιο συγκεκριμένο (τι θέλω να έχει μια πόλη), όπου ως απάντηση προκύπτουν ονοματικά σύνολα, περνάμε στο πιο αφηρημένο (πώς θέλω να είναι μια πόλη) όπου κατευθυνόμαστε προς επίθετα ή προθετικά σύνολα. Η τελική φράση: «μια πόλη με μια θέση για μένα» ανακεφαλαιώνει τις προηγούμενες απαντήσεις.

Η άσκηση που ακολουθεί, με την αντίστροφη ερώτηση (τι δε μου αρέσει), προσφέρεται για ελεύθερη συμπλήρωση όπως και η επόμενη. Εδώ δε μας ενδιαφέρει τόσο η σύνθεση λόγου σε παράγραφο, όσο η καταγραφή τριών ή τεσσάρων ιδεών σε μικρές, απλές φράσεις.

Ενότητα 6η: Πες μου τι τρως...**Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος**

Να αναπτυχθεί μέσα στην τάξη η σημασία της υγιεινής διατροφής, και συγκεκριμένα του πρωινού, και να τονιστούν οι επιπτώσεις του για τα παιδιά αυτής της ηλικίας.

Μεθοδολογία

Η ενότητα αρχίζει με μια πιθανή σκηνή σε μια σχολική τάξη. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να μοιράσει τους ρόλους και να διαβαστεί το κείμενο ή να αναθέσει ως εργασία για το επόμενο μάθημα να παρουσιάσουν τον διάλογο δύο ομάδες και η τάξη να επιλέξει την καλύτερη. Στη συνέχεια, οι μαθητές καλούνται να ομαδοποιήσουν το προσφερόμενο υλικό. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί, αν κρίνει ότι είναι χρήσιμο, να ζητήσει από τα παιδιά να κάνουν μικρές προτάσεις με τις λέξεις της άσκησης ή και να επαναλάβουν τη χρήση του άρθρου (αόριστου ή οριστικού). Αυτό θα μπορούσε να ενταχθεί σ' ένα παιχνίδι ρόλων, στο οποίο τα παιδιά θα έκαναν διαλόγους του τύπου:

- Μου δίνεις το βάζο με τη μαρμελάδα;
- Να 'το, εδώ είναι. Θέλεις κι ένα ψωμάκι;

Προϋπόθεση για το παιχνίδι είναι να φανταστούν τα παιδιά με τη βοήθεια των εικόνων του βιβλίου τους ότι βρίσκονται μπροστά σ' ένα τραπέζι πρωινού. Προσφέρεται επίσης για εφαρμογή στο επόμενο μάθημα η ιδέα της Άρτεμης για «πρωινό στην τάξη». Σ' αυτή την περίπτωση, κάθε παιδί θα μπορούσε να αναλάβει να φέρει κάτι, ώστε να γίνει ένα μεγάλο τραπέζι πρωινού. Οι επόμενες δραστηριότητες παραπέμπουν σε θέματα Αγωγής Υγείας και προσφέρονται για συζήτηση και ανάπτυξη με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού. Τα παιδιά εδώ μπορούν να εκθέσουν όσα ξέρουν για τη φροντίδα των δοντιών, να ανατρέξουν σε προηγούμενες ενότητες με σχετικά θέματα από το υλικό κορμού (Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου, Ενότητα 10 και στο βιβλίο της δευτέρας τάξης Διαβάζω και γράφω, Ενότητα 15, Το δόντι της Ισμήνης). Σημαντικός είναι εδώ ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού, ο οποίος πρέπει να τονίσει και να πείσει τα παιδιά για τη σημασία του πρωινού στην υγεία και την επίδοσή τους στο σχολείο. Η μικρή έρευνα στο τέλος της ενότητας τους δίνει την ευκαιρία να ανακαλύψουν τι ισχύει στο περιβάλλον τους σχετικά με το θέμα και να ανακοινώσουν την εμπειρία τους στην τάξη.

Ενότητα 7η: Χριστούγεννα στη Νέα Υόρκη**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να αποδοθεί η χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα μιας μεγάλης πόλης (Νέα Υόρκη) και η γοητεία που μπορεί να έχει για τα παιδιά αυτής της ηλικίας.
2. Να αναδειχθεί ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της γιορτής, που κάνει τους ανθρώπους να νοιάζονται πιο πολύ ο ένας για τον άλλον, τόσο στον στενό οικογενειακό κύκλο, όσο και γενικότερα.
3. Να περιγράψουν, με λίγα λόγια, χριστουγεννιάτικες εικόνες της πόλης τους και να μιλούν για όσα έχουν να κάνουν εκείνες τις μέρες.

Μεθοδολογία

Η Θάλεια με το ημερολόγιό της προσπαθεί να καταγράψει κάποιες από τις χριστουγεννιάτικες εικόνες της πόλης της καθώς και τις σκέψεις που κάνει με αφορμή τις γιορτές. ΟΗ εκπαιδευτικός θα μπορούσε να κάνει κάποιες γενικές ερωτήσεις, ως αφορμή, σχετικά με τα δύο αυτά θέματα. Στη συνέχεια, ακολουθεί το ημερολόγιο της Θάλειας, το οποίο προσφέρεται για επεξεργασία, παρατηρήσεις και συμπληρώσεις από τους μαθητές. Επίσης, ακολουθώντας μια άλλη προσέγγιση, οη εκπαιδευτικός θα μπορούσε να γράψει στον πίνακα δύο θέματα: Χριστούγεννα στην πόλη μου και χριστουγεννιάτικες συνήθειες και να καταγράψει τις πιο ενδιαφέρουσες ή σημαντικές ιδέες. Το ημερολόγιο της Θάλειας θα έρθει αμέσως μετά, ως εφαρμογή αυτής της συζήτησης, καθώς και το γράμμα της στη Διονυσία και ο σχολιασμός των φωτογραφιών. Ένα από αυτά θα μπορούσε να δοθεί ως άσκηση στο σπίτι, ζητώντας από τα παιδιά να συνδυάσουν το χιούμορ και την εφευρετικότητά τους, για να δώσουν πρωτότυπα κείμενα. Οι επόμενες ασκήσεις κινούνται μέσα στο γενικότερο πνεύμα της ενότητας, ότι δηλαδή τα Χριστούγεννα είναι μια γιορτή όπου ο καθένας μας σκέφτεται τους άλλους και στην οποία τα μέλη μιας οικογένειας θα πρέπει να συνεργαστούν, για να δημιουργήσουν την επιθυμητή ατμόσφαιρα. Αυτήν ακριβώς την ατμόσφαιρα, ιδωμένη όμως με τα μάτια ενός μεγάλου, έρχεται να αποδώσει το κείμενο της Τρέισι Μπάρνερ και να δείξει τη σημασία που έχουν για όλους, μεγάλους και μικρούς οι μέρες των Χριστουγέννων. Με τη σειρά τους οι μαθητές καλούνται να αποδώσουν αμέσως μετά, σε εργασίες ατομικές ή ομαδικές, στο σχολείο ή στο σπίτι, χριστουγεννιάτικες εικόνες της πόλης τους, συνδυάζοντας εικόνα (κάρτες, μικρά σκίτσα) με λόγο (σύντομα δικά τους κείμενα). Εδώ οι μαθητές μεταμορφώνονται για λίγο σε μικρούς διαφημιστές και οι καλύτερες εργασίες μπορούν να βραβευτούν και να γίνουν η χριστουγεννιάτικη διακόσμηση της τάξης.

Εδώ πρέπει να διευκρινιστεί ότι, παρά τον τίτλο «Χριστούγεννα στη Νέα Υόρκη», η ενότητα προσφέρεται για διδασκαλία και σε μαθητές άλλων πόλεων ή περιοχών, οι οποίοι μέσα από το ταξίδι αυτό στη Νέα Υόρκη παρακινούνται να μιλήσουν ή να παρουσιάσουν την εικόνα της δικής τους πόλης αυτές τις μέρες.

Το ποίημα «Καλή Χρονιά» που ακολουθεί έχει στόχο όχι μόνο να αναφερθούν τα παιδιά σε ένα γνωστό ελληνικό έθιμο των ημερών μέσα από τον ρυθμικό λόγο του ποι-

ήματος, αλλά και να τα παρακινήσει να συγκεντρώσουν χριστουγεννιάτικα τραγούδια κι από άλλες χώρες. Το υλικό αυτό μπορεί να συγκεντρωθεί σε ένα μικρό τεύχος ή σε μία κασέτα για τη βιβλιοθήκη της τάξης. Η τελευταία δραστηριότητα είναι μια άσκηση ελεύθερης συμπλήρωσης που επιστρατεύει τη φαντασία και έρχεται να πραγματοποιήσει τις ευχές του καθενός.

Ενότητα 8η: Η 25η Μαρτίου**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να αποδοθεί η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα του εορτασμού της 25ης Μαρτίου στη Νέα Υόρκη (σχολική γιορτή, παρέλαση στην 5η Λεωφόρο).
2. Να τονιστεί η συμμετοχή των μαθητών στη γιορτή αυτή.

Μεθοδολογία

Η ενότητα στοχεύει περισσότερο στις εκδηλώσεις που γίνονται για την 25η Μαρτίου στη Νέα Υόρκη και λιγότερο στο περιεχόμενο της γιορτής, το οποίο παρουσιάζεται επίσης στην αντίστοιχη ενότητα του βιβλίου: «Μιλώ και γράφω Ελληνικά στις γειτονιές του κόσμου», ενότητα 17, «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή...». ΟΗ εκπαιδευτικός μπορεί να αναλύσει λίγο περισσότερο την παρατήρηση του Θανάση, διευκρινίζοντας ότι, όπως η 4η Ιουλίου είναι αφιερωμένη στον αγώνα των κατοίκων των Η.Π.Α. για την ελευθερία της χώρας τους, έτσι και οι Έλληνες την 25η Μαρτίου γιορτάζουν τον δικό τους αγώνα για την ελευθερία της Ελλάδος. Ακόμη θα μπορούσε να αναφερθεί, χωρίς ιδιαίτερες λεπτομέρειες, ότι η ελληνική επανάσταση αντιμετωπίστηκε με συμπάθεια και στις Η.Π.Α.

Επίσης επιδιώκεται να προκύψει, ύστερα από ελεύθερη συζήτηση στην τάξη, ότι εκείνη την ημέρα όλα τα Ελληνικά Σχολεία, οι διάφοροι σύλλογοι, οι ενορίες συνεργάζονται για τη γιορτή. Οι μαθητές μπορούν να φέρουν φωτογραφίες από την παρέλαση στην 5η Λεωφόρο σε προηγούμενα χρόνια και να συζητήσουν γι' αυτές. ΟΗ εκπαιδευτικός θα μπορούσε επίσης ανακεφαλαιώνοντας και εφόσον θεωρεί ότι ανταποκρίνεται στις δυνατότητες της τάξης του να ρωτήσει τα παιδιά τι θα έλεγαν ή τι θα έγραφαν σε ένα παιδί της ηλικίας τους που δεν ζει στη Νέα Υόρκη για τη μέρα αυτή.

Το τραγούδι στο τέλος της ενότητας, σε ποίηση και μουσική Νίκου Γκάτσου και Μάνου Χατζηδάκι, επιδιώκει να αποδώσει με μουσικό τρόπο κάτι από την ατμόσφαιρα της επανάστασης του 1821. Αν οη εκπαιδευτικός κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη γλωσσικής εξομάλυνσης, μπορεί να κάνει χρήση του λεξιλογίου στο κάτω μέρος της σελίδας. Οπωσδήποτε όμως το ποίημα του Νίκου Γκάτσου προτείνεται να κατανοηθεί ως μία προσπάθεια να συνδυαστούν, μέσα στον χώρο του ποιήματος, βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού τοπίου (βουνά, πέτρα) με στοιχεία της ελληνικής παράδοσης (Διγενής, Νικηταράς) και με τον αγώνα των ανθρώπων για την ελευθερία. Το ποίημα θα μπορούσε επίσης να αξιοποιηθεί και στη σχολική γιορτή από την χορευτική ομάδα και τη χορωδία του σχολείου.

Ως επιπλέον δραστηριότητα προτείνεται να δοθεί στα παιδιά το παρακάτω κείμενο για ανάγνωση ή δραματοποίηση.

Ο Λευτέρης, ένα παιδί από την Ύδρα, πολεμάει στην επανάσταση του 1821 μαζί με τον ναύαρχο Ανδρέα Μιαούλη. Κάποτε, καθώς κουβεντιάζουν πάνω στο καράβι τους για τον αγώνα και τις δυσκολίες του, ο Μιαούλης του λέει:

- Κάποτε, παιδί μου, δε θα 'χουμε λόγο πια να μισούμε. Η πατρίδα μας θα' ναι λεύτερη και ο Τούρκος φευγάτος. Τότε θα πολεμάτε ένα εχθρό που δε χρειάζεται μίσος για να πολεμηθεί: την αμορφωσιά... Για σήκω κι έλα δω Λευτέρη.

Ο Λευτέρης σηκώθηκε υπάκουα και ακολούθησε το ναύαρχο, πήγε προς το τραπέζι όπου ήταν απλωμένο ένα χαρτί.

- Αυτό εδώ, του είπε, είναι χάρτης.

- Κι αυτά τα σημάδια;

- Είναι σταγόνες από κεριά και δείχνουν την πορεία του καραβιού, γιατί εγώ είμαι κούτσουρο Λευτέρη, δεν ξέρω γράμματα να σημαδέψω...

Γέμισε παράπονο η μορφή του. Σηκώθηκε ο Μιαούλης και κοίταξε έξω το γαλάζιο νερό.

- Η θάλασσα είναι το ψωμί της Ελλάδας, είπε. Κάποια μέρα, τότε στον αποκλεισμό, άκουσα κάτι Εγγλέζους ναύτες να τραγουδάνε ένα τραγούδι. Μου άρεσε ο σκοπός και ζήτησα να μάθω τα λόγια. Μου τα 'πε ένας δραγουμάνος: «Όποιος δουλεύει τους κάμπους της θάλασσας θερίζει πάντα χωρίς να σπείρει ποτές». Να τα χωράφια που λείπουν από την πατρίδα μας. Μα δεν πρέπει οι καπεταναίοι να στάζουν κερί στον χάρτη τους ...

Ο Λευτέρης άκουγε με προσοχή, δεν έχασε λέξη από τα λόγια του ναυάρχου. Καθώς τον είδε ξεχασμένο στα όνειρά του βγήκε σιγά-σιγά έξω.

Διασκευή

*Γαλάτειας Γρηγοριάδου-Σουρέλη: Ο μικρός μπουρλοτιέρης
Αθήνα, εκδ. Πατάκη, 1994*

**Κ
Α
Ν
Α
Δ
Α
Σ**

Ενότητα 1η: Η μέρα των Ευχαριστιών**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να πληροφορηθούν τα παιδιά το ιστορικό της γιορτής των Ευχαριστιών.
2. Να μάθουν ότι παρόμοιες γιορτές υπήρχαν σε πολλές άλλες χώρες και σε παλιότερες εποχές, στις λεγόμενες γεωργικές κοινωνίες.
3. Να εντάξουν σε κατηγορίες διάφορα γεωργικά προϊόντα, πολλά από τα οποία τους είναι ήδη γνωστά από την καθημερινή τους εμπειρία.
4. Να αντιληφθούν ότι τα παραπάνω είναι το αποτέλεσμα της συστηματικής καλλιέργειας της γης από τον άνθρωπο.
5. Να γίνει κατανοητό από το υλικό της ενότητας αλλά και από πληροφορίες που θα συγκεντρώσουν τα ίδια τα παιδιά ότι αυτή η καλλιέργεια είναι σημαντική υπόθεση για τους ανθρώπους σε κάθε εποχή και σε κάθε περιοχή της γης.

Μεθοδολογία

Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αρχίσει την επεξεργασία της ενότητας από την πρώτη ή την τελευταία σελίδα, στοχεύοντας όμως αντίστοιχα στην κατανόηση του ιστορικού της γιορτής και στη συγκριτική ανάγνωση των πληροφοριών του τέλους. Η τελευταία σελίδα εξυπηρετεί έναν διαπολιτισμικό στόχο: παρατηρώντας την ύπαρξη παρόμοιων εορτών σε άλλες χώρες και εποχές επιμένουμε περισσότερο στην επισήμανση της ομοιότητας (η αγωνία για το αποτέλεσμα – το «ευχαριστώ» στους θεούς και η γιορτή στο τέλος της προσπάθειας) και λιγότερο στις διαφορές.

Επίσης σημαντικό είναι να προχωρήσουν τα παιδιά στη σύνδεση: η καλλιέργεια της γης, η σοδειά, τα γεωργικά προϊόντα (φρούτα, όσπρια, δημητριακά, λαχανικά, ξηροί καρποί), ώστε να ακολουθήσει η επεξεργασία των δύο επόμενων σελίδων. Αν διαπιστωθεί δυσκολία στη χρήση του άρθρου (άσκ.1) μπορούν να γίνουν περαιτέρω ασκήσεις με ομαδοποιήσεις των προσφερομένων λέξεων κατά γραμματικό γένος, με σχηματισμό του ενικού από τον πληθυντικό ή αντίστροφα. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί επίσης να μεγεθύνει τις εικόνες των πέντε κατηγοριών (φρούτα, όσπρια, δημητριακά, λαχανικά, ξηροί καρποί) και να γίνουν διάφορα παιχνίδια μέσα στην τάξη (π.χ. τόμπολα) ή να παρακινήθούν τα παιδιά, αφού χωριστούν σε πέντε ομάδες, να φέρουν υλικό στην τάξη και να μιλήσουν γι' αυτό.

Ενότητα 1.1: Κάτι από την Ελλάδα...**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να παρουσιαστεί το τυπικό της γιορτής των Ευχαριστιών: τι τρώμε και με ποιους, πώς στολίζουμε το τραπέζι και τι κάνουμε εκείνη τη μέρα για τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη τη βοήθειά μας.
2. Να αναζητηθούν και να επισημανθούν στοιχεία εκείνης της ημέρας που συνδέονται με την ελληνική παράδοση, όπως π.χ. το κέρας της Αμάλθειας.
3. Να μάθουν τα παιδιά την ιστορία της Αμάλθειας και να μπορούν να την αναδιηγηθούν.

Μεθοδολογία

Η ενότητα αναφέρεται στην οργάνωση της γιορτής των Ευχαριστιών με κέντρο την οικογένεια. Χρήσιμο θα ήταν στην αρχή να καταθέσουν τα παιδιά τις δικές τους εμπειρίες: τι κάνουμε εκείνη τη μέρα, τι τρώμε, πώς είναι το τραπέζι. Οι βασικές λέξεις ή φράσεις γράφονται στον πίνακα για να αναφερθούμε αργότερα σε αυτές. Στη συνέχεια μπορεί να γίνει ανάγνωση του διαλόγου, ο οποίος προσφέρεται και για δραματοποίηση. Χρήσιμο θα ήταν να υπάρχει στην τάξη ένα βιβλίο Μυθολογίας για να το δουν από κοντά τα παιδιά. Ακόμα, για δραματοποίηση προσφέρεται και η άσκηση με την τηλεφωνική συνδιάλεξη, η οποία μπορεί να «σκηνοθετηθεί» πρώτα μέσα στην τάξη με τη βοήθεια του/ της εκπαιδευτικού.

Επίσης, με αφορμή τη συζήτηση για το τραπέζι των Ευχαριστιών τα παιδιά καλούνται να θυμηθούν άλλα γιορταστικά τραπέζια στη διάρκεια του χρόνου και να κάνουν τις συγκρίσεις.

Ενότητα 2η: Η γιορτή του Halloween

Κοινωνικοπολιτισμικός στόχος

Να παρουσιαστούν μέσα στην τάξη οι διάφορες φάσεις προετοιμασίας εορτασμού του Halloween και ο ρόλος που έχουν σ'αυτές τα μέλη μιας οικογένειας.

Μεθοδολογία

Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να προετοιμάσει τρεις μαθητές για μια δραματική ανάγνωση του αρχικού διαλόγου στην τάξη, έτσι ώστε να μπει κατευθείαν στην ατμόσφαιρα της γιορτής. Ο διάλογος αυτός μπορεί να αποτελέσει και την αφορμή για να εκφράσουν τα παιδιά τις δικές τους απόψεις και να σχολιάσουν τη συμπεριφορά των ηρώων.

Οι ασκήσεις που ακολουθούν στοχεύουν στην επανάληψη των ονοματικών συνόλων (άρθρο, επίθετο, ουσιαστικό) που είναι απαραίτητη προκειμένου να περιγράψει κανείς τις στολές της ημέρας. Οι μαθητές καλούνται να εμπλουτίσουν τόσο αυτά, όσο και τις συμβουλές και οδηγίες της ενότητας με δικές τους ιδέες και προτάσεις. Τόσο η έκφραση της προτίμησης των μαθητών όσο και η ενεργοποίηση της φαντασίας τους αποτελούν βασικές αρχές πάνω στις οποίες πρέπει να στηριχτεί η επεξεργασία της ενότητας.

Η άσκηση με τη συμπλήρωση φράσεων πάνω στο παζλ έχει στόχο να δομηθούν από τα παιδιά προτάσεις, βάζοντας στη σωστή σειρά ονοματικές και ρηματικές φράσεις, όπως επίσης και προσδιορισμούς του τόπου και του χρόνου, έτσι ώστε να προκύπτει ένα ολοκληρωμένο νόημα που να είναι ταυτόχρονα και μια σύντομη περιγραφή της γιορτής.

Ενότητα 3η: Μια βόλτα στην πόλη...**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές καλύτερα τρεις μεγάλες πόλεις του Καναδά.
2. Να συνειδητοποιήσουν ότι σε κάθε μεγάλη πόλη υπάρχουν κάποια κτίρια ή περιοχές που όχι μόνο προσφέρονται για επίσκεψη, αλλά εκφράζουν και την ιδιαίτερη ατμόσφαιρά της.
3. Να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με μια σύγχρονη πόλη, εντοπίζοντας σε αυτή τα στοιχεία που θεωρούν θετικά.
4. Να επισημανθεί ο πολυπολιτισμικός χαρακτήρας των σύγχρονων πόλεων, καθώς συγκεντρώνουν εθνότητες από πολλά μέρη της γης.
5. Να γίνει μια σύντομη αναφορά στην ύπαρξη και στις δραστηριότητες των Ελλήνων που ζουν στις πόλεις αυτές και στις Κοινότητές τους.

Μεθοδολογία

Η ενότητα επιδιώκει να γνωρίσουν τα παιδιά τρεις μεγάλες πόλεις του Καναδά με τα σημαντικότερα αξιοθέατά τους και την ευρύτερη περιοχή. Σε δεύτερη φάση επιδιώκεται επίσης να κατακτήσουν τα παιδιά ένα λεξιλόγιο που μπορεί να αποβεί χρήσιμο για «μια βόλτα» στην οποιαδήποτε μεγάλη πόλη. Ο/Η εκπαιδευτικός είναι χρήσιμο να έχει υπόψη του αυτή τη σταδιακή μετάβαση από το συγκεκριμένο στο γενικότερο, ώστε να κατευθύνει σταδιακά τα παιδιά στους δύο παραπάνω στόχους.

Μπορεί επίσης να αξιοποιηθεί γι' αυτόν τον σκοπό το φωτογραφικό υλικό της ενότητας με ερωτήσεις και παρατηρήσεις των παιδιών. Επειδή η ενότητα έχει αρκετή έκταση, μπορεί να επιλεγεί μία από τις τρεις πόλεις ως βασική για τη διδασκαλία. Οποσδήποτε όμως για την επίτευξη των στόχων είναι απαραίτητη η διδασκαλία των τριών τελευταίων σελίδων. Επισημαίνεται επίσης ότι και στις τρεις πόλεις παρουσιάζονται στοιχεία από τα παρακάτω θέματα:

1. Η πόλη και η ευρύτερη περιοχή της.
2. Το όνομα και στοιχεία από την ιστορία της.
3. Οι άνθρωποι που ζουν εκεί, οι γειτονιές τους, τα αξιοθέατα.
4. Οι Έλληνες της πόλης: στοιχεία για τη ζωή, την κοινότητά τους ή και την Ιστορία τους.

Οι ασκήσεις της ενότητας στοχεύουν στη σταδιακή προετοιμασία των μαθητών, ώστε να μπορέσουν, με σύντομες και απλές φράσεις, να μιλήσουν με λίγα λόγια για μια πόλη, προφορικά και γραπτά. Η δομή των φράσεων που επιδιώκεται είναι η στοιχειώδης, Υ – Ρ συνδ. – Κ.

Επίσης, στα πλαίσια της γλωσσικής λειτουργίας της περιγραφής, θα χρειαστεί να χρησιμοποιηθούν ξανά ονοματικά σύνολα όπως: μεγάλη, καταπράσινη, όμορφη... πόλη, σε διάφορες ίσως πτώσεις. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μια ευκαιρία να ασκηθούν ξανά στη συμφωνία ουσιαστικού – επιθέτου.

Από άποψη της διαπολιτισμικής αγωγής μπορεί επίσης να τονιστεί ότι σε μια μεγάλη πόλη μπορούν να ζήσουν ειρηνικά άνθρωποι πολλών εθνότητων και ότι η πόλη μπορεί να τους προσφέρει τον αναγκαίο χώρο για να διατηρήσουν την ιδιαίτερη ταυτότητά τους.

Ενότητα 4η: Είμαστε φίλοι λοιπόν!

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να αναδειχθεί η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα μιας πολυπολιτισμικής συντροφιάς, όπου το κάθε παιδί αναγνωρίζει και αποδέχεται τη διαφορετικότητα του άλλου και όπου όλοι μαζί μπορούν να συνεργαστούν σε ένα κοινό στόχο.
2. Να δημιουργηθεί μέσα στην τάξη μια φιλική ατμόσφαιρα, στην οποία οι μαθητές θα συμμετάσχουν σε έναν πρώτο σχολιασμό στάσεων, συμπεριφορών ή προϋποθέσεων που μπορούν να χαρακτηριστούν ως φιλικές.

Μεθοδολογία

Η επεξεργασία της ενότητας μπορεί ν' αρχίσει από την πρώτη σελίδα. Στόχος της δεν είναι ένας ορισμός της φιλίας, αλλά να προσπαθήσουν τα παιδιά ν' αποδώσουν με δικά τους λόγια κάτι από την ευχάριστη ατμόσφαιρα που δημιουργείται όταν είναι κανείς με τους φίλους του. Ο διάλογος που ακολουθεί αποτελεί το βασικό κείμενο της ενότητας, το οποίο προσφέρεται για δραματοποίηση με ή χωρίς προετοιμασία από τους μαθητές. Σημαντικό είναι να τονιστεί, κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας, ότι σ' αυτή την παρέα αναγνωρίζεται η ιδιαιτερότητα του καθενός, γίνεται σεβαστή και προάγεται η συνεργασία μέσα από το παιχνίδι. Αν τα παιδιά καταλήξουν σ' αυτό το συμπέρασμα, μπορούν τότε αβίαστα να περάσουν στην επόμενη σελίδα, όπου έχουν τη δυνατότητα να εκφραστούν πάνω στο θέμα της επιλογής φίλων από το προσφερόμενο υλικό. Οι αντίστοιχες λέξεις ή φράσεις μπορούν να συμπληρωθούν και με άλλες. Ο φίλος από ένα συγκεκριμένο χώρο ή ο φίλος από μακριά είναι επίσης ένα θέμα για επεξεργασία, το οποίο επίσης αναπτύσσεται και στην ενότητα 11 του Υλικού Κορμού. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να συνδυάσει και να επιλέξει δραστηριότητες, ανάλογα με τις δυνατότητες των παιδιών. Η παρουσίαση της επικοινωνιακής περιόχησης με τη διατύπωση της πρόσκλησης «Έλα και εσύ...» στοχεύει στην εξάσκηση στον προφορικό λόγο και συγκεκριμένα στη γλωσσική λειτουργία «διατύπωση μιας πρόσκλησης» και αποδοχή ή άρνησή της, σε συνδυασμό με περιστατικά από την καθημερινή ζωή των παιδιών. Η τελευταία άσκηση έχει στόχο να ενισχύσει τους φιλικούς δεσμούς ανάμεσα στα παιδιά της ίδιας τάξης και το ενδιαφέρον του ενός για τον άλλο μέσα από τη σκηνοθεσία του παιχνιδιού. Τα παιδιά ενθαρρύνονται να εκφραστούν, ανεξάρτητα από τα ενδεχόμενα γλωσσικά σφάλματα.

Ενότητα 5η: Χριστούγεννα στον Καναδά**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

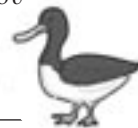
1. Να αποδοθεί, σε γενικές γραμμές, η χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα μιας καναδικής πόλης.
2. Να είναι σε θέση οι μαθητές να μιλούν με λίγα λόγια για τα Χριστούγεννα (συναισθήματα, ασχολίες).

Μεθοδολογία

Αφόρμηση αλλά και προϋδεασμό για τα βασικά κείμενα της ενότητας αποτελεί ο μικρός διάλογος στην αρχή. Ακολουθούν οι εργασίες του Νίκου και του Θανάση, που προσπαθούν να αποδώσουν την ιδιαίτερη χριστουγεννιάτικη ατμόσφαιρα σε μια καναδική μεγαλούπολη (παρελάσεις, Ρούντολφ, χιόνι, φωταγωγημένος Νιαγάρας). Αυτή την ατμόσφαιρα καλούνται να παρουσιάσουν τα παιδιά στην άσκηση 2 στον ανυποψίαστο επισκέπτη της πόλης τους. Η άσκηση 3 στοχεύει στην ανάκληση οποιωνδήποτε λέξεων, φράσεων, καταστάσεων ή γεγονότων που σχετίζονται με τη λέξη «Χριστούγεννα». Επιδιώκουμε εδώ να αφήσουμε τα παιδιά να εκφραστούν ελεύθερα πάνω στο θέμα. Το ίδιο επίσης συμβαίνει και με την επόμενη άσκηση: Τα Χριστούγεννα, που είναι μια σημαντική γιορτή στο χριστιανικό εορτολόγιο, για παιδιά και για μεγάλους, μπορούν να μας κάνουν να μιλήσουμε για μας ή να ταξιδέψουμε με τη φαντασία μας στο χώρο ή στο χρόνο. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί εδώ να εκμεταλλευτεί αυτό το ενδιαφέρον των παιδιών για να καλλιεργήσει περισσότερο τα Ελληνικά τους και να οξύνει την κριτική τους ικανότητα. Γι' αυτόν τον λόγο και η ενότητα τελειώνει με μια πρόταση – έρευνας στην αντίστοιχη ενότητα της Αγγλίας για τα Χριστούγεννα.

Ενότητα 6η: 25η Μαρτίου στον Καναδά**Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι**

1. Να αποδοθεί η ιδιαίτερη ατμόσφαιρα του εορτασμού της 25ης Μαρτίου στον Καναδά και η συμμετοχή των παιδιών σε αυτή.
2. Να αναδειχθεί η συμμετοχή των παιδιών σε αυτή, εντός και εκτός του σχολείου.

Μεθοδολογία

Οι δύο χάρτες στις δύο πρώτες σελίδες της ενότητας στόχο έχουν όχι μόνο να δείξουν την ενίσχυση της Επανάστασης από τους Έλληνες του εξωτερικού, αλλά και να αποδείξουν στους μαθητές ότι αυτός ο ισχυρός σύνδεσμος Ελλάδας – Ομογένειας υπήρχε από παλιά. Βέβαια, η ηλικία των παιδιών δεν επιτρέπει την επέκταση σε ιστορικά γεγονότα ή λεπτομέρειες. Στη συνέχεια, ο διάλογος που ακολουθεί μας τοποθετεί στο παρόν, με τις πληροφορίες για την 25η Μαρτίου σε διάφορες πόλεις του Καναδά, και μας παρουσιάζει τα παιδιά του Καναδά να ετοιμάζονται για τη γιορτή και να ενδιαφέρονται για την ελληνική ιστορία και παράδοση (οι αρχαίοι Μακεδόνες, η Κύπρος, η σημαία της, η σημερινή της κατάσταση, η 25η Μαρτίου και ως θρησκευτική γιορτή). Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αρχίσει τη διδασκαλία από τον διάλογο, μοιράζοντας τους ρόλους σε μαθητές, ή από τους χάρτες, εκτιμώντας ανάλογα τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες των παιδιών.

Από γλωσσική άποψη θεωρήθηκε χρήσιμο να γίνει επανάληψη των ουσιαστικών και των επιθέτων που παράγονται από τα ουσιαστικά τα οποία δηλώνουν τα διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Οι ονομασίες των στολών, τα διάφορα μέρη τους, οι εκδηλώσεις που οργανώνουν τα σχολεία και η Ομογένεια, παρουσιάζονται και επεξεργάζονται στις επόμενες σελίδες, έτσι ώστε τα παιδιά να κατακτήσουν ή να επαναλάβουν τις δομές έκφρασης που είναι απαραίτητες για τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου στον Καναδά. Σταθερή ενότητα αναφοράς για το ίδιο θέμα παραμένει η αντίστοιχη ενότητα του Κορμού (Ενότητα 17, Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή).

Ενότητα 7η: Πάσχα στο Μόντρεαλ

Κοινωνικοπολιτισμικοί στόχοι

1. Να παρουσιαστεί σε γενικές γραμμές, ο εορτασμός του Πάσχα στο Μόντρεαλ (πρόγραμμα εκκλησίας, συμμετοχή του σχολείου, ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες).
2. Να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με πασχαλινά έθιμα από την Ελλάδα και από άλλες χώρες.

Μεθοδολογία

Τα κείμενα της ενότητας, καθώς εναλλάσσονται από τον διάλογο στην αφήγηση, προσφέρονται όχι μόνο για ανάγνωση με δραματοποίηση, αλλά και για να επιχειρηθεί στο τέλος της επεξεργασίας, ως επιπλέον δραστηριότητα, να μετατραπούν τα διαλογικά μέρη σε αφηγηματικά.

Στο ημερολόγιο της Μεγάλης Εβδομάδας ζητείται από τους μαθητές να συγκεντρώσουν τις βασικές δραστηριότητες κάθε μέρας σε σχέση με τους ίδιους, την οικογένειά τους και τις επίσημες θρησκευτικές εκδηλώσεις. Η συμπλήρωσή του προτείνεται να γίνει στο σχολείο με τη βοήθεια του /της εκπαιδευτικού. Θα μπορούσε μάλιστα η άσκηση να αναπτυχθεί σε φύλλα χαρτιού, ένα για κάθε μέρα, όπου τα παιδιά θα σημείωναν τις σχετικές φράσεις.

Οι δύο επόμενες ασκήσεις αναφέρονται επίσης σε εορταστικές δραστηριότητες στα πλαίσια των ημερών με πολύ απλή δομή λόγου (Υποκείμενο – Ρηματικό σύνολο).

Στη συνέχεια, καταβάλλεται προσπάθεια οι γνωστές ήδη στα παιδιά δραστηριότητες να εμπλουτιστούν με άλλες από την Ελλάδα ή άλλες χώρες. Η επαύξηση γίνεται σταδιακά: πασχαλιάντικες συνήθειες – έθιμα στην οικογένεια, στη γειτονιά, στην Κοινότητα, στην Ελλάδα, σε άλλες χώρες.

Η ενότητα τελειώνει παραπέμποντας και τοποθετώντας το Πάσχα σε άλλη ήπειρο και σε άλλες κλιματολογικές συνθήκες, στην Αυστραλία. Οι μαθητές καλούνται να τοποθετήσουν το Πάσχα στο νότιο ημισφαίριο στην αντίστοιχη εποχή.

Τα παιδιά ζωγραφίζουν*

Στίχοι: Μ. Μπουρμπούλη

Γ. Χατζηνάσιου

τραλα λα -----

----- τα παι - διά ζω-γρα-φί-ζουν στον τοί - χο δυο καρ-

διές κι έναν ή - λιο στη μέ - ση παίρνω φως απ' τον ή - λιο και

φτιάχνω την α - γά-πη και μου λες πως σ'α - ρέ - σει - παίρνω ρέ-σει

2. Τα παιδιά τραγουδούν μες τους δρόμους
κι η φωνή τους τον κόσμο αλλάζει
τα σκοτάδια σκορπάνε κι η μέρα λουλουδίζει
σαν ανθός στο περβάσι.

3. Ένα σύννεφο είν' η καρδιά μου
κι η ζωή μου γιορτή σε πλατεία
σ' αγαπώ κι ο απέραντος κόσμος
πόσο μοιάζει με μικρή πολιτεία.**

* βλ. Η.Π.Α., Ενότητα 5.1, Οι Έλληνες της Ν. Υόρκης.

** Από το βιβλίο του Α. Χαραλάμπους, Μουσική Παιδεία, τ.Α', Αθήνα, 1982.

Τσάμικος*

Στίχοι: Ν. Γκάτσου

Μ. Χατζηδάκι

1. Στα κα-κο-τρά-χα-λα τα - βου - νά με το σου - ρά - βλι και
2. Δι-κή τους εί-ναι μια φλού - δα - γης κι ε-σύ Χρι - στέ μου τους
3. Α-πό την Ή-πει-ρο στο - Μω- ριά κι απ'το σκο- τά -δι στη

1. Στα κα-κο-τρά-χα-λα τα - βου - νά με το σου - ρά - βλι και
2. Δι-κή τους εί-ναι μια φλού - δα - γης κι ε-σύ Χρι - στέ μου τους
3. Α-πό την Ή-πει-ρο στο - Μω- ριά κι απ'το σκο- τά -δι στη

το - ζουρ - νά. Πά-νω στην πέ-τρα την α - για - σμέ-νη χο- ρεύ- ουν
ευ - λο - γείς για να γλι- τώ-σουν αυ-τή τη φλού-δα απ' το τσά-
λευ- τε - ριά. Το πα- νη- γύ -ρι κρα-τά - ει χρό -νια στα μαρ- μα-

το - ζουρ - νά. Πά-νω στην πέ-τρα την α - για - σμέ-νη χο- ρεύ- ουν
ευ - λο - γείς για να γλι- τώ-σουν αυ-τή τη φλού-δα απ' το τσά-
λευ- τε - ριά. Το πα- νη- γύ -ρι κρα-τά - ει χρό -νια στα μαρ- μα-

τώ - ρα τρεις αντρειω- μέ -νοι. Ο Νι - κη- φό -ρος κι ο Δι-γε-
 κά - λι και την αρ - κού -δα. Δες πώς χο - ρεύ -ει ο Νι-κη-τα-
 ρέ - νια του Χά-ρου α- λώ -νια. Κρι- τής κι α- φέν -της είν' ο Θε-

τώ - ρα τρεις αντρειω- μέ -νοι. Ο Νι - κη- φό -ρος κι ο Δι-γε-
 κά - λι και την αρ - κού -δα. Δες πώς χο - ρεύ -ει ο Νι-κη-τα-
 ρέ - νια του Χά-ρου α- λώ -νια. Κρι- τής κι α- φέν -της είν' ο Θε-

νής κι ο γιος της Άν - νας της Κομ-νη- νής.
 ράς κι αηδό- νι γί-νε - ται ο ταμ-που- ράς.
 ός και δρα- γου- μά- νος του ο λα- ός.

νής κι ο γιος της Άν - νας της Κομ-νη- νής.
 ράς κι αηδό- νι γί-νε - ται ο ταμ-που- ράς.
 ός και δρα- γου- μά- νος του ο λα- ός.**

* βλ. Η.Π.Α., Ενότητα 8, 25η Μαρτίου.

** Το τραγούδι είναι γραμμένο για τριφωνη χορωδία: διαφορετικά ισχύει η πάνω σειρά. (Από τον κύκλο τραγουδιών του Μ. Χατζηδάκι «Αθανασία»)